

Talousarvio vuodelle 2020 ja taloussuunnitelma vuosille 2021–2025

Khall 2.12.2019 § 211

Kvalt 16.12.2019 § 55

Sisältö

1.	KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	5
2.	STRATEGISET PAINOPISTEET VALTUUSTOKAUDELLA 2018–2021	6
3.	YLEISPERUSTELUT	10
3.1.	Talousarvion ja taloussuunnitelman rakenne ja sitovuustaso	10
3.2.	Yleinen taloudellinen tilanne	10
3.3.	Kuntatalouden yleinen tila	11
3.4.	Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus (sote-uudistus)	14
3.5.	Valtionosuudet ja verotulot	15
3.5.1.	Valtionosuudet	15
3.5.2.	Verotulot	18
4.	TEUVAN KUNNAN TALOUS	21
4.1.	Yleistä	21
4.2.	Talouden tasapainottamisohjelma	22
4.3.	Henkilöstömenot	22
4.4.	Tilastoja	23
4.5.	Käyttötalous	25
4.6.	Investointisuunnitelma	26
4.7.	Tuloslaskelma	27
4.8.	Rahoituslaskelma	28
5.	KUNTAKONSERNI	30
5.1.	Teuvan Vuokratalot Oy	30
5.2.	Teak Oy	30
5.2.1.	Suomen Yrittäjäopiston kannatus Oy	31
5.3.	Kiinteistö Oy Teuvan Kafiaari	33
5.4.	Teuvan Kaukolämpö Oy	33
6.	SEUDULLINEN YHTEISTYÖ PALVELUTUOTANNOSSA	35
6.1.	Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä	35
6.2.	Suupohjan elinkeinotoimen kuntayhtymä	36
6.3.	Suupohjan Seutupalvelukeskus Oy	37
6.4.	Suupohjan koulutuskuntayhtymä Vuoksi	37
7.	Käyttötalous toimialoittain	39
7.1.	Ylin päätöksenteko ja valvonta	39
7.1.1.	Kunnanvaltuusto	39
7.1.2.	Hyvinvointivaliokunta	39
7.1.3.	Yhdyskuntarakennevaliokunta	40
7.1.4.	Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja	40
7.2.	Hallinto	40
7.2.1.	Tavoitteet vuodelle 2020	40
7.2.2.	Kunnanhallitus	41
7.2.3.	Henkilöstö	41
7.2.4.	Tiedonhallintalaki	42
7.2.5.	EU:n yleinen tietosuoja-asetus	42
7.2.6.	Kaavoitus, maanhankinta ja asuminen	42
7.2.7.	Maaseutupalvelut	44
7.2.8.	Elinkeinojen edistäminen	44
7.2.9.	Osallisuustyö ja osallistuva budjetointi	44
7.2.10.	Viestintä	45
7.2.11.	Hanketoiminta	45
7.2.12.	Muut yhteistoimintaosuudet	46
7.3.	Hyvinvointipalvelut	46
7.3.1.	Tavoitteet vuodelle 2020	47
7.3.2.	Hyvinvointipalvelujen hallinto	47
7.3.3.	Peruskoulutus	48

7.3.4.	Lukio.....	48
7.3.5.	Varhaiskasvatus	49
7.3.6.	Kirjasto	50
7.3.7.	Kansalaisopisto.....	51
7.3.8.	Liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalvelut	51
7.4.	Yhdyskuntarakenne	51
7.4.1.	Tavoitteet vuodelle 2020	52
7.4.2.	Yhdyskuntarakenteen hallinto	53
7.4.3.	Tilahallinto	53
7.4.4.	Vesilaitos	57
7.4.5.	Viemärlaitos	58
7.4.6.	Turvallisuuspalvelut	59
7.4.7.	Toiminnan ja talouden merkittäviä muutoksia	59
7.4.8.	Ruoka- ja puhtauspalvelut	60
7.4.9.	Jätelautakunta	60
7.4.10.	Viranomaislautakunta.....	60
7.4.11.	Rakennusvalvonta.....	60

Liitteet:

- Liite 1. Selvitys henkilöstömäärän kehityksestä vuosina 2016 - 2019 ja -suunnitelma vuodelle 2020
- Liite 2. Teuvan kuntakonserni
- Liite 3. Vesilaitos
- Liite 4. Viemärlaitos
- Liite 5. Rakentamisohjelma 2020–2024
- Liite 6. Talouden tasapainottamisohjelman toteutuma

Keskeiset nostot Teuvan kunnan talousarviosta vuonna 2020

Toimintamenojen arvioidaan olevan noin 36 miljoonaa euroa. Niiden arvioidaan laskevan noin 1,3 prosenttia vuoden 2019 talousarviosta.

Toimintatuloarvio on noin 4,1 miljoonaa euroa, jossa on kasvua vuoden 2019 talousarvioon nähden 6,5 prosenttia.

Investointimenot ovat noin 2,8 miljoonaa euroa.

Vuoden 2020 tuloksen arvioidaan olevan noin 1,1 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Teemavuodet

- ❖ Teuvan uimahalli 50 vuotta

Strategian kärkihankkeisiin kohdistuvat toimenpiteet 2020

- ❖ Valmistaudutaan ottamaan yritysvaikutusten arviointi käyttöön päätöksenteossa
- ❖ Uudistetun talouden tasapainottamisohjelman täytäntöönpano jatkuu täysimääräisenä.
- ❖ Keskeiset teemat toiminnassa ovat osallisuus ja osallistaminen.
- ❖ Suurin investointi on uusi päiväkot.
- ❖ Teuva saa oman mobiilisovelluksen.
- ❖ Kunnalla on uusi markkinointisuunnitelma.
- ❖ Teuva varautuu toimimaan lastausraiteen pidennyksen rakennuttajana.

1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Kuntatalous painunee kuluvana vuonna ennätysmäisen alijäämäiseksi. Erityisesti verotulojen tiliyksissä ilmennyt rytmihäiriö kiristää muutoinkin vaikeaa tilannetta. Tosin tätä selitystä meille tarjotaan jo toisena vuonna peräkkäin. Antti Rinteen hallitus pyrkii vaikutusta pienentämään valtionosuuden osittaisella siirrolla vuodelta 2020 vuodelle 2019. Myös Teuvan kunnan tilinpäätös vuodelta 2019 jäänee negatiiviseksi. Verotulojen vajauksen lisäksi tulostamme rasittaa erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon menojen ylitykset.

Vuoden 2020 osalta talousarvio on kuitenkin pystytty laatimaan ylijäämäiseksi. Tätä edesauttaa toisaalta valtionosuuksien leikkauksien loppuminen ja toisaalta säästöt sosiaali- ja terveystoimessa. Viimeksi mainituista merkittävien on Teuvan kuntoutusosaston lakkautus 1.3.2020 lukien. Toimenpide toteuttaa Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymässä aiemmin linjattuja tavoitteita kuntoutuksen muuttumisesta pääosin kotikuntoutuksessa. Myös Etelä-Pohjanmaan terveydenhuollon järjestämissuunnitelmassa on todettu, että jatkossa laitospalveluita on vain toimivien terveyskeskusten akuuttiosastojen yhteydessä. Teuvan kunnan kannalta on tärkeää, että kuntoutuspalvelut ovat edelleen laadukkaita ja saavutettavissa. Toisaalta pidämme tärkeänä myös sitä, että kuntoutusosaston muutama vuosi sitten modernisoidut tilat tuleva jatkossakin seudullisessa palvelutuotannossa hyvin hyödynnetyiksi.

Kunnan talouden tasapainottamisohjelma päivitettiin vuoden 2019 aikana, ja valtuusto hyväksyi päivitetyn ohjelman syksyllä. Ohjelman toteutumista seurataan vuonna 2020 talouden kolmannesvuosiraporteissa.

Vuoden 2019 aikana on käyty neuvotteluja Suupohjan elinkeinotoimen uudistamisesta. Selvityksen tavoitteeksi asetettiin jo alkuvaiheessa kuntien tasaisin omistusosuuksien omistama laajan toimialan elinkeinoyhtiö. Syksyllä 2019 Kauhajoen kaupunki kuitenkin ilmoitti harkitsevansa elinkeinoasioiden siirtoa omaan organisaatioonsa. Marraskuussa Kauhajoen kaupunginvaltuusto tekikin esityksen Suupohjan elinkeinotoimen kuntayhtymän purkamisesta. Tätä kirjoitettaessa tilanne on vakiintunut, mutta Teuvan kunnan talousarviossa on varauduttu siihen, että Teuva palkkaa oman yritysneuvojansa TEAK Oy:n palkkalistoille.

Vuonna 2019 kokeiltiin osallistuvaa budjetointia. Hyvistä kokemuksista ja innostuneesta vastaanotosta rohkaistuneina panoksia nostetaan testamenttilahjoitusten turvin vuonna 2020. Vuoden 2019 voittanut osallistuvan budjetoinnin käyttökohde ulkoilureitti jokirantaan toteutetaan valmiiksi vuonna 2020.

Investointien osalta talousarviossa noudatetaan varsin pitkälle vuosi sitten hyväksyttyä investointiohjelmää. Tosin eräitä merkittäviä hankkeita siirtyy kuluvalta vuodelta ensi vuodelle. Näitä ovat Suomen Yrittäjäopisto Oy:n osakkeiden osto Teak Oy:ltä ja päiväkodin rakentaminen kirkonkylään. Kiinteistö Oy Teuvan Kafiaarin tilojen laajennukseen varaudutaan antolainamäärärahalla kunnan talousarviossa.

2. STRATEGISET PAINOPISTEET VALTUUSTOKAUDELLA 2018–2021

Strategiset painopisteet

- ❖ Kunnan talouden tasapainottaminen ja keskeisten palveluiden turvaaminen
- ❖ Kunnan vetovoiman ja elinkeinoelämän edistäminen
- ❖ Lasten ja nuorten ennaltaehkäiseviin palveluihin panostaminen

Tavoitteet

Toimintojen ja palveluiden keskittäminen kunnan sisällä

Tavoitteenamme on turvata lakisääteiset ja kuntalaisille kaikista keskeisimmät palvelut. Tämä vaatii määrätietoista talousohjausta palveluiden kulujen saamiseksi kunnan kantokyvyn mukaiseksi. Valtuuston on yhdessä keskusteltava kunnan roolista ja mahdollisista säästökohteista. Käydään avointa keskustelua siitä, mitkä ovat kunnan elinvoimaisuuden kannalta tärkeimmät kuntalaisten palvelut.

Kiinteistösuunnitelman toteuttaminen

Tavoitteenamme on mitoittaa kunnan kiinteistökanta tarvetta vastaavaksi. Käyttökustannuksia vähennetään toimintojen tiivistämisellä. Lisäksi kunnan alueella yksityisessä omistuksessa oleva kiinteistökanta kartoitetaan osana kiinteistöverokertymän tarkastelua.

Kunnan omistusten kriittinen tarkastelu ja karsiminen

Valtuuston on selvitettävä, onko kunnan omistus erilaisissa yhtiöissä enää järkevää tai kunnan kannalta tarpeellista. Luovutaan sellaisesta, mistä ei ole kunnan perustoiminnoille hyötyä. Päätetään kunnalle tarpeettomien yhtiöiden ja osakkuuksien myymisestä.

Elinkeinoelämää tukevan päätöksenteko- ja toimintakulttuurin lisääminen

Tavoitteenamme on kunnan elinkeinoelämän tukeminen ja työllisyyden parantaminen rakenteita ja toimintatapoja muuttamalla. Yrittäjämäinen ja kehittävä asenne jalkauteaan joka tasolla.

Perheiden hyvinvoinnin turvaaminen

Tavoitteenamme on perheiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin turvaaminen lasten ja nuorten ennaltaehkäisevien palveluiden kautta. Jokaisen päätöksen kohdalla huomioidaan näkökulma perheiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin turvaamisesta.

Strategiakauden kärkihankkeita

- ❖ Yritysvaikutusten arvioinnin ottaminen käyttöön päätöksenteossa (EVA)
- ❖ Seudullinen markkinoinnin lisääminen. Uusien yrittäjien houkuttelu nostaen esille alueen vahvat veturiyritykset: "tuletko tähän porukkaan yrittämään?"
- ❖ Yhteistyön tiivistäminen yritysten kanssa, yhdessä TEAK:n, SAI:n ja SEK:n kanssa

- ❖ Harrastusmahdollisuuksia edesautetaan
- ❖ Vertaistuelle luodaan mahdollisuuksia ja kartoitetaan tarvitsijat
- ❖ Huolehditaan tukipalveluiden oikea-aikaisuudesta
- ❖ Lapsivaikutusten arvioinnin ottaminen käyttöön päätöksenteossa

Strategian tavoitteet, toimenpiteet ja tavoitetasot

Strateginen painopiste	Tavoitteet	Toimenpiteet	Tavoitetaso
<i>Kunnan talouden tasa-painottaminen ja kes-keisten palveluiden tur-vaaminen</i>	Toimintojen ja palve-luiden keskittäminen kunnan sisällä Kunnan kiinteistökan-nan mitoittaminen tarvetta vastaavaksi Keskittyminen omis-tuksiin, jotka tukevat kunnan perustoiminto-ja Seudullisen yhteistyön tiivistäminen	Eri toimipisteissä tarjottavia palveluita keskitetään Tea-kin kiinteistöön Vajaakäytössä olevien kiin-teistöjen käyttöastetta nos-tetaan tai niistä luovutaan Kartoitetaan omaisuus, josta voidaan luopua Myydään omaisuus, joka ei tue kunnan perustoimintoja Toimintojen yhdistäminen seudullisesti	Palveluverkosto supis-tuu Vajaakäytössä olevien kiinteistöjen määrä vä-henee Kiinteistöistä aiheutuvat kustannukset laskevat Henkilöstön käyttö te-hostuu Kunnan omistuksessa oleva omaisuus vähe-nee
<i>Kunnan vetovoiman ja elinkeinoelämän edis-täminen</i>	Positiivisen kuntaku-van luominen Uuden yritystoiminnan syntyminen Uusien työpaikkojen syntyminen	Markkinoinnin lisääminen Yritysvaikutusten arvioinnin ottaminen käyttöön päätök-senteossa Yhteistyön tiivistäminen yritysten kanssa Teak Oy:n, SAI:n ja SEK:n roolin vahvistaminen yritys-sektorilla Veturiyritysten alihankkijoi-den tukeminen Pienyritysten kasvun edis-täminen	Markkinointitoimenpitei-den lisääntyminen Työpaikkojen määrä lisääntyy Yhteisöverojen määrä kasvaa Yhteistyötapaamisten lisääntyminen yrittäjien kanssa Yritysvaikutusten arvi-ointi on otettu käyttöön
<i>Lasten ja nuorten ennal-taehkäiseviin palveluihin panostaminen</i>	Perheiden kokonais-valtaisen hyvinvoinnin turvaaminen lasten ja nuorten ennaltaehkäi-sevien palveluiden kautta Päätöksen kohdalla huomioidaan näkö-kulma perheiden ko-konaisvaltaisen hyvin-voinnin turvaamisesta	Harrastusmahdollisuuksia edesautetaan Vertaistuelle luodaan mah-dollisuuksia ja kartoitetaan tarvitsijat Huolehditaan tukipalvelui-den oikea-aikaisuudesta Lapsivaikutusten arvioinnin ottaminen käyttöön päätök-senteossa	Harrastusmahdollisuu-det ovat hyvät Vertaistukitarpeet on kartoitettu Vertaistukiryhmiä on perustettu Tukipalvelut ovat toimi-via Lapsivaikutusten arvi-ointi on otettu käyttöön

Kuntastrategia vuosille 2018–2021 on hyväksytty kunnanvaltuustossa 12.2.2018 (§ 4).

Vuoden 2019 talousarviovalmistelun yhteydessä korostettiin, että strategia on huomioitava talousarvion suunnittelussa. Myös kuntalaki korostaa kuntastrategian tavoitteiden huomioon ottamista kunnan ja kuntakonsernin talousarvion laadinnassa. *Kuntastrategiasta johdetaan toimielinten ja konsernin tavoitteet, toimintaperiaatteet ja menestystekijät.* Toimialojen esitykset pohjautuvat strategiaan, josta on johdettu vuodelle 2019 tavoitteet ja mittarit. Niitä on työstetty yhdessä mm. esimiesten tavoitetyöpajassa 6.11.2018.

Valtuustokauden pituisella jaksolla tarkasteltuna strategian toimenpiteet on jaettu vuositasolle alla olevassa taulukossa. Toimenpiteet on avattu kappaleessa 7.

Strateginen painopiste	Toimenpiteet 2018	Toimenpiteet 2019	Toimenpiteet 2020	Toimenpiteet 2021
<i>Kunnan talouden tasapainottaminen ja keskeisten palveluiden turvaaminen</i>	Eri toimipisteissä tarjottavia palveluita keskitetään Teakin kiinteistöön			
	Vajaakäytössä olevien kiinteistöjen käyttöastetta nostetaan tai niistä luovutaan	Vajaakäytössä olevien kiinteistöjen käyttöastetta nostetaan tai niistä luovutaan	Vajaakäytössä olevien kiinteistöjen käyttöastetta nostetaan tai niistä luovutaan	Vajaakäytössä olevien kiinteistöjen käyttöastetta nostetaan tai niistä luovutaan
		Kartoitetaan omaisuus, josta voidaan luopua		
		Myydään omaisuus, joka ei tue kunnan perustoimintoja	Myydään omaisuus, joka ei tue kunnan perustoimintoja	Myydään omaisuus, joka ei tue kunnan perustoimintoja
			Toimintojen yhdistäminen seudullisesti	
<i>Kunnan vetovoiman ja elinkeinoelämän edistäminen</i>		Markkinoinnin lisääminen, (markkinointisuunnitelma)		
		Yritysvaiikutusten arvioinnin ottaminen käyttöön päätöksenteossa	Yritysvaiikutusten arvioinnin ottaminen käyttöön päätöksenteossa	
	Yhteistyön tiivistäminen yritysten kanssa	Yhteistyön tiivistäminen yritysten kanssa	Yhteistyön tiivistäminen yritysten kanssa	Yhteistyön tiivistäminen yritysten kanssa
		Teak Oy:n, SAI:n ja SEK:n roolin vahvistaminen yrityssectorilla		
			Veturiyritysten alihankkijoiden tukeminen	
				Pienyritysten kasvun edistäminen
<i>Lasten ja nuorten ennaltaehkäiseviin palveluihin panostaminen</i>	Harrastusmahdollisuuksia edesautetaan	Harrastusmahdollisuuksia edesautetaan	Harrastusmahdollisuuksia edesautetaan	Harrastusmahdollisuuksia edesautetaan
		Vertaistuelle luodaan mahdollisuuksia ja kartoitetaan tarvitsijat		
		Huolehditaan tukipalveluiden oikea-aikaisuudesta	Huolehditaan tukipalveluiden oikea-aikaisuudesta	
	Lapsivaikutusten arvioinnin ottaminen käyttöön päätöksenteossa	Lapsivaikutusten arvioinnin ottaminen käyttöön päätöksenteossa		

3. YLEISPERUSTELUT

3.1. Talousarvion ja taloussuunnitelman rakenne ja sitovuustaso

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Sen on toteutettava kuntastrategiaa ja turvattava kunnan edellytykset lakisääteisten tehtävien hoitamiseen.

Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota ja siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Talousarviossa toimialoille osoitetut ulkoiset määrärahat ja ulkoiset tuloarviot ovat valtuustoon nähden sitovia, ettei toimialoille osoitettuja määrärahoja saa siirtää käyttötalousosan ja investointiosan välillä eikä toiselle toimialalle ilman valtuuston päätöstä. Määrärahojen sitovuustaso on kaikkien toimialojen osalta nettositovuus eli menojen ja tulojen erotus.

Kunnanhallituksen toimielimelle osoittamaa määrärahaa ei saa ilman kunnanhallituksen päätöstä ylittää eikä siirtää toiselle toimielimelle. Tuloslaskelmaosan toimintatuottojen ja toimintakulujen sitovuus on sidoksissa siihen, mitä edellä on sanottu käyttötalousosan menomäärärahojen ja tuloarvioiden sitovuudesta.

Rahoitusosassa toimintapääoman muutoserät ovat informatiivisia. Pitkäaikaisia lainoja voidaan vähentää enemmän ja ottaa vähemmän kuin rahoituslaskelmaosaan on merkitty. Kunnan toiminta-ajatus, päämäärät ja tavoitteet sekä toimialueiden toiminta-ajatuksot ja päämäärät ovat siten kaikkia kuntaorganisaatiossa toimivia (luottamushenkilöt ja palkkahenkilöt) sitovia, että kaikkien tulee pyrkiä niiden saavuttamiseen ja toteuttamiseen.

3.2. Yleinen taloudellinen tilanne

Talouuskasvu on hidastunut sekä euroalueella että muualla maailmassa. Kansainvälisen talouden riskit pysyvät tavallista suurempina, ja ulkomaisen kysynnän heikkous varjostaa viennin kasvunäkymiä. Suomessa tuotetut tavarat ja palvelut pärjäävät kuitenkin kilpailussa muissa maissa tuotettujen hyödykkeiden kanssa aiempaa paremmin, ja rahapolitiikka tukee edelleen kasvua euroalueella. Kotimaassakin alhaiset korot luovat otolliset olot kotitalouksille kuluttaa ja yrityksille investoida. Suomen taloudellinen toimintaympäristö kokonaisuudessaan tarjoaa siten yhä edellytykset kasvun jatkumiselle maailmantalouden epävarmuudesta huolimatta.

Epävarmuus kansainvälisessä taloudessa näkyy varsinkin yritysten investointien vähenemisenä, ja niillä on suuri vaikutus Suomen vientiin. Viennin kasvun notkahdus vuonna 2018 jää silti väliaikaiseksi. Suomen viennille tärkeän euroalueen talouden kasvu jatkuu kohtalaisena, ja kilpailukyvyyn paraneminen viime vuosien aikana auttaa suomalaisia yrityksiä vientiponnisteluissaan. Nettoviennin, eli viennin ja tuonnin erotuksen, kehitys jää kuitenkin vaimeaksi, sillä myös tuonti kasvaa edelleen. Talouuskasvu jääkin ennustevuosina enimmäkseen kotimaisen kysynnän varaan.

Palkkojen nousu sekä työllisyyden paraneminen tukevat kotitalouksien ostovoimaa. Myös alhainen korkotaso luo kotitalouksille taloudellista liikkumavaraa. Epävarmuuden lisääntyminen näyttää kuitenkin tehneen kotitaloudet aiempaa varovaisemmiksi ja lisänneen niiden säästämistä. Yksityisen kulutuksen kasvu ei enää ylitä käytettävissä olevien tulojen kasvuvauhtia. Kotitalouksien kulutus jaksaa silti tukea talouuskasvua myös ennustevuosina.

Yksityiset investoinnitkin tukevat vielä talouskasvua, mutta investointien kasvu hidastuu. Yksityisiä investointeja on pitkään kannatellut vilkas asuntorakentaminen, joka on nyt hidastumassa. Suhdanteen käänne asuntomarkkinoilla on jo näkynyt uusien myymättömien asuntojen määrän kasvuna. Asuntorakentamisen hiljenemistä kompensoi jonkin verran tuotannollisten investointien kasvun jatkuminen.

Viime vuosien noususuhdanteessa kasvun rajoitteita on tullut vastaan aiempaa enemmän. Tuotantokapasiteetin, kuten koneiden ja laitteiden, käyttöaste on noussut, ja työvoimapula on rajoittanut tuotannon laajentamista joillain aloilla. Ennustevuosina nämä kapasiteettirajoitteet hellittävät jonkin verran, kun kasvu hidastuu. Työn kysynnän kasvu hiljenee ja helpottaa osaltaan työvoimapulaa. Työmarkkinoilla esiintyy kuitenkin jatkossakin yhteensopivuusongelmia avoimien työpaikkojen ja työttömien työnhakijoiden välillä. Lisäksi väestön ikääntyminen rajoittaa edelleen mahdollisuuksia työllisyyden kasvuun, koska työikäisiä on yhä vähemmän suhteessa koko väestöön. Työllisyyden kasvu jatkuu ennustevuosina selvästi muutamaa edellistä vuotta hitaampana. Työttömyysasteen lasku tasaantuu ja on hieman yli 6 % ennustejaksos lopulla.

Talouskasvu riippuu viime kädessä eniten työn tuottavuudesta, jota mitataan työntekijän yhden työtunnin aikana tuottamalla arvonlisäyksellä. Työn tuottavuuden kasvu on jäämässä huomattavasti hitaammaksi kuin ennen finanssikriisiä, keskimäärin alle 1 prosenttiin vuodessa. Tuottavuuden kasvun hidastuminen johtuu sekä talouden palveluvaltaistumisesta että toimialojen sisäisen tuottavuuskasvun heikkoudesta. Lisäksi tuotannolliset investoinnit jäävät kohtalaisena jatkuvasta kasvusta huolimatta edelleen lähelle 2000-luvun pohjalukemia suhteessa BKT:hen.

Palkat nousevat ennustevuosina keskimäärin 2,5 prosentin vauhtia. Inflaatio on 1,3 % vuonna 2019 ja kiihtyy 1,6 prosenttiin vuonna 2021. Ennustejaksolla palkkojen nousu kallistaa vähitellen palvelujen hintoja ja nopeuttaa siten osaltaan inflaatiota.

Julkinen talous on viime vuosina vahvistunut. Talouden ja työllisyyden kasvu on lisännyt verotuloja, ja julkisen talouden sopeuttamistoimet ovat pienentäneet menoja. Näistä suotuisista tekijöistä huolimatta julkisen talouden menot ovat olleet tuloja suurempia, eikä julkisen talouden tasapainoa saavuteta ennustejaksolla. Julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen supistui niukasti alle 60 prosenttiin vuonna 2018 ja supistuminen jatkuu ennustejaksos ajan. Ennusteessa ei ole huomioitu uuden hallituksen finanssipoliittisia linjauksia.

Lähde: Suomen Pankki

3.3. Kuntatalouden yleinen tila

Kuten kevään 2019 kuntatalousohjelmassa arvioitiin kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviotietojen perusteella, kuntatalous heikkeni selvästi vuonna 2018. Tilastokeskuksen kesäkuussa julkaisemien ennakkollisten tilinpäätöstietojen mukaiset tiedot kuntataloudesta eivät ole juuri muuttuneet kevään kuntatalousohjelman arvioista.

Kuntatalouden heikkenemisen taustalla oli se, että kuntatalouden toimintamenojen kasvu nopeutui ja investoinnit kasvoivat erityisesti kunnissa. Kuntataloutta heikensi myös se, että talouden ja työllisyyden hyvästä kehityksestä huolimatta verotulot kääntyivät laskuun muun muassa ennakoituja korkeampien veronpalautusten vuoksi. Kuntien tulopohjaa heikensi myös valtionosuuksien väheneminen.

Vuonna 2018 negatiivisen vuosikatteen kuntien lukumäärä kasvoi selvästi. Vuonna 2018 vuosikate oli negatiivinen 43 kunnassa, kun edellisvuonna tällaisia kuntia oli vain neljä. Tilikauden tulos oli vuonna 2018 negatiivinen yhteensä 200 kunnalla. Kuntatalouden heikentyminen näkyi myös kuntayhtymien ja kuntakonsernien tilinpäätöksissä. Sekä alijäämäisten kuntayhtymien määrä että kuntayhtymien taseeseen kertyneen alijäämän määrä lähtivät vuonna 2018 jälleen kasvuun. Kunta-

konsernien yhteenlaskettu vuosikate heikkeni puolestaan lähes 1,2 mrd. eurolla edellisvuoteen verrattuna ja vuosikate oli negatiivinen 13 konsernilla, kun vuotta aikaisemmin se oli positiivinen kaikilla kuntakonserneilla. Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn (ns. kriisikuntamenettely) tunnusluvut täyttyivät viidessä kunnassa. Kaksi tunnusluvut täyttävää kuntaa olivat kuitenkin arviointimenettelyssä jo vuonna 2017, joten vuonna 2019 aloitetaan kolme uutta arviointimenettelyä.

Tilastokeskuksen kuntien neljännesvuositilaston perusteella kuntatalouden menojen kasvu on ollut ensimmäisen vuosipuolikkaan aikana odotettua nopeampaa. Verotulojen kasvu näyttää puolestaan jäävän odotettua vaimeammaksi. Verotulojen kertymään ovat viime aikoina vaikuttaneet useat tekijät, joiden ennustaminen ja ennakointi on ollut hankalaa. Kuluvana vuonna veroennustetta alentaa suhdannenäkymien heikentymisen lisäksi verotuksen järjestelmämuutokset. Jo keväällä oli tiedossa, että siirtyminen verotuksen joustavaan valmistumiseen vaikuttaa verojen kertymisrytmiin. Tuloverojen kertymistä hidastavat tänä vuonna myös ennakonpidätysmenettelyn muutokset ja tulorekisterin käyttöönottoon liittyvät ilmoitusongelmat, jotka siirtävät verojen kertymistä vuodelle 2020 ja joita kumppaakaan ei pystytty riittävästi ennakoimaan. Veroennustetta on heikennetty kevään kuntatalousohjelmaan verrattuna lähes 900 milj. eurolla. Edellä esitetyn seurauksena kuntatalouden tuloksen arvioidaan heikkenevän selvästi, kun kevään kuntatalousohjelmassa sen arvioitiin hieman paranevan edellisvuodesta. Toiminnan ja investoinnin rahavirta muodostuu 3 mrd. euroa negatiiviseksi, ja lainakanta kasvaa huomattavasti.

Pääministeri Antti Rinteen hallitus on sitoutunut siihen, että normaalin kansainvälisen talouden tilanteessa julkinen talous on tasapainossa vuonna 2023. Hallitus on asettanut julkiselle taloudelle ja sen alasektoreille rahoitusasematavoitteet kansantalouden tilinpidon käsittein. Paikallishallinnon (kuntatalouden) rahoitusaseman tulee olla vuonna 2023 korkeintaan puoli prosenttia alijäämäinen suhteessa kokonaistuotantoon. Tavoitteen saavuttaminen edellyttäisi kuntatalouden tilanteen kohentamista. Julkisen talouden ennusteen perusteella rahoitusasematavoitteen saavuttaminen edellyttäisi paikallishallinnon sopeutusta noin 1,8 mrd. eurolla vuoden 2023 tasolla. Hallitusohjelma tukeutuu 75 prosentin työllisyysastetavoitteen saavuttamiseen. Työllisyyttä edistävät toimet hyödyttävät myös kuntataloutta, mutta kuntatalouden vakauden turvaaminen edellyttää myös rakenteellisia uudistuksia sekä kuntien omia sopeutustoimia.

Rahoitusasematavoitteen saavuttamisen tukemiseksi hallitus asettaa kuntatalouden sitovan euro-määräisen menorajoitteen, jolla rajoitetaan valtion toimenpiteistä kuntatalouden toimintamenoihin aiheutuvaa painetta. Menorajoite koskee valtion toimista kuntatalouteen aiheutuvaa menojen muutosta. Sen toteutumista seurataan vuosittaisissa julkisen talouden suunnitelman tarkistuksissa. Menorajoitteen mitoituksessa otetaan huomioon vuosien 2020–2023 julkisen talouden suunnitelmaan ja vuoden 2020 talousarvioesitykseen sisältyvät kuntatalouteen vaikuttavat, tekniseen julkisen talouden suunnitelmaan nähden uudet toimet. Hallitus on päättänyt, että sen toimenpiteiden nettovaikutus on vuonna 2023 kuntatalouden toimintamenoja korkeintaan 520 milj. euroa lisäävä verrattuna tekniseen julkisen talouden suunnitelmaan.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain mukaan valtionosuus uuteen tai laajenevaan tehtävään on 100 prosenttia. Lisäksi hallitusohjelman mukaan kuntien tehtäviä ja velvoitteita lisääviin tai laajentaviin toimenpiteisiin osoitetaan täysi valtionrahoitus tai vastaavasti muita tehtäviä tai velvoitteita poistetaan. Näin hallituksen toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen on likimain neutraali. Kun otetaan lisäksi huomioon aiemmin päätetyt toimenpiteet, valtion toimenpiteiden vaikutus on nettomääräisesti kuntataloutta 304 milj. euroa vahvistava vuonna 2020.

Kuntatalousohjelma on yhdenmukainen valtion vuoden 2020 talousarvioesityksen ja vuosien 2020–2023 julkisen talouden suunnitelman kanssa. Toisin sanoen ohjelmassa on otettu huomioon ne toimet, joiden valmistelu ja vaikutusarviointi ovat edenneet niin pitkälle, että ne on voitu ottaa huomioon vuoden 2020 talousarvioesityksessä tai julkisen talouden suunnitelmassa.

Pääministeri Antti Rinteen hallitus kohdentaa merkittäviä lisäpanostuksia sosiaali- ja terveystalouteen ja koulutukseen. Keskeisiä toimia ovat muun muassa oppivelvollisuuden pidentäminen, van-

hospalveluiden henkilöstömitoitus, subjektiivisen päivähoito-oikeuden palauttaminen ja ryhmäkoko-
jen pienentäminen sekä sosiaali- ja terveystalouden palvelurakenteen kehittäminen. Pysyvät
menolisäykset on suunniteltu toteutettavan etupainotteisesti, ja niiden arvioidaan olevan vuoden
2023 tasossa noin 500 milj. euroa. Niiden lisäksi hallitus toteuttaa kertaluonteisia panostuksia, jot-
ka lisäävät menoja määräaikaista vuosina 2020–2022.

Kuntatalouden kannalta rahallisesti merkittävimmät panostukset on kohdennettu perusopetuksen
ja varhaiskasvatuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelmiin sekä ammatillisen koulutuksen opettajien ja
ohjaajien palkkaamiseen. Hallitus on käynnistänyt sosiaali- ja terveystalouden rakenneuudistuk-
sen valmistelun. Sosiaali- ja terveystaloudet sekä pelastustoimi on tarkoitus siirtää kunnilta maa-
kunnille, joiden rahoitus perustuisi pääosin valtion rahoitukseen. Uudistuksella on merkittäviä vai-
kutuksia kuntien talouteen ja toimintaan. Ne sisällytetään kuntatalousohjelmaan siinä vaiheessa,
kun uudistuksen sisältö on riittävästi täsmentynyt.

Valtiovarainministeriön kansantalousosastolla laaditaan kuntatalouden kehitysarvio sekä kansanta-
louden tilinpidon että kuntien kirjanpidon käsittein keskenään johdonmukaisesti. Kuntatalousohjel-
massa kuvataan koko kuntatalouden kehitysnäkymiä kuntien kirjanpidon käsittein. Kehitysarvio on
painelaskelma, jossa yleisen talous- ja väestökehityksen lisäksi vain jo talousarvioesitykseen ja
julkisen talouden suunnitelmaan sisältyvät kuntatalouteen vaikuttavat toimenpiteet on huomioitu.
Arvio ei näin ollen sisällä kuntien ja kuntayhtymien omia sopeutustoimia eikä kuntien veroprosent-
tien muutoksia vuosille 2020–2023.

Ikäihmisten määrän kasvu lisää lähivuosina sosiaali- ja terveystalouden kysyntää noin prosentin
vuosittain. Syntyvyyden kääntymisen laskuun puolestaan vähentää laskennallisesti varhaiskasva-
tus- ja koulutustalouden tarvetta. Yhteensä palvelutarpeen kasvuksi arvioidaan puoli prosenttia
vuosittain. Kuntien mahdollisuudet hyödyntää lapsi-ikäluokkien pienenemiseen liittyvää säästöpo-
tentiaali vaihtelee kuitenkin suuresti kunnittain. Ikäihmisten määrän kasvun ja syntyvyyden lisäksi
muuttoliike vaikuttaa kuntien talouteen niin väestöään menettävissä kuin kasvattavissa kunnissa.

Kuntatalouden painelaskelman mukaan toimintamenojen kasvu jatkuu vuosina 2020–2023 keski-
määrin 3,4 prosentin vuosivauhdilla. Menokasvua lisäävät sosiaali- ja terveystalouden kysynnän
kasvu ja hallitusohjelman toimenpiteet. Kuntien ansiotason oletetaan seuraavan kansantalouden
yleistä, vajaan 3 prosentin vuotuista ansiotason nousua. Menoja lisäävät tarkastelujaksolla myös
investoinnit, joiden kasvun arvioidaan olevan ripeintä kuluvana vuonna. Nettoinvestoinnit pysyvät
koko kehyskauden korkealla tasolla. Kuntatalouden tiukkuus ja yleinen suhdannetilanne vaikutta-
vat kuitenkin toteutuvaan investointitasoon.

Verotukseen liittyvät järjestelmämuutokset pienentävät verokertymää kuluvana vuonna ja siirtävät
verokertymää kertaluonteisesti seuraavalle vuodelle. Vuonna 2020 verotulojen kasvuksi ennakoii-
daan 6,6 prosenttia. Kuluvan ja ensi vuoden veroennusteeseen liittyy kuitenkin tavanomaista suu-
rempaa epävarmuutta. Verotulojen kasvu jatkuu vuosina 2021–2023 keskimäärin 2,7 prosentin
vuosivauhdilla.

Valtionavut kasvavat huomattavasti vuonna 2020, mihin vaikuttaa erityisesti perustalouden valti-
onosuuden kasvu. Vuoden 2019 tasoon verrattuna perustalouden valtionosuutta kasvattaa 264
milj. euroa kilpailukykyopimukseen liittyvän valtionosuuden leikkauksen pienentyminen, valtion ja
kuntien väliseen kustannustenjaon tarkistus 102 milj. euroa ja indeksikorotus 166 milj. euroa. Li-
säksi valtionosuuksia ja -avustuksia kasvattavat hallitusohjelman mukaiset lisäykset. Valtionosu-
uden muutos ei kokonaisuudessaan merkitse kuntatalouden vahvistumista, vaan merkittävä osa
valtionosuuden kasvusta vastaa joko muiden tulojen vähennystä tai kustannusten kasvua. Kilpailu-
kykyopimuksen lomarahaleikkaukseen liittyvä kertaluonteinen 237 milj. euron kompensatio ai-
kaistetaan vuodelle 2019. Veroperustemuutoksista aiheutuva verotulojen menetys kompensoidaan
kunnille vuodesta 2020 lähtien erilliseltä määrärahamomentilta; aiemmin kompensatio on sisälty-
nyt perustalouden valtionosuuteen. Tämä muutos ei vaikuta kuntien rahoituksen kokonaistason.
Vuosina 2021–2023 valtionapujen kasvuksi arvioidaan keskimäärin 4,2 prosenttia.

Kuntatalouden tulojen ja menojen epätasapaino pysyy vuosina 2020–2023 mittavana. Siksi kuntatalouden lainanottotarvetta heijastava toiminnan ja investointien rahavirta on kehitysarviossa kehyskaudella 1,9–2,7 mrd. euroa negatiivinen. Samalla kuntatalouden lainakanta kasvaa kehyskaudella nopeasti.

Kuntatalouden näkymät ovat huolestuttavat ottaen huomioon väestörakenteen muutoksesta aiheutuva kasvava menopaine ja suhdannetilanteen heikkeneminen. Työvoimakustannusten kehityksellä ja näin ollen erityisesti palkkaratkaisuilla on suuri merkitys kuntatalouden kehitykselle. Kuntien tulee jatkaa tuottavuutta lisääviä toimia ja rakenteellisia uudistuksia. Mahdollisuudet menopuolen sopeutukseen on erityisesti pienimmissä kunnissa usein jo pitkälti käytetty, joten kunnallisveroprosentteihin kohdistuu lähivuosina huomattavaa korotuspainetta ja kuntatalouden velkaantuminen uhkaa kasvaa.

Kuntalalousohjelmassa kuntien rahoitusaseman muutosta arvioidaan koko maan näkymien ohella myös kuntakokoryhmittäin. Kuntien rahoituksen tasapainotilaa kuvataan ohjelmassa toiminnan ja investointien rahavirta -käsitteen avulla. Yksinkertaistettuna tunnusluku ilmaisee negatiivisena paineen lainakannan kasvattamiseen tai veroprosentin korottamiseen ja positiivisena laskennallista mahdollisuutta muun muassa lainojen lyhentämiseen tai veroprosentin alentamiseen.

Vuonna 2019 toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan heikkenevän kaikissa kuntakokoryhmissä, mutta heikentyminen on suurinta alle 6 000 asukkaan kunnissa. Vuonna 2020 rahoituksen tasapaino puolestaan paranee koko maan kehitystä seuraten kaikissa kuntaryhmissä. Toiminnan ja investointien rahavirta (rahoituksen tasapaino) vaihtelee tarkasteluvuosina kuntakokoryhmittäin merkittävästi. Ennusteen perusteella toiminnan ja investointien rahavirta olisi negatiivinen kaikissa kuntakokoryhmissä jokaisena tarkasteluvuonna. Yli 100 000 asukkaan kuntakokoryhmissä tilanne olisi kuitenkin muita kuntakokoryhmiä hieman parempi. Rahoituksen tasapaino heikkenee eniten pienissä kuntakokoryhmissä. Tätä selittää se, että pienimmissä kuntakokoryhmissä verorahoituksen kasvu on pientä, eikä se riitä kattamaan arvioitua toimintakatteen heikentymistä. Toiminnan ja investointien rahavirtaa tarkastellaan ohjelmassa myös laskennallisen veronkorotuspaineen näkökulmasta. Suurin tuloveroprosentin laskennallinen korotuspaine olisi koko tarkasteluajanjakson alle 6 000 asukkaan kuntakokoryhmissä. Myös muissa kuntaryhmissä olisi veroprosentin korotuspaineita.

Lähde: Valtiovarainministeriön kuntalalousohjelma 2020–2023, syksy 2019

3.4. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus (sote-uudistus)

Teuvan kunnassa hallintopalveluiden yhtenä tavoitteena talousarviossa 2019 oli maakunta- ja sote-uudistukseen valmistautuminen. Tilanne muuttui alkuvuodesta 2019 olennaisesti, koska pääministeri Juha Sipilä pyysi 8.3.2019 hallituksensa eroa tasavallan presidentiltä. Hallituksen eronpyynnön vuoksi maakunta- ja sote-uudistuksen jatkovalmisteluun ei ollut enää edellytyksiä. Eronpyynnöstä lähtien maakunta- ja sote-uudistustyö suunnattiin valmistelun päättämiseen, tehdyn työn dokumentointiin ja uudistuksen hallittuun alasajoon.

Maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelun päätyttyä Etelä-Pohjanmaan sote-kokonaisuuden valmistelu on toteutettu kuntien sote-kokouksen 22.5.2019 päätöksen mukaisesti. 19.8.2019 kuntien sote-kokous hyväksyi päätösehdotuksen: ”Kuntien kokous päätti, että kunnilta pyydetään kannanotto siihen, ovatko ne valmiita jatkamaan SOTE-kuntayhtymän valmistelua aikaisemmin esitetyn aikataulun mukaisesti.” Kunnanhallitus päätti 9.9.2019 (§ 143) esittää kunnanvaltuustolle, että Teuvan kunta on mukana maakunnallisen sote-kuntayhtymän valmistelussa. Kunnanvaltuusto hyväksyi tämän kokouksessaan 30.9.2019 (§ 33).

Sote-uudistus on myös osa Antti Rinteen hallituksen hallitusohjelmaa, mutta sen aikataulusta ei ole talousarvion valmisteluhetkellä tiedotettu.

Sote-uudistusta esittelevillä sosiaali- ja terveysministeriön verkkosivuilla kerrotaan, että sote-uudistus on sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen ja rakenteiden uudistus, jonka tavoitteena on parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta ja kaventaa ihmisten hyvinvointi- ja terveyseroja.

Sote-uudistuksessa palvelujen painopistettä siirretään perustasolle ja ehkäisevään toimintaan, jotta erikoissairaanhoidon ja vaativien erityispalveluiden tarve vähenee. Peruspalvelujen lisäksi uudistetaan sote-rakenteet: vastuu palvelujen järjestämisestä siirtyy kunnilta 18 maakunnalle. Myös sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitus ja ohjaus uudistuvat. Rinteen hallitusohjelman mukaisessa sote-uudistuksen valmistelussa otetaan huomioon edellisten vaalikausien valmistelu ja perustuslain reunaehdot. Sote-uudistuksessa perustason palveluja kehitetään Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmassa. Ohjelman tarkoituksena on perustaa Suomeen laaja-alaisia sosiaali- ja terveyskeskuksia, jotta ihmiset saavat tarvitsemansa avun yhdellä yhteydenotolla. Tavoitteena on varmistaa, että palvelut vastaavat ihmisten tarpeisiin ja ongelmiin voidaan puuttua ajoissa. Ohjelma tähtää sosiaali- ja terveydenhuollon toimintatapojen uudistamiseen ja ihmislähtöisten palvelukokonaisuuksien kehittämiseen. Palveluja kehitetään ohjelmassa niin, että ne voidaan ottaa käyttöön hallitusohjelman mukaisessa sote-rakenteessa eli tulevaisuudessa maakunnissa. Sote-uudistuksen tavoitteena on turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut kaikille suomalaisille, parantaa palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta, kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja, turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti sosiaali- ja terveyspalveluihin, vastata ikääntymisen ja syntyvyyden laskun aiheuttamiin haasteisiin sekä hillitä kustannusten kasvua.

Lähde: stm.fi/soteuudistus

3.5. Valtionosuudet ja verotulot

3.5.1. Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmän kautta valtio osallistuu kunnallisten peruspalvelujen rahoitukseen. Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa siten, että kansalaiset voivat saada tietyn tasoiset peruspalvelut asuinpaikastaan riippumatta kohtuullisella verorasituksella. Tämä toteutetaan tasaamalla kuntien välisiä eroja palvelujen järjestämisen kustannuksissa sekä tulopohjissa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu kahdesta osasta:

1. valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009) ja
2. opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvät sosiaali- ja terveydenhuolto, varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, kirjastot, yleinen kulttuuritoimi ja asukasperustaisesti rahoitettava taiteen perusopetus.

Myös esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvausjärjestelmä ja verotuloihin perustuva valtionosuuden taseus ovat osa kunnan peruspalvelujen valtionosuutta. Lisäksi kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvät lisäosat, järjestelmämuutoksen taseus ja valtionosuudessa huomioon otettavat lisäykset ja vähennykset, mm. veromenetyksen kompensatio. Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta tuli voimaan vuonna 2010. Edellisen kerran peruspalvelujen valtionosuuslainsäädäntöä muutettiin valtionosuuden määräytymisperusteiden osalta vuonna 2015.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus maksetaan kunnille osana yhdistettyä valtionosuusmaksusta jokaisen kuukauden 11. päivään mennessä. Valtionosuus on kunnalle yleiskatteellinen tu-

loerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palvelujen järjestämiseen, vaan kunta päättää itse valtion-osuusrahoituksensa tarkoituksenmukaisimmasta käytöstä.

Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus

Suomen valtionosuusjärjestelmässä tulopohjan tasaus toteutetaan verotuloihin perustuvalla valtionosuuden tasauksella, joka sisältyy kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen. Nimensä mukaisesti tasaus perustuu kunnan laskennalliseen verotuloon, ja se joko lisää tai vähentää kunnalle myönnettyä valtionosuutta.

Tasauksen perusteena olevaan laskennalliseen verotuloon sisältyvät kunnan laskennallinen kunnallisvero ja kunnan osuus yhteisöveron tuotosta. Verotuloihin perustuvaa valtionosuuden tasausta laskettaessa käytetään koko maan keskimääristä kunnallisveroprosenttia, eikä yksittäisen kunnan veroprosentin muutoksella ole täten vaikutusta kunnan saaman tasaussisällän tai maksaman tasausvähennyksen määrään.

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisen rahoituksen euromääräisesti merkittävin osa on koulutuksen ylläpitäjille myönnettävä yksikköhintarahoitus lukiokoulutukseen, ammatilliseen koulutukseen ja ammattikorkeakouluille.

Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää perusopetukseen oppilaskohtaista lisärahoitusta ja rahoituksen muuhun opetus- ja kulttuuritoimintaan.

Lähde: Kuntaliitto

Kuntien valtionavut valtiovarainministeriön kuntatalousohjelmassa

Kuntien valtionavut ovat 11,6 mrd. euroa, mikä on 8 prosenttia enemmän kuin vuonna 2019. Laskennalliset valtionosuudet ovat yhteensä 8,1 mrd. euroa eli 16 prosenttia vähemmän kuin vuoden 2019 varsinaisessa talousarviossa. Tämä johtuu siitä, että aiemmin kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyneet verotulomenetysten kompensatiot maksetaan jatkossa erilliseltä määrärahamomentilta, eikä niitä lueta enää valtionosuuksiksi. Mikäli veromenetysten kompensatiot otettaisiin edelleen mukaan, laskennallisten valtionosuuksien muutos olisi lähes 7 prosenttia vuoden 2019 varsinaiseen talousarvioon verrattuna.

Valtiovarainministeriön hallinnonala

Kuntien peruspalveluiden valtionosuuteen ehdotetaan 7 074 milj. euroa, joka on 1 654 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2019 varsinaisessa talousarviossa. Momentin loppusumman pienentyminen johtuu kuntien verotulomenetysten kompensatioiden siirrosta omalle momentilleen. Mikäli kompensatio otetaan huomioon, kasvaa peruspalvelujen valtionosuus vuodesta 2019 vuoteen 2020 noin 600 milj. euroa. Tämä kasvu ei kokonaisuudessaan vahvista kuntataloutta, vaan merkittävä osa valtionosuuden kasvusta vastaa joko muiden tulojen vähennystä tai kustannusten kasvua.

Vuoden 2019 tasoon verrattuna valtionosuutta kasvattaa 264 milj. euroa kilpailukykysovimukseen liittyvän valtionosuuden leikkauksen pienentyminen. Valtion ja kuntien väliseen kustannustenjaon tarkistukseen liittyen valtionosuutta korotetaan 102 milj. euroa, ja indeksikorotus (2,4 %) lisää valtionosuutta noin 166 milj. euroa. Asukasluvun ja laskentatekijöiden muutos lisää valtionosuutta hieman yli 18 milj. euroa. Hallitusohjelman mukaisesti uusina tai laajenevina tehtävinä esitetään subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden laajentamista, ryhmäkokojen pienentämistä varhaiskasvatuksessa, perheiden ja elämäntilanteiden moninaisuuden tukemista sekä Vaasan keskussairaalan muuttamista laajan päivystyksen sairaalaksi. Lisäksi toteutetaan jo aiemmin päätetyt lastensuojelun jälkihuollon yläikärajan nosto 21 vuodesta 25 vuoteen ja A1-kielen opetuksen varhentaminen peruskoulussa. Kaikkiaan valtionosuutta korotetaan kuntien tehtävien lisäyksiin liittyen noin 36 milj.

euroa. Valtionosuudesta on tarkoitus käyttää 10 milj. euroa kuntien valtionosuuden harkinnanvaraiseen korottamiseen.

Valtionosuusprosentti vuodelle 2020 on 25,46. Se on 0,09 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuonna 2019. Muutos johtuu uusien ja laajenevien tehtävien toteuttamisesta siten, että niiden valtionosuus on 100 prosenttia sekä siitä, että peruspalvelujen valtionosuusmomentilla olevista määrääkäsistä lisäyksistä ja vähennyksistä on viety kolme pysyväisluonteista vähennystä valtionosuusprosenttiin.

Kuntien verotulomenetysten kompensatiot ehdotetaan siirrettäväksi kuntien peruspalvelujen valtionosuusmomentilta omalle momentilleen. Vuonna 2019 kunnille maksettiin peruspalvelujen valtionosuusmomentilta kompensatioita 1 967 milj. euroa vuosina 2010–2019 toteutetuista, valtion päättämistä veroperustemuutoksista. Vuoden 2020 kompensatio on 285 milj. euroa. Yhteensä kunnille maksettavat verotulomenetysten kompensatiot ovat 2 252 milj. euroa vuonna 2020.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen uudistamiseen ehdotetaan 90 milj. euroa vuodelle 2020. Palvelurakenteen uudistaminen rahoitetaan valtionavustuksilla vuosina 2020–2022. Palvelurakenneuudistus toteutetaan vaiheittain, ja se pitää sisällään hoivahenkilöstön sitovan vähimmäismitoituksen (0,7) ympärivuorokautisen hoivan yksiköihin, kotihoidon resurssien riittävyyden ja omaishoidon kehittämisen, kansallisen mielenterveysstrategian ja peruspalveluiden saatavuuden turvaamisen. Lisäksi palvelurakenteen kehittämisessä laajennetaan kehitysvammaisten henkilökohtaisen budjetin käyttöä, toteutetaan osatyökykyisille suunnattu työkykyohjelma sekä kotihoidon kehittämisohjelma.

Päihteitä käyttävien äitien hoitoon ehdotetaan 1,5 milj. euron määrärahaa ja saattohoidon ja palliatiivisen hoidon vahvistamiseen 2 milj. euron määrärahaa. Lapsi- ja perhepalveluiden kehittäminen sekä lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman jatkoon kohdennetaan 10 milj. euroa. Lisäksi vuodelle 2020 ehdotetaan 4 milj. euron korotusta valtion tutkimusrahoitukseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan laskennalliset valtionosuudet kunnille ovat yhteensä 1024 milj. euroa ja kasvavat 96 milj. euroa vuoden 2019 varsinaiseen talousarvioon verrattuna. Vuoden 2019 tasoon verrattuna valtionosuutta kasvattaa 22 milj. euroa kilpailukyky sopimukseen liittyvän valtionosuuden leikkauksen pienentyminen. Valtion ja kuntien väliseen kustannustenjaon tarkistukseen liittyen valtionosuutta korotetaan 12 milj. euroa.

Koulupäivän yhteydessä tarjottaviin harrastusmahdollisuuksiin ehdotetaan 5 milj. euroa vuonna 2020. Lukiokoulutuksen yksikköhinnan vahvistamiseen ehdotetaan 7,5 milj. euroa, josta kuntatalouteen kohdistuu 7,2 milj. euroa vuodelle 2020. Työpaikkaohjaajien koulutuksen lisäämiseen ehdotetaan 2,5 milj. euroa, josta kuntatalouteen kohdistuu 1,8 milj. euroa, taiteen perusopetuksen kehittämiseen 2 milj. euroa, josta kuntatalouteen kohdistuu 0,9 milj. euroa ja nuorten työpajatoiminnan tukemiseen 2 milj. euroa, josta kuntatalouteen kohdistuu 1,4 milj. euroa vuodelle 2020.

Perusopetuksen laadun ja tasa-arvon parantamiseen ehdotetaan 60 milj. euroa, josta kuntatalouteen kohdistuu 57 milj. euroa ja varhaiskasvatuksen laadun ja tasa-arvon kehittämiseen 25 milj. euroa, josta kuntatalouteen kohdistuu 23,8 milj. euroa. Jatkuvan oppimisen edistämiseen ehdotetaan 5 milj. euroa, josta kuntatalouteen kohdistuu 2,5 milj. euroa. Ammatillisen koulutuksen opettajien ja ohjaajien palkkaaminen sekä opetuksen ja ohjauksen tukitoimiin ehdotetaan 80 milj. euroa, josta kuntatalouteen kohdistuu 55,2 milj. euroa. Liikkuva koulu -ohjelman laajentamiseen eri ikäluokkiin ehdotetaan 5,8 milj. euroa ja liikuntapaikkojen rakentamiseen 1,3 milj. euroa. Kirjastotoiminnan kehittämiseen ehdotetaan 1 milj. euroa. Lisäksi maahanmuuttajien osaamisen kehittämiseen työllistymisen edellytyksien vahvistamiseksi kohdennetaan 2,5 milj. euroa.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

Kuntien ja kolmannen sektorin roolia maahanmuuttajien kotoutumisen edistämisessä vahvistetaan muun muassa myöntämällä valtionavustuksia kuntien osaamiskeskustoimintaan, johon ehdotetaan 4 milj. euron lisäystä. Maahanmuuttajien neuvontapalveluihin ehdotetaan 4 milj. euroa. Valtion, kaupunkien ja alueiden sopimusperusteiseen yhteistyöhön ehdotetaan 15 milj. euroa, josta kuntatalouteen kohdistuu 14,7 milj. euroa ja alueiden omaehtoiseen kehittämiseen ehdotetaan 5 milj. euroa, josta kuntatalouteen kohdistuu 4,9 milj. euroa. Lisäksi Talent Hub -toimintaan ehdotetaan 1 milj. euroa. Kiintiöpakolaisten määrä nostetaan vuonna 2020 vähintään 850 henkilön vuositasolle, ja kunnille maksettaviin korvauksiin osoitetaan tästä johtuen 0,5 milj. euron lisäys.

Ympäristöministeriön hallinnonala

Kestävä kaupunkikehitys -ohjelmaa jatketaan ja siihen ehdotetaan 0,6 milj. euroa. MAL-sopimuksiin liittyen kunnallistekniikka-avustuksiin kohdennetaan 15 milj. euroa ja MAL-käynnistysavustuksiin 30 milj. euroa. Lähiöohjelmaan suunnataan 4 milj. euroa. Kunnostusavustuksia asuntojen muuttamiseksi ikääntyneille sopiviksi ehdotetaan 5 milj. euroa ja purkuavustukseen 8 milj. euroa.

Lähde: Valtiovarainministeriön kuntatalousohjelma 2020–2023, syksy 2019

3.5.2. Verotulot

Kuntien tuloista verotulojen osuus on keskimäärin puolet, joten verotuksella on merkittävä vaikutus kuntatalouteen. Kunnan verotulot muodostuvat kunnallisverosta, yhteisöveron osuudesta sekä kiinteistöverosta.

Kunnallisvero

Talousarvion valmisteluhetkellä kunnallisveron ennakonpidätysten kertymät eivät ole kasvaneet odotetulla tavalla vuonna 2019. Kuntaliiton arvion mukaan ennakoita olisi pitänyt kertyä kunnille syyskuun 2019 loppuun mennessä noin 500 miljoonaa euroa toteutunutta enemmän johtuen verokorttiuudistuksesta sekä Tulorekisteri-ilmoittamisen ongelmista. Verotilityksissä korjausliike tulee näkymään suuremmassa määrin vasta tammikuussa 2020. Lopullisesti vaje korjaantuu vasta verotuksen valmistuessa kesästä 2020 alkaen.

Verokorttiuudistus on pysyvä muutos. Vaikka kertymävaje korjaantuu vuoden 2019 kunnallisveron osalta vuoden 2020 aikana, niin Kuntaliiton oletus on, että verovuoden 2020 ennakkoerot kertyvät taas samalla tavalla jättäen vuoden 2020 ennakot vastaavasti alemmalle tasolle.

Vuoden 2020 valtion talousarvioesityksen mukainen ansiotasoindeksin tarkistus veroperusteisiin on huomioitu Kuntaliiton veroennusteessa, mutta myös ensisijaisesti pienituloisille palkka-, eläke- ja päivärahatulon saajille kohdistettu ansiotuloveron kevennys vähentää arvion mukaan kunnallisverotuottoa n. 130 milj. eurolla. Toisaalta taas kotitalous- sekä asuntolainojenkorkojen vähennysten leikkaus arvioidaan lisäävän kuntien verotuloja n. 46 milj. eurolla. Ansiotasoindeksitarkistuksen kanssa veroperustemuutosten arvioidaan vähentävän kuntien verotuloja -298 milj. eurolla vuonna 2020, jotka on talousarvioesityksessä esitetty kompensoitavaksi kunnille (uutta kompensoitavaa 285 milj. euroa). Myös 30.9.2019 julkaistuilla väestötiedoilla on vaikutusta tulevien vuosien ansiotuloihin ja jako-osuuksiin

Yhteisövero

Yhteisöveron arvioissa verovuosille 2018–2023 on Kuntaliiton tekemässä ennusteessa käytetty pohjana valtiovarainministeriön uutta ennustetta yhteisöjen verotettavasta tulosta ottaen huomioon

maksuunpantujen ennakkoverojen kehitys. Ennusteen taustalla on kansantalouden tilinpidon toimintaylijäämän muutos. Ennusteessa on myös huomioitu syyskuun 2019 yhteisöverotilitykset ja Verohallinnon ennakkotiedot vuoden 2018 osalta.

Kuntaliiton yhteisöveroennusteessa ei ole vielä huomioitu hallituksen vuosille 2020–2023 linjaamia kone- ja laiteinvestointien korotettuja poistoja eikä aineettomien investointien 50 % ylimääräistä verovähennystä. Näiden esitysten lopullisesta sisällöstä tai niiden verotuloja vähentävästä vaikutuksesta ei ole vielä tarkempaa tietoa. Kuntaliiton tietojen mukaan kunnille muutosten vaikutukset aiotaan kompensoida yhteisöveron jako-osuutta korottamalla.

Kiinteistöverot

Kunnan kiinteistöveroprosenteista päättää vuosittain kunnanvaltuusto lain salliman vaihteluvälin puitteissa. Laissa erotetaan vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti ja yleinen kiinteistöveroprosentti, joka koskee maapohjaa ja muita rakennuksia kuin vakituksia asuinrakennuksia. Lisäksi kunta voi määrätä kiinteistöveroprosentin muille asuinrakennuksille (joita ovat lähinnä vapaa-ajan asunnot), voimalaitoksille ja ydinvoimalaitoksille sekä rakentamattomalle rakennuspaikalle.

Rajat, joiden välille kiinteistöveroprosentit voidaan lain mukaan määrätä, ovat seuraavat:

- Yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93 - 2,00
- Vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti 0,41 - 1,00
- Muiden asuinrakennusten veroprosentti 0,93 - 2,00
- Voimalaitosten kiinteistöveroprosentti enintään 3,10
- Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti 2,00 - 6,00
- Yleishyödyllisen yhteisön omistaman rakennuksen ja maapohjan kiinteistöveroprosentti voidaan kunnanvaltuuston päätöksellä määrätä muuten kiinteistöveroprosenteista säädettyä alhaisemmaksi, mikäli kiinteistöllä sijaitseva rakennus on pääasiassa yleisessä tai yleishyödyllisessä käytössä. Tällöin kiinteistöveroprosentti voi olla myös 0,00.

Lähteet: Kuntaliitto ja Verohallinto

Veronluonteiset tulot yhteensä

Teuvan kunnassa talousarvion valmisteluhetkellä marraskuussa 2019 kuluvan vuoden valtionosuudet asettuvat talousarviota positiivisemmalle tasolle noin 18,5 miljoonaa euroon. Tämä johtuu pääministeri Antti Rinteen hallituksen budjettiriihessä 17.9.2019 tekemästä päätöksestä kerta-luonteisen valtionosuuskompensaation siirrosta vuodelta 2020 vuodelle 2019. Kompensaatio on koko kuntakenttää koskien 237 miljoonaa euroa.

Lisäksi Teuvan kunta haki harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta kunnanhallituksen 28.8.2019 (139 §) päätöksellä 900 000 euroa. Valtiovarainministeriö teki 21.11.2019 päätöksen (VN/10825/2019), jolla Teuvan kunnalle myönnettiin korotusta 710 000 euroa.

Kuntaliiton lokakuun 2019 veroennusteen mukaan verotuloja ennakoidaan kertyvän kuluvana vuonna yhteensä 294 000 euroa arvioitua vähemmän kuin talousarviossa on arvioitu.

Veroennusteen perusteella muutokset ovat seuraavat
kunnallisveroa kertyy 281 000 euroa vähemmän
yhteisöveroa kertyy 18 000 euroa vähemmän
kiinteistöveroa kertyy 5 000 euroa enemmän.

- Kunnanvaltuusto määräsi kokouksessaan 11.11.2019 (§ 44) yksimielisesti vuoden 2020
- yleiseksi kiinteistöveroprosentiksi 1,05
 - muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentiksi 1,30
 - vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentiksi 0,60
 - voimalaitosten kiinteistöveroprosentiksi 3,10
 - tuloveroprosentiksi 22,50.

	TP 2017	TP 2018	TA 2019 + muutos	TA 2020
Kunnallisveroprosentti	22,00	22,50	22,50	22,50
Kiinteistöveroprosentit				
yleinen	1,00	1,05	1,05	1,05
muut asuinrakennukset	1,00	1,30	1,30	1,30
vakituinen asunto	0,55	0,60	0,60	0,60
Verotulot				
kiinteistöverot	1 017 764	1 090 487	1 141 000	1 141 000
yhteisövero	842 499	857 432	934 000	978 000
kunnallisvero	14 972 525	13 849 313	14 535 000	14 535 000
Verot yhteensä	16 832 788	15 797 232	16 610 000	16 654 000
Valtionosuudet				
yleinen valtionosuus	18 664 365	18 020 568	17 835 658	18 339 704
YHTEENSÄ	35 497 153	33 817 800	34 445 658	34 993 704

4. TEUVAN KUNNAN TALOUS

4.1. Yleistä

Tilinpäätös 2018

Vuoden 2018 tilinpäätöksessä tulos on 5 923 euroa. Vuosikate on 1,40 miljoonaa euroa. Taseeseen kertynyt alijäämä on 5,02 miljoonaa euroa.

Kunnan tulosta voidaan pitää maltillisesta euromäärästään huolimatta tyydyttävä, koska verotulojen kehitys heikentyi merkittävästi talousarviovalmistelussa käytettävissä olleisiin tietoihin nähden. Verotulojen tilitykset olivat liian suuria, joten kuntien veroennustetta yhdessä valmistelevat kuntaliitto ja verohallinto korjasivat ennustettaan useita kertoja. Syitä veroennusteen epävarmuuteen olivat mm. merkittävästi tavanomaista suuremmat veronpalautukset. Ne heikensivät kuntien jakosuutta.

Sosiaali- ja terveystoimen laskivat 2,25 prosenttia 21,3 miljoonaan euroon. Kunnat muut kuin sosiaali- ja terveystoimen laskivat 6,12 prosenttia eli lähes 979 000 euroa.

Verotuloja kertyi 15,80 miljoonaa euroa, mikä oli noin miljoona euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna 2017. Valtionosuuksia maksettiin 18 miljoonaa euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna vähennystä oli noin 0,6 miljoonaa euroa.

Velan määrä laski 2,1 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisten lainojen määrä laski 19,26 miljoonaan euroon. Lyhytaikaisen rahoituksen määrä kuntatodistusten muodossa oli vuoden vaihteessa 2 miljoonaa euroa.

Teuvan kuntakonserniin kuuluu seitsemän tytäryhtiötä, joista merkittävimmät ovat Teuvan Kaukolämpö Oy, Teak Oy ja Teuvan Vuokratalot Oy. Kuntakonsernin taseen loppusumma on yhteensä 59,5 miljoonaa euroa. Toimintakulut olivat 75,2 miljoonaa euroa ja toimintatuotot 42,2 miljoonaa euroa. Konsernin toimintakate oli -33 miljoonaa euroa, kun se kunnan osalta oli -33,3 miljoonaa euroa. Konsernin vuosikate oli 2,7 miljoonaa euroa. Poistot ja arvonalentumiset olivat 2,9 miljoonaa euroa. Tulos ennen tilinpäätössiirtoja oli -116 724 euroa. Taseen loppusumma laski vuoteen 2017 verrattuna 0,7 miljoonaa euroa. Konsernin lainat euroa/asukas ovat 6 055 euroa (6 067 euroa vuonna 2017).

Kuntakonserni

Teuvan kuntakonserniin kuuluu seitsemän tytäryhteisöä. Näistä merkittävimmät ovat Teuvan Kaukolämpö Oy, Teak Oy ja Teuvan Vuokratalot Oy. Niiden tilannetta ja näkymiä avataan laajemmin talousarvion 5. luvussa.

Seudullinen yhteistyö

Seudullisista toimijoista merkittävimmät ovat Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä, Suupohjan elinkeinotoimen kuntayhtymä ja Suupohjan Seutupalvelukeskus Oy. Sote-uudistus on talousarvion valmisteluhetkellä vielä kesken. Suupohjan elinkeinotoimen kuntayhtymän tilanne on talousarvion valmisteluhetkellä voimakkaassa muutoksessa, koska Kauhajoen kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 11.11.2019 (§ 45) esittänyt kuntayhtymän purkamissopimuksen valmistelua. Suupohjan Seutupalvelukeskus Oy:n ja Järvinet Oy:n vuodelle 2019 suunniteltu fuusio on kariutunut lokakuussa 2019. Seudullinen yhteistyö on esitelty talousarvion 6. luvussa.

4.2. Talouden tasapainottamisohjelma

Valtiovarainministeriö asetti elokuussa 2017 kuntalain 118 §:n mukaisen Teuvan kuntaa koskevan arviointiryhmän, jonka tehtävänä oli tehdä laissa tarkoitettu selvitys kunnan mahdollisuuksista turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut. Kunnanvaltuusto hyväksyi (18.12.2017/ 55 §) kunnan talouden tasapainottamisohjelman, joka kokonaisuudessaan leikkaa menoja noin 1,1 miljoonaa euroa ja korottaa veroja 0,4 miljoonaa euroa. Tasapainottamisohjelman toimenpiteet sisälsivät sekä lyhytaikaisia että pitkävaikutteisia toimenpiteitä. Arviointiryhmä piti antamassaan ehdotuksessa (8.2.2018, VM74:00/2017) keskeisenä, että kunta toteuttaa johdonmukaisesti tasapainottamisohjelman siinä muodossa kuin se on valtuustossa hyväksytty ja jatkaa sen kehittämistä huomioiden muuttuvat olosuhteet.

Talouden tasapainottamisohjelmaa on Teuvalla toteutettu suunnitelmallisesti ja järjestelmällisesti. Tämä näkyy konkreettisesti siinä, että vuoden 2018 tilinpäätöksen tulos oli positiivinen. Kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 17.12.2018 Teuvan kunnan talousarvion ja -suunnitelman vuosille 2019 – 2024. Siinä todettiin, että talouden tasapainottamisohjelma päivitetään vuoden 2019 aikana, joten sitä valmisteltiin aktiivisesti. Kunnanhallitus ja johtoryhmä käynnistivät lisäsäästöjen etsimisen. Vaikka talouden tasapainottamisohjelma toteutui hyvin ja tuotti säästöjä, niin siinä oli myös toimenpiteitä, jotka eivät toteutuneet tai toteutuivat osittain. Siksi päivitys oli tarpeen. Lisäksi ohjelmassa oli useita palveluiden leikkauksia, jotka toteutettiin yhdellä päätöksellä, joten niiden pysyväisluonteinen seuranta ei ollut tarpeen.

Jo ennen joulukuussa 2017 vahvistettua talouden tasapainottamisohjelmaa Teuvan kunnanvaltuusto oli hyväksynyt kolme talouden säästöpakettia vuosina 2012–2014. Vuosien aikana säästötoimenpiteet ovat kohdistuneet laajasti kunnan toimintoihin, kiinteistöihin ja henkilöstöön. Toimintoista säästöjä on haettu tehostamisen ja toimintojen karsimisen kautta. Kiinteistösäästöjä on saatu aikaiseksi kiinteistökantaa vähentämällä. Henkilöstösäästöt ovat sisältäneet luonnollisen poistuman hyödyntämisen ja henkilöstön lomautukset. Teuvan kunta ja henkilöstö kävivät yhteistoimintaneuvottelut vuonna 2014. Neuvottelujen tuloksena kunnassa päädyttiin 20 henkilötövuoden vähentämiseen vuosien 2014–2015 aikana. Tästä puolet tapahtui luonnollisen poistuman kautta, puolet vähennyksestä toteutettiin irtisanomisilla.

Voidaankin selkeästi todeta, että Teuvan kunnan omassa toiminnassa kunnan toimintakatetta ja -kuluja on saatu laskettua. Tällä hetkellä ollaan tilanteessa, jossa lisäsäästöjen löytyminen kunnan omasta toiminnasta on hyvin haasteellista. Oma toiminta on käyty läpi ja karsittu jo useaan kertaan eri säästöohjelmissa. Siksi talouden tasapainottamisohjelman päivityksen valmistelussa on huomioitu kauaskantoinen ja kehittämishenkinen ote. Näin toimenpiteet vaikuttavat erityisesti pitkällä aikavälillä ja uudistavat rakenteita.

Kunnassa on laadittu tasapainottamisohjelman päivitys, jonka kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 30.9.2019 (§ 35). Tasapainottamisohjelman toimenpiteet on huomioitu talousarviovalmistelussa.

Talouden tasapainottamisohjelma on kokonaisuudessaan talousarvion liitteessä 6.

4.3. Henkilöstömenot

Kunnan henkilöstömenot olivat vuonna 2012 vielä noin 11 miljoonaa euroa eli 60 prosenttia kunnan omista toimintamenoista. Toteutetut talouden sopeuttamisohjelmat ovat sisältäneet henkilöstöön kohdistuvia säästötoimenpiteitä, joiden vaikutus on näkynyt henkilöstömenojen vuosittaisena vähenemisenä. Vuoden 2018 tilinpäätöksessä henkilöstömenot olivat 9,04 miljoonaa euroa. Vuoden 2020 talousarviossa henkilöstökustannukset ovat 9,1 miljoonaa euroa.

Vakinaisen henkilöstön määrä on vähentynyt viime vuosien aikana tasaisesti. Talousarvion valmisteluhetkellä marraskuussa 2019 henkilöstöä oli 153 vakituista ja 47 määräaikaista henkilöä. Vuoden 2018 henkilöstöraportin eläkepoistumaennusteen mukaan vuosien 2020 – 2022 aikana eläke-iän saavuttaa 27 työntekijää. Kaikkia vapautuvia paikkoja ei tulla täyttämään.

4.4. Tilastoja

TEUVAN VÄESTÖN IKÄJAKAUMA v. 2000 - 2018						
Vuosi	0-6 vuotiaat	7-14 vuotiaat	15-24 vuotiaat	25-64 vuotiaat	Yli 65 vuotiaat	Väkiluku yht. 31.12.
2000	436	696	756	3272	1460	6620
2001	431	673	722	3224	1458	6508
2002	416	642	715	3160	1470	6403
2003	413	614	722	3125	1466	6340
2004	407	591	720	3083	1506	6307
2005	390	568	723	3040	1499	6220
2006	387	539	700	3007	1525	6158
2007	385	522	723	2994	1534	6158
2008	385	516	700	2959	1517	6077
2009	363	520	642	2936	1501	5962
2010	375	517	609	2884	1538	5923
2011	368	517	599	2785	1578	5847
2012	369	502	565	2748	1583	5767
2013	379	483	540	2646	1608	5656
2014	380	458	505	2567	1633	5543
2015	355	467	482	2507	1671	5482
2016	348	453	470	2437	1655	5363
2017	324	446	475	2372	1652	5269
2018	301	438	449	2307	1663	5158

TEUVAN VÄKILUVUN KEHITYS, tammikuu - syyskuu 2019
(Lähde: Tilastokeskus)

	Yhteen- sä	Muutos vuoden- vaihteesta (henk.)
Vuodenvaihde 2016/2017	5363	
Vuodenvaihde 2017/2018	5269	
Vuodenvaihde 2018/2019	5158	
Tammikuu 2019	5165	+ 9
Helmikuu ”	5160	- 5
Maaliskuu ”	5157	- 3
Huhtikuu ”	5148	- 9
Toukokuu ”	5150	+ 2
Kesäkuu ”	5151	+ 1
Heinäkuu ”	5151	0
Elokuu ”	5138	- 13
Syyskuu ”	5105	- 33

TYÖLLISYYSKATSAUS tammikuu 2018 - lokakuu 2019
(Lähde: ELY-keskus)

Kuukausi	Työttömät työnhakijat (ml. lomaut.)	Miehiä	Naisia	Alle 25- v. työt- tömät	Yli 50-v. työt- tömät	Pitkä- aikais- työttö- mät	Avoimia työ- paikkoja	Työttö- myys- aste
Tammikuu 2018	193	111	82	22	95	34	10	8,6
Helmikuu ”	178	102	76	17	92	30	20	8,2
Maaliskuu ”	168	105	63	13	91	27	52	7,8
Huhtikuu ”	149	93	56	9	78	26	19	6,9
Toukokuu ”	113	65	48	12	54	19	14	5,2
Kesäkuu ”	128	71	57	19	58	20	13	5,9
Heinäkuu ”	138	77	61	13	63	19	9	6,4
Elokuu ”	126	67	59	14	62	17	9	5,8
Syyskuu ”	126	71	55	18	57	20	11	5,8
Lokakuu ”	131	74	57	22	57	18	17	6,0
Marraskuu ”	127	81	46	21	59	14	9	5,9
Joulukuu ”	152	96	56	16	78	15	11	7,0
Tammikuu 2019	136	85	51	15	69	14	31	6,5
Helmikuu ”	135	84	51	15	70	11	23	6,4
Maaliskuu ”	121	74	47	14	60	10	23	5,8
Huhtikuu ”	111	68	43	12	59	10	13	5,3
Toukokuu ”	93	57	36	10	41	8	20	4,4
Kesäkuu ”	104	56	48	15	43	9	11	5,0
Heinäkuu ”	111	61	50	15	48	9	22	5,3
Elokuu ”	95	57	38	8	48	7	13	4,5
Syyskuu ”	94	58	36	13	48	8	16	4,5
Lokakuu ”	104	61	43	11	53	9	22	5,0

Väestönmuutosten tiedot 2018 ja ennakkotiedot 2019 (tammi-syyskuu)
(Lähde: Tilastokeskus)

	Elä- vä- nä synty- neet	Kuol- leet	Luon- nollinen väest. lisäys	Kuntien välinen tulo- muutto	Kun- tien välinen lähtö- muutto	Kun- tien väli- nen net- to- muut- to	Maa- han- muut- to	Maas- ta- muut- to	Netto- maa- han- muut- to	Koko- nais- muu- tos	Väki- luku kk:n lopus- sa
Väkiluku 1.1.2018											5269
Tammikuu 2018	3	9	- 6	18	8	10	0	0	0	4	5273
Helmikuu ”	2	6	-4	14	13	1	0	0	0	-3	5270
Maaliskuu ”	4	10	-6	10	5	5	2	2	0	-1	5269
Huhtikuu ”	0	4	-4	9	14	-5	0	0	0	-9	5260
Toukokuu ”	3	3	0	20	21	-1	0	0	0	-1	5259
Kesäkuu ”	2	13	-11	17	13	4	0	0	0	-7	5252
Heinäkuu ”	4	5	-1	8	18	-10	0	1	-1	-12	5240
Elokuu ”	6	6	0	16	67	-51	0	0	0	-51	5189
Syyskuu ”	3	4	-1	17	25	-8	0	0	0	-9	5180
Lokakuu ”	5	4	1	11	9	2	1	2	-1	2	5182
Marraskuu ”	2	6	-4	14	20	-6	1	0	1	-9	5173
Joulukuu ”	3	6	-3	9	23	-14	0	1	-1	-15	5158
Yhteensä	36	76	-40	160	232	-72	4	6	-2	-111	5158
Väkiluku 1.1.2019											5158
Tammikuu 2019	0	9	-9	30	13	17	2	1	1	9	5165
Helmikuu ”	5	5	0	7	12	-5	0	0	0	-5	5160
Maaliskuu ”	7	4	3	9	15	-6	0	0	0	-3	5157
Huhtikuu ”	1	4	-3	14	20	-6	0	0	0	-9	5148
Toukokuu ”	2	3	-1	20	17	3	0	0	0	2	5150
Kesäkuu ”	2	7	-5	15	9	6	0	0	0	1	5151
Heinäkuu ”	2	10	-8	18	10	8	0	0	0	0	5151
Elokuu ”	3	7	-4	17	27	-10	1	0	1	-13	5138
Syyskuu ”	3	8	-5	9	35	-26	0	2	-2	-33	5105
Yhteensä	25	57	-32	139	158	-19	3	3	0	-53	5105

4.5. Käyttötalous

Vuoden 2020 talousarviossa toimintamenojen arvioidaan laskevan noin 1,3 prosenttia vuoden 2019 talousarviosta. Taustalla on Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän talousarvioraamin laskeminen noin 21 miljoonaan euroon, mutta myös kunnan omassa toiminnassa toteutettavat säästötoimenpiteet. Toimintatulojen arvioidaan nousevan vuoden 2019 talousarvioon nähden noin 6,5 prosenttia. Tätä selittää varautuminen siihen, että Teuvan lastausraiteen pidentämisessä Teuvan kunta toimii rakennuttajana.

	TP 2018	TA 2019 +MUUTOS	TA 2020	TA 19-20
Ylin päätöksenteko ja valvonta				
toimintatulot	9 361	18 000	0	-
toimintamäärärahat	-92 187	-110 000	-80 000	-27,27 %
toimintakate	-82 826	-92 000	-80 000	-13,04 %
Hallinto				
toimintatulot	541 805	493 601	540 750	9,55 %
toimintamäärärahat				
Hallinto- ja elinkeinotoimi muu	-1 684 372	-1 936 421	-1 960 921	1,27 %
Suupohjan seutupalvelukeskus	-271 677	-279 000	-300 550	7,72 %
SEK/elinkeinopalvelut	-139 819	-185 000	-110 000	-40,54 %
Suupohjan peruspalvelu LLKY	-21 309 038	-21 593 000	-20 966 050	-2,90 %
Eläkevastuut (LLKY:hyn siirtyneet henkilöt)	-367 350	-404 100	-417 000	3,19 %
Yhteistoimintalautakunta	-17 579	-20 000	-20 000	0,00 %
Yhteensä	-23 789 835	-24 417 521	-23 774 521	-2,63 %
toimintakate	-23 248 030	-23 923 920	-23 233 771	-2,88 %
Hyvinvointipalvelut				
toimintatulot	589 888	606 000	620 200	2,34 %
toimintamäärärahat	-7 574 860	-7 545 700	-7 612 085	0,88 %
toimintakate	-6 984 972	-6 939 700	-6 991 885	0,75 %
Yhdyskuntarakenne				
toimintatulot	2 872 031	2 807 190	3 019 547	7,56 %
toimintamäärärahat	-4 879 598	-4 721 551	-4 847 543	2,67 %
toimintakate	-2 007 567	-1 914 361	-1 827 996	-4,51 %
Yhteensä				
toimintatulot	4 013 085	3 924 791	4 180 497	6,52 %
toimintamäärärahat	-36 336 480	-36 794 772	-36 314 149	-1,31 %
nettomenot	-32 323 395	-32 869 981	-32 133 652	-2,24 %

4.6. Investointisuunnitelma

Vuoden 2020 investoinnit keskittyvät uuden päiväkodin rakentamiseen. Päiväkotitulee sijoittumaan entisen Syreenin koulun tontille, osoitteeseen Porvarintie 40 B. Tähän hankkeeseen on investointivaraus 1 378 000 euroa, sisältäen irtokalusteet.

Vuoden 2019 aikana päivitetyn kiinteistösuunnitelman mukaan jatketaan tarpeettomien kiinteistöjen myynnillä. Tuotantotilojen osalta Kafiaari Oy rakentaa lisärakennuksen n. 800 m² kustannusarvioltaan 685 000 euroa.

Vähäisiä päällystystöitä tehdään lähinnä liikenneturvallisuuskyselyssä saadun palautteen pohjalta eli painopiste on kevyenliikenteenväylillä.

Suupohjan koulutuskuntayhtymän Teuvan kunnan maksuosuus investointeihin on 35 000 euroa vuonna 2020.

Rakentamishjelma	2020	2021	2022
Asuinrakennukset	54 000	25 000	25 000
Sosiaali- ja terveystalvelut	40 000	15 000	0
Hyvinvointipalvelujen rakennukset	1 496 000	100 000	100 000
Liikennealueet	282 000	110 000	10 000
Urheilu- ja liikunta-alueet	48 000	48 000	0
Puistot, istutukset ja leikkipaikat	25 000	25 000	20 000
Vesi- ja viemärilaitos	250 000	321 000	648 000
Muut (irtaimisto, maksusuudet)	77 000	35 000	35 000
Yhteensä	2 272 000	679 000	838 000

Tarkka rakentamishjelma on talousarvion liitteessä 5.

Suomen Yrittäjäopiston ja Teak Oy:n koulutustoimintojen yhdistyttyä 1.1.2019 alkaen Teak Oy:tä kehitetään kehitysyhtiönä, joka omistaa myös kiinteistöjä. Omistajaohjauksen kannalta on tarkoituksenmukaista siirtää Suomen Yrittäjäopiston kannatus Oy:n osakkeiden omistus Teak Oy:ltä Teuvan kunnalle. Talousarviossa on tähän tarkoitukseen varattu 560.000 euron määräraha. Tämä huomioiden *investointimenot talousarviossa 2020 ovat yhteensä 2 832 000 euroa.*

4.7. Tuloslaskelma

Tuloslaskelmassa osoitetaan, kuinka kunnan tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin eli käyttömenoihin, rahoitusmenoihin sekä omaisuuden kulumisen edellyttämiin poistoihin. Tuloslaskelmassa summataan talousarvion käyttötalousosan toimintatulot ja -menot.

Vuoden 2020 talousarviossa toimintamenojen arvioidaan laskevan 1,3 prosenttia vuoden 2019 talousarviosta. Toimintatulojen arvioidaan nousevan vuoden 2019 talousarvioon nähden 6,5 prosenttia. Toimintakate paranee noin 2,24 prosenttia.

Vuosikate ilmoittaa paljonko talousarviovuoden tulorahoituksesta jää investointien ja muiden pitkävaikutteisten menojen kattamiseen. Jotta terveen talouden kriteerit toteutuisivat, tulisi vuosikatteen pitkällä aikavälillä olla samaa suuruusluokkaa kuin nettoinvestoinnit. Vuosikatteen riittävyyttä voidaan verrata investointien lisäksi myös käyttöomaisuuden poistoihin. Vuosikatteen tulisi riittää kattamaan omaisuuden kulumista mittaavat poistot.

Vuoden 2020 tuloslaskelmasta ilmenee, että rahoituserien jälkeen saatava vuosikate on noin 2,5 miljoonaa euroa. Suunnitelman mukaiset poistot ovat 1,40 miljoonaa euroa. Ne on laskettu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamien ohjeiden sekä kunnanvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaan.

Tuloslaskelman viimeinen rivi osoittaa tilikauden yli-/alijäämän, jonka vuonna 2020 arvioidaan olevan noin 1,1 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Suunnitelmakauden vuosina 2020 - 2024 poistot pysyvät 1,5 miljoonassa eurossa. Näin ollen vuosikatteen ja poistojen suhde saadaan paranemaan vain parantuvan vuosikatteen kautta. Tämä puolestaan edellyttää menotaloudessa supistuvaa suuntaa. Verotulojen ja valtionosuuksien kehityksen arviointi tuleville vuosille on aiempaa vaikeampaa, mikä lisää epävarmuutta kuntataloudessa koko maan osalta.

Kuntalain mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laadintavuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Jos taseen alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, taloussuunnitelman

yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla kattamaton alijäämä katetaan valtuuston erikseen päättämänä kattamiskautena.

Vuoden 2018 tilinpäätöksessä taseeseen kertynyttä alijäämää on 5,02 milj. euroa. Suurta epävarmuutta vuoteen 2019 ovat aiheuttaneet verotulot, koska kunnallisveron kertymäennuste laski koko maassa merkittävästi. Lisäksi merkittävä epävarmuus liittyy sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannuksiin. Verotulojen osalta suunnitelmavuosina noudatetaan pitkälti Kuntaliiton veroennustetta, mutta kunnallisveron arvioidaan kertyvän vuoden 2019 tasolla.

Kunnassa on laadittu talouden tasapainottamisohjelma, jonka tavoitteena on kääntää tuloskehitys nousevalle uralle. Tämä edellyttää erityisesti myös sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannusten tasaantumista tai laskua, mutta myös verotulojen myönteistä kehitystä. Taloussuunnitelman mukaan kunnan taseeseen kertynyt alijäämä katetaan kokonaisuudessaan suunnitelmakaudella, mutta ei vuoden 2022 loppuun mennessä.

Kuntakohtainen raami	TA2019 +MUUTOS	TA2020	TS2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Toimintatulot	3 924 791	4 180 497	3 969 000	3 960 000	3 960 000	3 978 000	3 969 000
Toimintakulut	-36 794 772	-36 314 149	-36 484 919	-36 446 419	-36 446 419	-36 466 419	-36 456 419
Toimintakate	-32 869 981	-32 133 652	-32 515 919	-32 486 419	-32 486 419	-32 488 419	-32 487 419
Verotulot	16 610 000	16 654 000	16 987 080	17 326 822	17 326 822	17 326 822	17 326 822
Valtionosuudet	17 835 658	18 339 704	18 400 000	18 400 000	18 400 000	18 400 000	18 400 000
Käyttökate	1 575 677	2 860 052	2 871 161	3 240 403	3 240 403	3 238 403	3 239 403
Rahoitustuotot ja -kulut	-320 000	-320 000	-330 000	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000
Vuosikate	1 255 677	2 540 052	2 541 161	2 890 403	2 890 403	2 888 403	2 889 403
Poistot ja arvonalennukset	-1 400 000	-1 400 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000
Tilikauden tulos	-144 323	1 140 052	1 041 161	1 390 403	1 390 403	1 388 403	1 389 403

4.8. Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelmalla osoitetaan kuinka paljon kunnan varsinaisen toiminnan ja sen investointien nettokassavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoitustoiminnan kassavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen nettokassavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitus-aseman muuttamiseen.

Investoinnit lisääntyvät edelliseen vuoteen verrattuna, koska uuden päiväkotinvestointi siirtyi kokonaisuudessaan vuodelta 2019 vuodelle 2020. Pitkäaikaista lainaa otetaan paitsi päiväkotiratkaisun rahoittamiseen, mutta varaudutaan myös antolainoissa Kafiaarin halli-investointiin. Suunnitelmavuosina lainojen hoitokustannukset ovat merkittävät.

	TP 2017	TP 2018	TA 2019 +MUUTOS	TA 2020
Tulorahoitus				
Vuosikate	2 142 083	1 400 083	1 977 677	2 959 052
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät	-217 601	23 447		
Investoinnit				
Käyttöomaisuus investoinnit	-1 370 461	-774 638	-2 669 000	-2 870 000
Rahoitusosuudet inv. menoihin	6 048	0		
Käyttöomaisuuden myyntitulot	353 302	65377		
Käyttöomaisuuden korjauserät				
Varsinainen toiminta ja investoinnit (netto)	913 371	714 270	-691 323	89 052
Rahoitustoiminta				
Antolainauksen muutokset	-153 000	171 667	112 333	-545 000
Antolainasaamisten lisäykset	-500 000	0	0	-690 000
Antolainasaamisten vähennykset	347 000	171 667	112 333	145 000
Lainakannan muutokset	-1 186 215	-2 136 215	-600 000	90 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	1 400 000	2 090 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 486 215	-1 836 215	-2 000 000	-2 000 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	300 000	-300 000		
Muut maksuvalmiuden muutokset	315 565,3	1 080 727		
Rahoitustoiminnan kassavirta	-1 023 650,7	-883 821	-487 667	-455 000
Vaikutus maksuvalmiuteen	-110 279	-169 551	-1 178 990	-365 948

TALOUSARVIO LAINAT JA KUNTATODISTUKSET 2018 - 2025			
	Euroa	Yht. euroa	euroa/as
TP 2018		23 347 290	4 528
Ennuste 2019	2 550 000		
	-4 610 620	21 286 670	4 174
	2 090 000		
TA 2020	-2 000 000	21 376 670	4 233
	2 100 000		
TS 2021	-2 100 000	21 376 670	4 275
	1 000 000		
TS 2022	-2 100 000	20 276 670	4 096
	500 000		
TS 2023	-2 100 000	18 676 670	3 812
	0		
TS 2024	-2 100 000	16 576 670	3 418
	0		
TS 2025	-2 100 000	14 476 670	3 016

5. KUNTAKONSERNI

Teuvan kuntakonsernin rakenne ilmenee liitteenä (liite 2.) olevasta konsernikaaviosta. Teuvan kuntakonserniin kuuluu seitsemän tytäryhteisöä sekä seitsemän kuntayhtymää/liikelaitoskuntayhtymää ja kuusi osakkuusyhteisöä. Tytäryhteisöistä merkittävimmät ovat Teuvan Kaukolämpö Oy, Teak Oy ja Teuvan Vuokratalot Oy, jotka Teuvan kunta omistaa kokonaan.

Kehittämiskohteena vuodelle 2020 otetaan käyttöön uusi toimintamalli, jossa konserniyhtiöt raportoivat tilinpäätöksen lisäksi myös osavuositarkastuksissa. Myös kunnassa vuodesta 2007 käytössä ollut konserniohje päivitetään.

5.1. Teuvan Vuokratalot Oy

Teuvan Vuokratalot Oy:n omistuksessa on 113 asuinhuoneistoa, jotka kaikki kuuluvat vuokrauksen piiriin. Vuoden 2019 aikana purettiin 13 asunnon Teuvan Sato, jonka myötä vuokrausprosentit ovat nousseet lähes täyteen. Vuoden 2020 toiminnan tavoite on saada vuokrausprosentti pysymään nyt saavutetussa noin 94 prosentissa. Marraskuussa 2019 vuokrausprosentti on 97. Tällöin talouden hoitamiseen jää vuokratuloista riittävä kate, millä pystytään selviämään laina- ja korkovelvoitteista.

Vuokrataloyhtiön pitkän tähtäimen tavoitteena on tarjota teuvalaisille kilpailukykyisiä ja viihtyisiä asumispalveluja maaseutumaisessa asuinympäristössä. Asumistason parantamiseen ja viihtyvyyden lisäämiseen liittyviä korjaus- ja kunnossapitotoimenpiteitä tehdään vuosittain talousarvion määrärahojen sallimissa rajoissa. Vuoden 2020 budjetissa on varattu korjauksiin ja investointeihin 42 400 euroa. Tulevaisuudessa on varattava putkistoremonteille huomattavia summia, kaikki talot ovat lähes saman ikäisiä, ja kaikissa käytetty epäkuranttia kupariputkea.

Teuvan Vuokratalot Oy:n talouden vakautusohjelman saavutuksena todetaan suuret säästöt korkokuluissa. Niillä on suora vaikutus ja helpotus lyhennysten maksuun. Vaikutus on järjestelyillä jatkuva.

Korjauksien myötä valmistuneiden asuntojen vuokraa korotetaan selvän tason noston vuoksi. Lisäksi yleiseen vuokratasoon on tulossa vuoden 2020 alusta lukien keskimäärin 0,05 sentin korotus/m², vuosituotto-odotus on noin 3050 euroa.

5.2. Teak Oy

Teak Oy on Teuvan kunnan sataprosenttisesti omistama tytäryhtiö. Yhtiön toiminnalle luotu vuoden 2019 aikana strategia, jonka lopputulosta aletaan viedä toiminnan tasolle 2020 aikana. Teak Oy omistaa, hallinnoi, ylläpitää ja vuokraa toimitiloja sekä vahvistaa Teuvan elinvoimaa. Toiminnan tehostamisen kehitys jatkuu 2020 toimitusjohtajan ja mahdollisesti oman elinkeinoasiamiehen haulin ja nimeämisellä, nämä asiat on tarkoitus yhdistää ja sopia uuteen laadittuun strategiaan. Elinkeinoasiamiehen palveluista tulee osa myyntitoimintaa.

Teak Oy:n tulee keskittymään kaiken vuokrattavissa olevan tilan saattamiseen vuokrauskuntoon. Samalla tehdään optimointeja esim. lämmityksen ja sähkön kulutusten osalta, näin mahdollistetaan vuokralaisten kohtuullinen vuokrataso, tavoitteena saada vuokraustoiminnan kautta tulot jotka peittävät rakennuksen kulut.

5.2.1. Suomen Yrittäjäopiston kannatus Oy

Suomen Yrittäjäopiston Kannatus Oy:n nimi on muutettu virallisesti Suomen Yrittäjäopisto Oy:ksi. Suomen Yrittäjäopisto Oy on valtakunnallisesti toimiva, aikuiskoulutukseen erikoistunut oppilaitos. TEAKin koulutustoiminta yhdistyi Yrittäjäopistoon 2019, opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksellä syksyllä 2018. Yrittäjäopisto on n. 100 työntekijän oppilaitos. Valtaosa työntekijöistä on vakituisia, määräaikaista ja tuntityösopimuksilla toimivia työntekijöitä on neljännes koko henkilökunnasta. Kiinteitä toimipisteitä on Kauhavalla (päätoimipiste), Seinäjoella, Hämeenlinnassa ja Teuvalla. Näiden lisäksi pitkäaikaisempaa koulutustoimintaa on useilla paikkakunnilla eri puolilla Suomea. Suomen Yrittäjäopisto ei omista kiinteistöjä, vuokraamme tilat koulutustoiminnan tarpeen mukaan, sisältäen toimisto- ja koulutustiloja. Yrittäjäopiston alustava budjetti vuodelle 2020 on n. 7.5-8 000 000 €. 2020 rahoitus perustuu arviomme mukaan n. 60 % OKM valtionosuusrahoitukseen ja 40 % markkinaehtoisien ja maksullisten palveluiden kautta kertyvään liikevaihtoon. Perusrahoitus vuodelle 2020 selviää vasta Joulukuun 2019 lopulla Opetus- ja kulttuuriministeriön julkistaessa valtionosuus-rahoituksen päätökset toisen asteen oppilaitoksille. 2020 rahoituksen tasoa on pyritty ennakoidaan alustavilla tiedoilla mitä on ollut käytettävissä: OKM periaatteellinen linjaus että rahoituksen ei tulisi pienentyä (ainakaan työvoimakoulutuksen valtionosuusrahoituksen osalta), arvioiden suoritusrahoituksen tasoa (vuoden 2018 kertyneiden opiskelijamäärien, osatutkintojen ja tutkintojen määrä, sekä valmistuneiden opiskelijoiden työllistyminen ja opiskelijapalaute). Vuoden 2020 OKM rahoituksen taso ei ole tarkasti ennakoitavissa mutta sen taso on arvioitavissa edellä mainittujen asioiden avulla.

Vuosi 2019 on edennyt suunnitelmien mukaisesti. Yhdistymisen ja toiminnan integroinnin toteuttamiseksi on viety läpi useita oppilaitoksen sisäisiä kehityshankkeita, kokonaisuutena toimintamallit ja sisäiset prosessit alkavat olemaan hyvällä mallilla. Uuden taloushallinta- ja seurantajärjestelmän käyttöönotto on vaatinut huomattavasti enemmän aikaa ja resursseja kuin alun perin arvioitiin, kokonaisuutena nämä järjestelmät saadaan toimintaan loppuvuoden aikana. Koulutustoiminnassa vuosi 2019 on sujunut hyvin tutkintoihin johtavissa koulutuksissa. Tutkintoon johtavien koulutusten rahoitus perustuu pääosin OKM valtionosuusrahoitukseen. Hanketoiminta on ollut aktiivista ja hankkeet tukevat hyvin koulutustoimintaamme. Markkinaehtoisien koulutustoiminnan kannalta vuosi 2019 on ollut haasteellinen. Ammatillisen koulutuksen reformi ja sen vaikutukset mm. markkinaehtoisien koulutuksen rahoitukseen on johtanut tarjouspyyntöjen määrän laskuun ja yleiseen koulutusten hintatason laskuun, oppisopimuspalveluiden määrän kehitys on ollut myös laskeva. Korkean työllisyystilanteen vallitessa työvoimakoulutusten opiskelijavolyymien kertymistä on heikentänyt myös odotettua pienempi opiskelijavirtaama koulutuksiin. Suomen Yrittäjäopisto on budjetoinut vuodelle 2019 lievän positiivisen tuloksen, mutta toimintaympäristön nopean muutoksen vuoksi vuoden 2019 tulos tulee olemaan tappiollinen. Toiminnan kustannukset ovat olleet budjetoidun mukaisia, mutta markkinaehtoisien koulutuksen myynnin ja pienentyneen opiskelijavirtaaman takia ei ole ollut mahdollista saavuttaa koulutuksissa budjetoitua koulutusvolyymia ja laskutusta. Keskeinen haaste on ollut ennakoitua alhaisempi myynti. Tähän on vaikuttanut samanaikaisesti monta syytä. Oppisopimuskoulutuksen volyyymi jatkaa pienentymistään, koska reformin aiheuttamat muutokset alkavat nyt näkyä oppisopimusten saatavuudessa. Työ- ja elinkeinoministeriön ja ELY-keskusten toteuttamien koulutuksien tarjouspyyntöjen määrä on romahtanut ja hyvä työllisyystilanne on vaikeuttanut työvoimakoulutusten toteuttamista merkittävästi. Lisäksi ministeriön takautuva arvonlisäverokompensaatio (2 vuotta) tulee osaltaan aiheuttamaan tulokseen yli 100.000 euron tappion vuosina 2019–2020, koska arvonlisäverokulut ovat nousseet merkittävästi toimitilavuokrien myötä. Yrittäjäopisto ei voi vähentää OKM valtionosuusrahoituksella maksetuista menoista ALV-osuutta. Tämän vuoksi OKM kompensoi koulutuksen järjestäjän ALV-kuluja takautuvalla maksulla, mikä perustuu kahden vuoden takaiseen ilmoitukseen ALV-maksuista. Vuoden 2019 rahoituksen kannalta määräävä vuosi oli 2017, minkä perusteella Yrittäjäopistolle on tänä vuonna maksettu ALV-kompensaatiota n. 210 000 €. Vuoden 2019 aikana Yrittäjäopiston ALV-maksujen määrä nousee yli 300 000 € tasolle, minkä vuoksi meille tämän vuoden tuloslaskennassa muodostuu n. 100 000 € tappio kertyneiden ALV-maksujen ja saadun ALV-kompensaation erotuksena. Lain mukaan tämä ALV-kompensaatio ei ole kuitenkaan saatava erä, mikä voitaisiin kirjata taseeseen, vaan maksettu arvonlisävero jää kuluksi, ALV-kompensaatio saadaan vasta kahden vuoden kuluttua.

Vuonna 2019 Yrittäjäopistolla on ollut valtionosuusrahoituksessa kertaluonteisia rahoituseriä mitä ei ole käytettävissä vuodelle 2020 (strategiarahoitus, TEAK Oy:ltä siirtynyttä valtionosuusrahoitusta, ammatillisen koulutuksen pilot-rahoitusta). Näiden rahoitusten yhteisvaikutus vuoden 2019 rahoitukseen on ollut yli 400 000 €. Yrittäjäopisto hakee vuonna 2020 edelleen strategia-rahoitusta, harkinnanvaraista tukea, avustuksia sekä hankerahoitusta Opetus- ja kulttuuriministeriöltä mutta vuoden 2020 toiminnassa on varauduttava siihen että OKM valtionosuusrahoitus voi olla alhaisempi kuin 2019. Vuonna 2020 ja siitä eteenpäin koulutustoiminnan kustannusrakenteeseen kiinnitetään erityistä huomiota. Pyrimme vaikuttamaan tulokseen pienentämällä lomapalkkavarausta, tarkastelemalla eri kustannuseriä, kehittämällä uusia koulutustuotteita/palveluita sekä vahvistamalla koulutusten myyntiä ja markkinointia. Vuoden 2020 budjetin tarkkaa ennakointia vaikeuttaa valtionosuusrahoituksen määrässä tapahtuvat muutokset. Yrittäjäopiston tulosta laskettaessa tuloslaskelmassa on lomapalkkavarauksen erä, mihin vaikuttaa se että paljonko henkilökunnan pitämättömiä lomia siirtyy seuraavalle kalenterivuodelle. Pitämättömien lomien palkkakulu muodostaa kulu-erän mikä pitää ennakoida kulu-erän vuoden tuloslaskelmassa. Nyt halutessamme pienentää kuluja pyrimme pitämään kulu-erä vuonna henkilökunnan lomien mahdollisimman paljon että tuo erä saadaan pieneksi, koska sillä on merkittävä tulosvaikutus. Lomapalkkavarausta pienentämällä voidaan vähentää kulu-erän vuoden henkilöstökustannuksia, koska tuon erän suuruuteen voidaan vaikuttaa. Suomen Yrittäjäopiston vuoden 2020 budjetoinnin ja toiminnan lähtökohtana on saavuttaa selkeästi positiivinen tulos.

Toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa siirrytään vuosina 2018–2022 uuteen rahoitusmalliin. Merkittävin ero aiempaan on että koulutuksen tulokset (tutkinnot, osatutkinnot), opiskelijoiden sijoittuminen ja tyytyväisyys koulutukseen nostetaan merkittävään asemaan rahoituksen kriteereinä. Vuodelle 2020 OKM valtionosuusrahoitus perustuu 70 % osalta kertyvään opiskelijoiden määrään ja oppilaspäiviin, 20 % rahoituksesta perustuu vuonna 2018 suoritettuihin osatutkintoihin ja tutkintoihin, ja 10 % opiskelijoiden työllistymiseen/jatkosijoittumiseen sekä palautteeseen. Vuonna 2022 vastaava rahoituksen rakenne on edelleen niin että opiskelijamäärän ja oppilaspäivien kertymä määrittelee 50 % rahoituksesta, kahta vuotta aiemmin suoritettut tutkinnot määrittävät 35 % suoritusrahoituksena, ja vaikuttavuusrahoitus (työllistyminen/jatkosijoittuminen/palautteet) nousee 15 % tasolle. Nämä muutokset ohjaavat toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa oppilaitoksia toimimaan hyvin tuloshakuisesti. Opiskelijavalinnoissa ja koulutuksessa kiinnitetään erityistä huomiota siihen että jokaisen opiskelijan tulisi saada valmiiksi tutkinto, ja työllistyä tai sijoittua edelleen jatkokoulutukseen valmistumisen jälkeen. Keskeyttäneet ja ilman tutkintoa jäävät opiskelijat heikentävät oppilaitoksen tulevaisuudessa saamaa valtionosuusrahoitusta. Uuden rahoitusmallin kannalta arvioiden Yrittäjäopiston koulutustoiminta on ollut tehokasta ja vaikuttavaa, tutkintoja on kertynyt hyvin ja aikuiskoulutuksessa usein keskeyttäneidenkin määrät ovat alhaisia. Yrittäjäopiston tulisi saada uuden rahoitusmallin ja lainsäädännön mukaisesti lisärahoitusta tuloksellisen toiminnan ansiosta vuodelle 2020. Nämä tulokset selviävät tarkemmin vasta vuoden 2020 rahoituspäätöksestä Joulukuun 2020 lopulla. Yleisesti ottaen 2018 voimaan astunut ammatillisen koulutuksen reformi on heikentänyt ammatillisen aikuiskoulutuksen asemaa ja sen eri rahoitusmuotoja, näistä epäkohdista ja reformin ”valuvioista” on annettu palautetta ministeriöille yhteistyössä muiden aikuiskoulutukseen erikoistuneiden oppilaitosten kanssa. Vuoden 2020 OKM:n valtionosuusrahoitusta ennakoidessa selvitettiin mm. että siihen vaikuttavat sekä Yrittäjäopiston ja TEAK Oy:n vuonna 2018 koulutustoiminnassa suoritettut tutkinnot. Tulosten mukaisesti 2018 suorituspisteistä n. 80 % perustuu Yrittäjäopiston ja 20 % TEAKin tutkinto- ja koulutustuloksiin. Tällä hetkellä arvioimme että vuonna 2020 Suomen Yrittäjäopiston järjestämässä koulutuksissa on yli 4500 opiskelijaa, ja erilaisia tutkintoja suoritetaan yli 800 kpl. Osa koulutuksista on lyhytkestoisia ja osa n. 1.5 vuotta kestäviä perustutkintokoulutuksia.

Yrittäjäopiston kannalta toiminnan tuloksellisuuteen ja kustannusrakenteeseen tullaan kiinnittämään erityistä huomiota. Vuosien 2018–2019 aikana Teuvan toimipisteessä opiskelijoiden määrää on onnistuttu nostamaan n. 50 opiskelijan tasolle, jotka suorittavat perustutkintoja (Sisustus- ja remontointi, puuseppä, teollinen puurakentaminen, verhoilu ja sisustustekstiilien valmistus). Näistä 2/3 on hakeutunut koulutukseen työvoimatoimiston kautta, ja 1/3 omaehtoisesti. Vuoden 2020 aikana Teuvan toimipisteen kautta opiskelijamäärä pyritään pitämään vähintään samalla tasolla, sekä lisäämään opiskelijamäärää uusien lyhytkoulutusten ja koulutuspalveluiden avulla. Koulutus-

tarjontaa tullaan kehittämään uusilla tutkintokoulutuksilla, lyhytkestoisilla koulutuksilla sekä verkossa toteutettavilla koulutuksilla. Teuvan toimipisteessä tullaan kiinnittämään erityistä huomiota tilankäytön tehokkuuteen/kustannuksiin, tilojen joustavaan käyttöön ja mahdollisiin muutostöihin.

Koulutustoiminnan painopisteet kehittyvät elinkeinoelämän tarpeiden mukaan. Vuonna 2019 korkean työllisyystilanteen vallitessa työttömille suunnattujen työvoimakoulutusten volyymi on ollut pienempi kuin aiemmin. Toisaalta taas lisää koulutustarpeita on noussut esille. mm. korkeasti koulutettujen työttömien kohdalla, lisäksi aiempaa enemmän on kiinnitettävä huomiota työssä olevien henkilöiden lisäkoulutukseen. Vuonna 2020 panostetaan uusien asiakasryhmien hankkimiseen ja koulutuspalveluiden tarjontaan suoraan yrityksille ja erilaisille organisaatioille. Markkinaehtoisen koulutuksen ja maksullisen palvelutoiminnan tarjontaa ja määrää on kyettävä vahvistamaan.

5.3. Kiinteistö Oy Teuvan Kafiaari

Kafiaari jatkaa toteutusta Teuvan kunnan elinkeinostrategian mukaisin tavoittein, jotta Kafiaarin kiinteistöistä ja alueesta muodostuu teollisuuspuistomainen kokonaisuus, jossa voi sijaita monenlaisia, toistensa toimintaa täydentäviä yrityksiä. Kiinteistöyhtiön perusajatuksena on toimia siten, että toiminta on taloudellisesti kannattavaa.

Kiinteistöllä toteutetaan korjaustoimenpiteitä taloudellisesti talousarviomäärärahojen rajoissa. Vuoden 2020 aikana pyritään säilyttämään 100 % käyttöaste. Kafiaari kehittää vuokraamiaan toimitiloja investoimalla tulevana vuonna 2020 painuneiden lattioiden oikaisuvaluihin 13 125 euroa ja vanhojen huopakattojen kunnostus alkaa 2020, 1420 m² osuudella 15 200 euroa/vuosi, koko katto läpikäyty 2024 syksyyn mennessä. Lisäksi hallin laajennuksen toteutus n. 684 tuhatta euroa alv. 0%.

Tilojen käyttö tällä hetkellä niin suurta kuin mahdollista. Yhteistyössä kiinteistöissä vuokralla olevien yritysten kanssa pyritään kehittämään toimintaa siten, että se palvelee mahdollisimman hyvin sekä kiinteistöyhtiön että vuokralla olevien yritysten asettamia toiveita ja tavoitteita, sekä toimia joustavasti vuokratarpeiden mukaan myös taloudellisesti siten että yrityksen maksukyky vuokraan säilyy.

5.4. Teuvan Kaukolämpö Oy

Teuvan Kaukolämpö Oy:n on 100 % kunnan omistama yhtiö.

Yhtiöllä on 156 asiakasta.

Jakeluverkon pituus on noin 22 km.

Omistajaohjauksen mukaisesti tavoitteena on tuottaa kotimaisilla polttoaineilla varmaa ja kilpailukykyistä kaukolämpöä asiakkaille.

Investoinnit ja korjaukset vuonna 2019

- kaukolämpöverkoston uusinta Porvarintie – Sairaala 210 000 €
- M-Partnersin pellettilämpölaitos 92 000 €
- uuden 4 MW kattilan savukaasupuhaltimen asennus 9 000 €
- kaukolämpöverkoston korjaukset ja irtisanottujen asiakkaiden liityntähaarojen poistot 28 000 €
- KPA 4 ja 1 MW kattiloiden korjaukset / parannukset 25 000 €

Investoinnit ja korjaukset vuonna 2020

- huollot ja korjaukset 50 000 – 70 000 €
- kaukolämpöverkoston korjaukset 30 000 €
- mahdollisesti uuden kevytöljykattilan 160 kW (varakattila) investointi M-Partners 18 000 €

Myyntiennuste 2020

- Kaukolämmön hinta pidetään ennallaan.
- Myynnin arvioidaan pysyvän ennallaan vuoteen 2019 verrattuna. Myyntiarvio 15,3 GWh.

6. SEUDULLINEN YHTEISTYÖ PALVELUTUOTANNOSSA

Seudun kunnilla Isojoella, Karijoella, Kauhajoella ja Teuvalla on laajaa yhteistyötä. Yhteistyön tavoitteena on palvelujen turvaaminen ja toiminnan tehokas ja taloudellinen järjestäminen.

6.1. Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä

Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä perustettiin kesäkuussa 2008 ja aloitti toimintansa 1.1.2009. Sen perustehtäväksi vahvistettiin Kauhajoen kaupungin sekä Teuvan, Isojoen ja Karijoen kuntien yhteistoiminta-alueen sosiaali- ja terveystalouden sekä ympäristöterveydenhuollon, eläinlääkintähuollon ja ympäristönsuojelun palvelujen tuottaminen tasa-arvoisesti yhteistoiminta-alueen asukkaille. Liikelaitoskuntayhtymän toiminnot on jaettu viiteen palvelualueeseen; sosiaalipalvelut, hoito ja hoiva, ympäristötoimi, erikoissairaanhoidon ja sisäiset tukipalvelut.

Kunnat omistavat liikelaitoskuntayhtymän. Työntekijöitä on noin 750 ja talousarvion loppusumma noin 83 miljoonaa euroa netto. Kunnilla on edelleen palvelujen järjestämisvastuu ja ne rahoittavat palvelut. Kuntien yhteinen yhteistoimintalautakunta, joka kuuluu Kauhajoen kaupungin organisaatioon, päättää vuosittain lopullisen tilauksen. Teuva maksaa osuuden yhteistoimintalautakunnan hallinnon menoista, jotka jaetaan kunnille asukasluvun suhteessa. Yhteistoimintalautakunta toteuttaa osaltaan kuntien omistajaohjausta jäsenkuntien edustajana ja neuvotteluosapuolena vuotuisten palvelujen hankinnassa. Palvelut tuoteistettiin yhteishintaan vuonna 2014 lukuun ottamatta avustuksia. Avustuksia ovat esimerkiksi henkilökohtainen apu ja omaishoidontuki sekä ostopalvelut, jotka laskutetaan kunnilta kuntalaisten käytön mukaan. LLKY:n omilla yksiköillä on kullakin oma tuoteistettu hintansa. Suoritteet ovat käyntejä, hoito- ja asumispäiviä tai työaikaa.

Kunnanhallitus asetti kokouksessaan 28.8.2019 (§ 140) vuoden 2020 talousarvioraamiksi 21 550 000 euroa.

Yhteistoimintalautakunta kokouksessaan 18.6.2019 (§ 26) pyysi jäsenkunnilta vuoden 2020 talousarvion raamit LLKY:n palvelutilauksen valmistelua varten.

Palvelutilauksen valmistelua varten yhteistoimintalautakunta 18.6.2019 (§ 25) asetti vuoden 2020 keskeisiksi toiminnallisiksi ja taloudellisiksi tavoitteiksi

- Lasten, nuorten ja perheiden palveluverkoston ja perhekeskuksen toimintamallin kehittäminen.
- Kuntouttavan työotteen ja kuntoutuksen käytäntöjen hyödyntäminen asiakkaan kuntoutumisen tukemisessa ja palveluprosessien kehittämisessä.
- Palveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden turvaaminen määräraajoja noudattaen sekä uusia toimintamalleja, digitalisaatiota ja resurssien kustannustehokasta käyttöä hyödyntäen.
- Talousarviossa pysyminen, ajantasainen seuraaminen ja säästöjen saavuttaminen mm. palveluprosesseja ja palvelukriteereitä tarkastamalla.

Lisäksi yhteistoimintalautakunta antoi LLKY:n talousarvioesityksen laadintaan seuraavaa ohjausta

- Perhetyön, lastensuojelun ja aikuissosiaalityön prosessien kehittämistyö on toteutettava syksyn 2019 aikana. Yhteistoimintalautakunta pyysi toimittamaan 31.8. mennessä tilannekuvauksen (prosessikuvaus, kuntakohtaisesti henkilöresurssien jako, tehtäväkuvat, asiakasmäärät tms.). Talousarviovalmistelussa dl. 23.9. tulee kuvata suunnitellut perhetyön, lastensuojelun ja aikuissosiaalityön prosessien kuntakohtainen kehittämistyö.
- Vastaanottopalveluiden lähetekäytännöistä erikoissairaanhoidon yhteistoimintalautakunta pyydettiin tilanneselvitystä 31.8. mennessä.
- Yhteistoimintalautakunta pyysi laatimaan henkilöstösuunnitelman vuosille 2020–2022.

Sosiaali-, terveys- ja ympäristöpalveluiden Teuvan nettomaksuosuus vuonna 2018 oli 21,3 miljoonaa euroa. Tähän lähes päästiin, koska Teuvan kokonaismaksuosuudeksi muodostui 21 309 038 euroa, joten sosiaali- ja terveystoimenot laskivat noin 2,25 prosenttia edellisestä vuodesta.

LLKY:stä saadun selvityksen mukaan vuonna 2018 sosiaalipalveluiden käyttö oli arvioitua suurempaa, mutta hoidon ja hoivan palveluiden sekä erikoissairaanhoidon alitukset kattoivat ylityksen lähes kokonaan. Sosiaalipalvelut ylittivät kaikilta osin, kokonaisuuksista suurin ylittäjä oli kehitysvammapalvelut, noin 375 000 euroa, suurimpana ostopalvelut ja Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymä. Vaikka kokonaisuudessaan LLKY onnistuikin viime vuonna Teuvan kohdalla pysymään hyvin talousarviossa, niin sosiaalipalveluiden ylitys oli kokonaisuudessaan yli 870 000 euroa.

Kuluvana vuonna 2019 tilanne on muuttunut olennaisesti. Teuvan kunnan talousarviossa on varauduttu 21,120 miljoonan euron sosiaali- ja terveystoimenkustannuksiin. Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän johtokunta on kokouksessaan 29.10.2019 (119 §) päättänyt esittää yhteistoimintalautakunnalle, että LLKY:n osavuosiraportin pohjalta tarkistetaan palvelutilausta ja maksuosuuksia siten, että Teuvan kunnan maksuosuuden lisäys on 472 235 euroa. Uusi maksuosuus on siten 21 592 235 euroa. Tähän päätökseen perustuen kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 11.11.2019 (43 §) vuoden 2019 talousarviomäärärahoihin lisättäväksi 473 000 euroa.

Teuvan kunnan sosiaali- ja terveystoimenkustannusten kasvun pysäyttäminen edellyttää toiminnan kokonaisvaltaista kehittämistä. LLKY:ssä on suunniteltu ja toteutettu erilaisia toimenpiteitä kustannusten kasvun hillitsemiseksi. Teuvan kunnan näkökulmasta erityisesti sosiaalipalveluiden kustannusten läpikäyminen ja uudelleenpohdinta on erittäin tarpeellista.

Yhteistyötä LLKY:n kanssa on tarkoitus syventää edelleen säästö- ja tehostamistoimenpiteitä löytämiseksi. Teuvan kunnanhallitus pyysi Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymältä selvitykset ylitysten syistä sosiaalipalveluissa. Lisäksi pyydettiin toimenpide-ehdotukset tilanteen korjaamiseksi. Kunnanhallitus (9.9.2019, § 142) kuitenkin totesi, että se ei saanut pyytämäänsä selvityksiä toimenpiteistä, joilla määrärahaylitykset katetaan. Kunnanhallitus esitti liikelaitoskuntayhtymän johtokunnalle, että se ryhtyy pikaisesti toimenpiteisiin kustannusten kasvun hillitsemiseksi ja talousarvion ylitysten välttämiseksi.

Jatkossa talousarviossa pysyminen ja palvelusopimuksessa sovittujen toimenpiteiden toteutuminen on välttämätöntä Teuvan kunnan taloudellinen tilanne huomioiden. LLKY:n oman toiminnan on katettava mahdollinen vuodelle 2020 kohdistuva työehtosopimusneuvottelujen palkankorotus.

Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän johtokunta on kokouksessaan 2.11.2019 (§ 139) päättänyt pyytää yhteistoimintalautakuntaa tekemään LLKY:n talousarvioesityksen pohjalta lopullisen palvelutilauksen ja määrittämään jäsenkuntakohtaiset maksosuudet vuodelle 2020. Teuvan kunnan maksuosuus on 20 966 050 euroa, jota on käytetty Teuvan kunnan talousarviossa.

6.2. Suupohjan elinkeinotoimen kuntayhtymä

Suupohjan kunnat Isojoki, Karijoki, Kauhajoki ja Teuva selvittivät syksystä 2018 lähtien vaihtoehto- ja elinkeinotoimen organisoitumiseksi alueella. Yhteinen elinkeinotoimija on tähän saakka ollut Suupohjan elinkeinotoimen kuntayhtymä (SEK). Vuonna 2018 toteutettiin ulkopuolisen toimijan avustuksella haastattelu Suupohjan seutukunnan kuntien hallitusten ja valtuustojen puheenjohtajille, kuntajohdolle sekä kuntayhtymien johtaville viranhaltijoille. Haastattelussa kartoitettiin johtavien luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden näkemyksiä alueen elinkeinopalveluiden tasosta ja muutostarpeista. Haastatteluiden lopputuloksena oli yhteinen tahtotila siitä, että elinkeinopalvelut täytyy järjestää uudella tavalla. SEK:n kuntayhtymämalli ei vastaa enää yritysten tarpeisiin. Se koettiin haastatteluissa jähmeäksi ja omistajaohjaus haasteelliseksi.

Vuoden 2018 lopusta saakka yhtiöittämisselvitystä on valmistellut Wiltrain Oy. Konsultti Urpo Laakkosen kanssa on työskennellyt koko kuluneen vuoden ajan ohjausryhmä, johon ovat kuuluneet kuntajohtajat. Pitkään tavoitteena oli osakeyhtiön perustaminen, joka olisi jatkanut vastaamaan pääosin SEK:n nykyistä tehtäväkenttää. Kuluneen syksyn valmistelussa Kauhajoen kaupunki päätyi kuitenkin esittämään elinkeinopalveluiden organisointia kaupungin omaksi toiminnaksi suoraan kaupunginhallituksen alaisuuteen, luottamushenkilöorganisaatiossa kaupunginhallituksen alaisuuteen perustetaan elinkeinojaosto. Niinpä Kauhajoen kaupunginvaltuusto päätyikin kokouksessaan 11.11.2019 esittämään SEK:n toiminnan alasajoa nopeassa aikataulussa. Kaupunginvaltuusto esittää Suupohjan elinkeinotoimen kuntayhtymähallitukselle ja jäsenkunnille Suupohjan elinkeinotoimen kuntayhtymän purkamiseksi tehtävän purkamissopimuksen valmistelun. Kaupunginvaltuusto esittää, että purkamissopimus on käsittelyssä kuntien valtuustoissa joulukuussa 2019 ja kuntayhtymän purkaminen astuu voimaan kevään 2020 aikana.

Teuvan kunnalla on valmiudet oman toiminnan aloittamiseen vuoden 2020 alkupuolella. Toimijana tulee todennäköisesti olemaan Teak Oy. Yhteistyötä pyritään aikaansaamaan muiden kuntien kanssa. Asian valmistelu on talousarvion valmisteluhetkellä käynnistymässä.

6.3. Suupohjan Seutupalvelukeskus Oy

Yhtiön tehtävänä on tarjota osakasyhteisöilleen ICT-, verkko-, puhelinvaihte-, tietosuoja-, talous- ja henkilöstöhallinnon palveluja sekä näihin liittyviä asiantuntijapalveluja. Ensisijainen toiminta-alue on Suupohjan seutukunta.

Yhtiö ei tavoittele liiketaloudellista voittoa, vaan pyrkii vuosittain nollatulokseen. Yhtiön osakkaita ovat Kauhajoen kaupunki, Teuvan, Isojoen, Karijoen, Karvian ja Isonkyrön kunnat, Suupohjan koulutuskuntayhtymä, Suupohjan elinkeinotoimen kuntayhtymä, Suupohjan Kehittämisyhdistys ry ja Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä.

Suupohjan Seutupalvelukeskuksen talousarviossa toimintamenot ovat 2,536 milj. euroa, jonka lisäksi 0,61 milj. euroa kunnilta läpimenoeränä laskutettavia leasingmaksuja.

Teuvan kunnan maksuosuudeksi on budjetoitu 280 750 euroa. Tämä on noin 1 700 euroa suurempi kuin 2019 talousarvio. Syynä nousuun on ohjelmistotoimittajien nousevat ohjelmistokustannukset.

Seutupalvelukeskuksen kustannusten lisäksi talousarviossa on huomioitu taloushallinnon ProEconomica Premium -ohjelmaan tulevat uudet ominaisuudet sekä Analyste (ent. Basware) maksuliikenneohjelman päivittäminen. Taloushallinnon ProEconomica Premium -ohjelmaan tulee ensi vuonna uuteen talousraportointitapaan liittyviä lisäosia budjetointiin ja raportointiin. Lisäksi ensi vuonna astuu voimaan Finvoice 3.0. Kunnilla on velvollisuus vastaanottaa 1.4.2020 lähtien eurooppalaisen standardin mukaisia laskuja. Lisäksi Teuvan kunnan maksuliikenneohjelma muutetaan Analyste Banking Saas -ohjelmaksi. CGI on ilmoittanut, että nykyisen Analyste maksuliikenneohjelman tuki päättyy 31.12.2020.

6.4. Suupohjan koulutuskuntayhtymä Vuoksi

Suupohjan koulutuskuntayhtymä Vuoksi vastaa Suupohjan seutukunnan alueella Kauhajoen kaupungin, Teuvan, Isojoen ja Karijoen kuntien työllisyyspalveluista. Työllisyyspalvelut ovat vuosien saatossa tulleet merkittävään rooliin kuntien palvelukokonaisuudessa. Työttömyys sivuaa välillisesti kaikkia kunnan toimialoja ja kokonaisuuden huomioiminen osana kuntien tulevien toimintojen suunnittelua on tärkeää. Aktiivisella työllisyystenhoidolla voidaan vaikuttaa kunnille työttömyydestä aiheutuviin kustannuksiin ja edistää asiakkaiden tulevaisuuden suunnittelua. Työllisyyspalveluiden asiakkaat ovat työttömiä työnhakijoita, joille tarjotaan yksilöllisesti räätälöityjä palveluja. Polkuja työelämään rakennetaan sekä nuorille että aikuisille työnhakijoille.

Vuoksi on myös mukana toteuttamassa nuorten koulutus- ja yhteiskuntatakuuta. Etsivä nuorisotyö on osana monimuotoista palvelutarjontaa. Lisäksi Suupohjan alueella toteutetaan alle 29-vuotiaille nuorille suunnattua työpajatoimintaa. Nuorten palveluja rahoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö. Vuoksin palveluissa nuorten työllistymisen, koulutuksen ja elämänhallinnan ongelmia lähestytään sosiaalisen nuorisotyön työvälineillä ja -keinoilla. Tavoitteena on, että palvelun aikana jokainen nuori löytää itselleen selkeän tulevaisuuden suunnitelman ja saa sellaiset eväät, joilla maailmalla pärjää.

Vuoksin työllisyyspalveluiden toimintoja toteutetaan ja kehitetään yhdessä Teuvan kunnan sekä alueen koulutus- ja elinkeinopalveluiden kanssa. Toimintaansa varten koulutuskuntayhtymällä on erilliset toimitilat Teuvalla. Tämän lisäksi uravalmennus- ja yrityskoordinoitipalveluja varten on vuokrattu toimitila Teakilta. Työllisyyspalveluiden toimintaan varatut määrärahat määritellään kunkin jäsenkunnan ja Suupohjan koulutuskuntayhtymän välisessä ostopalvelusopimuksessa. Teuvan kunnan ostopalveluiden määräksi on sovittu 124 000 euroa vuonna 2020.

7. Käyttötalous toimialoittain

7.1. Ylin päätöksenteko ja valvonta

Ylin päätöksenteko ja valvonta sisältää menomäärärahat kunnanvaltuustolle, hyvinvointi- ja yhdyskuntarakennevaliokunnille sekä tarkastustoimelle.

Kunnan strategiset painopisteet on esitelty kappaleessa 2.

Käyttötalous	TP2018	TA2019 + MUUTOS	TA2020	TS2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Toimintatulot	9 361	18 000	0	9 000	0	0	18 000	9 000
Toimintamenot	-92 187	-110 000	-80 000	-90 000	-80 000	-80 000	-100 000	-90 000
Toimintakate	-82 826	-92 000	-80 000	-81 000	-80 000	-80 000	-82 000	-81 000

7.1.1. Kunnanvaltuusto

Teuvan kunnan hallintosäännön mukaan kunnan johtaminen perustuu kuntastrategiaan, taloussuunnitelmaan, talousarvioon sekä muihin valtuuston päätöksiin. Kunnanvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta, käyttää kunnan päätösvaltaa ja siirtää päätösvaltaansa hallintosäännön määräyksillä.

7.1.2. Hyvinvointivaliokunta

Hyvinvointivaliokunnan strategiset kehittämiskohteet 2018–2021	
Kehittämiskohde	Toteuttamissuunnitelma
1. Perheiden hyvinvoinnin edistäminen	- Hyvinvointikertomuksen, kyselyjen ja mittareiden seuraaminen ja toiminnan ohjaaminen tulosten perusteella. - Lasten ja nuorten äänen kuuleminen. - Palveluiden esittelyfoorumin edellytysten luominen.
2. Yhteistyön kehittäminen	- Tutustuminen eri sektorien palveluihin ja yhteistyön kehittäminen kunnan, seutukunnan sekä 3. sektorin kesken.
3. Harrastusmahdollisuuksien parantaminen	- Matalan kynnyksen harrastusten mahdollistaminen. - Hyvien toimintatapojen etsiminen yli kuntarajojen.
4. Kunnan vetovoiman edistäminen	- Valiokunnan toiminnasta tiedottaminen - keskustelun herättäminen - hyvien asioiden esiin nostaminen - palautekanavien luominen - keskeisten palveluiden turvaaminen.

Hyvinvointivaliokunnan tehtävänä on seurata hyvinvoinnin kehitystä ja ohjata palveluiden järjestämistä asiakaslähtöisesti palvelutarpeita ja käytettävissä olevia resursseja yhteen sovittaen.

7.1.3. Yhdyskuntarakennevaliokunta

Yhdyskuntarakennevaliokunnan strategiset kehittämiskohteet 2018–2021	
Kehittämiskohde	Toteuttamissuunnitelma
1. Uudenaikaisen senioriasumisen kehittäminen	- kaavoitus - esteettömyys - kunnan vuokratalojen remontointi - tulevaisuusseminaarin järjestäminen
2. Kyläinfra	- vesihuollon varmistaminen - tiestön ylläpito - tietoverkot
3. Kiinteistöstrategia	- Teuvan Vuokratalot Oy:n/kunnan omistuksessa olevan kiinteistökannan yhdistäminen - vapaiden teollisuuskiinteistöjen ja -toimitilojen aktiivinen markkinointi - kunnan kiinteistökannan mitoittaminen todellista tarvetta vastaavaksi
4. Kuntalaisten hyvinvoinnin tukeminen	- harrastustilat, -paikat, liikennejärjestelyt - yhteistyö hyvinvointivaliokunnan kanssa - viihtyvyyden lisääminen/”markit komiaksi”

Yhdyskuntarakennevaliokunnan tehtävänä on seurata yhdyskuntarakenteen kehitystä ja ohjata palveluiden järjestämistä asiakaslähtöisesti palvelutarpeita ja käytettävissä olevia resursseja yhteen sovittaen, ja ohjata kunnan infran kehittämistä ja kunnossapitoa kunnan strategialinjausten mukaisesti.

7.1.4. Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja

Kunnan hallinnon ja talouden valvonta järjestetään siten, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän. Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja.

7.2. Hallinto

7.2.1. Tavoitteet vuodelle 2020

- Talouden tasapainottamisohjelman toteuttaminen ja seuranta
- Yhdyskuntarakenteen ja hallinnon yhteistyönä toteutetun omaisuuskartoituksen täytäntöönpano
- Sote-uudistukseen valmistautuminen
- Yritysvaikutusten arvioinnin käyttöönotto päätöksenteossa
- Kunnan viestintään kohdistuvat toimenpiteet
- Henkilöstöstrategian päivitys
- Sisäisen valvonnan ohjeistuksen päivittäminen
- Markkinointisuunnitelman toteuttaminen
- Elinkeinostrategian päivitys
- Konserniohjeen päivitys

Käyttötalous	TP2018	TA2019 + MUUTOS	TA2020	TS2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Toimintatulot	541 805	493 601	540 750	480 000	480 000	480 000	480 000	480 000
Toimintamenot	-23 789 835	-24 417 521	-23 774 521	-24 260 000	-24 260 000	-24 260 000	-24 260 000	-24 260 000
Toimintakate	-23 248 030	-23 923 920	-23 233 771	-23 780 000	-23 780 000	-23 780 000	-23 780 000	-23 780 000

Hallinnon talousarviossa ovat mukana merkittävät seudulliset palvelutuottajat kuten Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä (LLKY) ja Suupohjan seutupalvelukeskus (SPK). Seudullinen yhteistyö palvelutuotannossa on esitelty talousarvion kappaleessa 6.

7.2.2. Kunnanhallitus

Kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kunnanhallitus vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä kunnan henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Hallinnon talousarvio sisältää hyvinvointi- ja yhdyskuntarakennevaliokunnan sekä kahden vaikuttamistoimielimen eli nuorisovaltuuston ja vanhus- ja vammaisneuvoston kustannukset.

7.2.3. Henkilöstö

Henkilöstön määrä on vähentynyt useana vuonna peräkkäin, mikä on vaikuttanut henkilöstömenojen kehitykseen. Vuonna 2013 henkilöstömenot olivat vielä 10,6 milj. euroa, kun ne vuoden 2018 tilinpäätöksessä olivat 9,04 milj. euroa.

Vuoden 2020 talousarviossa henkilöstömenojen ennakoidaan asettuvan 9,1 miljoonan euron tasolle. Vuoden 2020 talousarvion laatimissuhteeseen (Khall 23.9.2019 § 153) mukaisesti henkilöstön palkkauskustannusennusteisiin on sisällytetty palkankorotusvaraus 1 %. Kunta-alan yleinen virka- ja työehtosopimus (KVTES) on voimassa maaliskuun loppuun 2020 saakka, joten uuden sopimuskauden neuvottelut kohdistuvat vuoteen 2020. Prosentin palkankorotusvaraus on koko Teuvan kunnan palkkasummasta noin 90 000 euroa. Palkankorotukset tulee kattaa toimialojen sisäisillä toimilla. Kilpailukyky sopimuksen lomarahaleikkaus on päättynyt 31.3.2019, joten lomarahat budjetoidaan täysimääräisinä vuodelle 2020.

Teuvan kunnan ja Promedi Oy:n yhteistyö työterveyshuollossa käynnistyi 1.1.2019. Uutena toimintamuotona käynnistettiin mm. työterveyshuollon seurantaryhmän toiminta, jota syvennetään vuoden 2020 aikana. Loppuvuoden 2019 aikana on päivitetty kunnan varhaisen tuen malli ja päihdeohjelma, sekä otettu käyttöön korvaavan työn malli. Näiden kaikkien käyttöönotossa ja jalkauttamisessa on paljon tehtävää yhteistyössä työsuojelun kanssa.

Koko henkilöstön kehityskeskustelut toteutetaan normaaliaikataulussa alkuvuodesta 2020. Vuosina 2018 ja 2019 on toteutettu yhteistyössä työsuojelun kanssa koko henkilöstölle suunnattua yhteistä koulusta. Teemoina ovat olleet varhainen tukeminen ja työyhteisötaidot. Näistä kokemuksista opittuja hyviä käytäntöjä jatketaan. Henkilöstöasioihin panostetaan kohdistamalla yhden henkilön työpanoksesta 40 % niiden kehittämiseen. Kehittämiskohteet ovat ensimmäisessä vaiheessa mm. henkilöstökyselyn toteuttaminen, henkilöstökertomuksen sisällön ja raportoinnin kehittäminen, kesätyöprosessin uudistaminen, ns. lähtöhaastattelukäytännön käynnistäminen sekä rekrytoinnissa eri esimiesten avustaminen. Heti alkuvuodesta 2020 on henkilöstölle tarjolla ensiapukoulutusta. Henkilöstölle on myös suunniteltu päihdetyöhön keskittyvää luentoa.

Säännölliseen esimiestyöhön panostamista jatketaan vuonna 2020. Kuukausittaiset esimiespalaverit valmistellaan suunnitelmallisesti yhteistyössä työsuojelun kanssa. Jokaiseen palaveriin valmistellaan ajankohtaisasioiden jakamisen lisäksi esimiestyötä kehittävä teema.

7.2.4. Tiedonhallintalaki

Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta sekä siihen liittyvät lait tulevat voimaan 1.1.2020. Laki edistää tiedonhallinnan yhdenmukaistamista, tietoturvallisuutta ja digitalisointia viranomaistoiminnassa.

Laissa julkisen hallinnon tiedonhallinnasta säädetään julkisuusperiaatteen ja hyvän hallinnon vaatimusten toteuttamisesta viranomaisten tiedonhallinnassa. Laissa säädetään myös tietojärjestelmien yhteentoimivuuden toteuttamisesta. Laki sisältää koko julkista hallintoa koskevat säännökset tiedonhallinnan järjestämisestä ja kuvaamisesta, tietovarantojen yhteentoimivuudesta, teknisten rajapintojen ja katseluyhteyksien toteuttamisesta sekä tietoturvallisuuden toteuttamisesta. Lain nojalla valtiovarainministeriön yhteyteen perustetaan julkisen hallinnon tiedonhallintalautakunta arvioimaan ja ohjaamaan valtion ja kuntien viranomaisten tiedonhallinnan toteuttamista.

Lain säännöksiä tullaan tarkentamaan asetuksilla, jotka koskevat turvallisuusluokiteltavia asiakirjoja, tiedonhallintalautakunnan toimintaa sekä valtion viranomaisia koskevaa tiedonhallinnan muutosten lausuntomenettelyä. Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta sisältää useita siirtymäsäännöksiä, jotta viranomaisilla on mahdollisuus saattaa tiedonhallinnan menettelynsä ajan tasalle. Laila julkisen hallinnon tiedonhallinnasta kumotaan vuonna 2011 voimaan tullut laki julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta.

Tiedonhallintalaista koulutetaan henkilöstöä heti alkuvuodesta. Perusasioihin keskittyvä koulutus järjestetään seutukunnallisena yhteistyönä. Ensimmäisessä vaiheessa siirtymäsäännöksissä valmistaudutaan siihen, että organisaatioihin perustetaan tiedonhallintayksikkö. Lisäksi käynnistetään valmistelut tiedonhallintamallin laatimiseksi.

7.2.5. EU:n yleinen tietosuoja-asetus

Yksi EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukainen velvoite on henkilökunnan kouluttaminen. Koulutuksen toteuttamiseksi on valmisteltu verkkokoulutusympäristön käyttöönottoa. Verkkoympäristön kautta henkilöstö voidaan kouluttaa tietosuojan ja tietoturvan vaatimuksiin. Samalla tietosuojaosaamista voidaan seurata verkkokoulutusympäristön tuottamien raporttien avulla. Sisällöltään koulutusohjelma on varsin havainnollinen ja hyödyntää lyhyitä animaatioita koulutustapahtumassa. Koulutuksen läpäisy vaatii ennalta määrätyn pistemäärän saavuttamista, jonka jälkeen ohjelmasta on mahdollista tulostaa todistus koulutuksen suorittamisesta. Koulutusympäristön lisäksi myös info-/koulutustilaisuudet henkilöstölle eri toimipisteissä, ovat jatkossakin tarpeellisia osoitusvelvollisuuden toteen näyttämiseksi.

Tietosuojayhteistyötä jatketaan myös seutukunnallisena yhteistyönä Suupohjan tietosuojayöryhmän kanssa. Julkinen hallinto harjoittelee henkilötietojen tietoturvaloukkausten hallintaa yhteisissä TAISTO-harjoituksissa vuosina 2018–2021. Teuvan kunta valmistautuu osallistumaan harjoitukseen.

7.2.6. Kaavoitus, maanhankinta ja asuminen

Kaavoitustoiminnan keskeisinä tavoitteina on edistää maankäyttöä ja yhdyskuntarakenteen kehittymistä hallitusti ja talouden näkökulmasta kestävällä tavalla. Lisäksi kaavoituksella mahdollistetaan asunto-, liike- ja teollisuusrakentamisen kehittyminen ja monipuolistuminen. Asuinrakentamisen tavoitteena on saada lisää yksityistä rakennuskantaa jo hankituille eri puolilla kuntaa sijaitseville kunnallistekniikalla varustetuille asuntoalueille.

Maanhankinnan osalta pyritään harjoittamaan pitkäjänteistä maapolitiikka siten, että kunnalla on riittävä raakamaavaranto, josta on mahdollisuus kaavoittaa tonttialueita yhdyskuntarakenteen kehityksen edellyttämässä laajuudessa eri tarpeisiin.

EPV Tuulivoima Oy:n toimeksiannosta Ramboll Oy käynnisti Teuvan tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiohjelman (YVA) Teuvan Paskoonharjulle suunnitellun tuulivoimapuiston osalta alkuvuoden 2009 aikana. YVA-menettely saatiin päätökseen vuoden 2011 aikana. YVA-menettelyn rinnalla myös kaavoitustyö eteni ja kaavaluonnos oli nähtävillä ja lausuntokierroksella vuoden 2012 tammi-helmikuussa. Alueen kaavoitustyötä oli pysähdyksissä 2013 maanomistajien ja tuulivoimayhtiöiden vuokrasopimusasioiden selvitystyöstä johtuen. Kaavoitustyötä jatkettiin syksyn 2014 aikana ja viranomaisneuvottelu pidettiin 17.11.2014. Kaava hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 15.12.2014 ja 22 voimalalle myönnettiin rakennusluvat 4.6.2015, sekä vielä yhdelle voimalalle 19.11.2015.

Hankkeen kaksi voimalaa on rakennettu (T7 ja T15) jätekeskuksen läheisyyteen. Lopuille 21 voimalalle EPV Tuulivoima Oy on hakenut uudet luvat 2017 kaavan mahdollistaman 230 metrin kokonaiskorkeuden mukaisina. Viime vuonna EPV Tuulivoima Oy haki vielä uudelleen luvat 230 metriä korkeille voimaloille joissa siivet pitenivät (136 m -> 150 m) ja napakorkeus laski (162 m -> 155 m). Hankkeen rakentaminen on aloitettu.

EPV Alueverkko Oy aikoo rakentaa kytkinaseman tuulivoima-alueelle nykyisen voimalinjan viereen. Myös Fingrid on suunnitellut uutta 400 kV:n muuntoasemaa Teiriläntien varteen kunnan entisen kaatopaikan pohjoispuolelle. Muuntoaseman suunnitelmista on Fingridin toimesta pidetty maanomistajille esittelytilaisuus, jossa Fingrid sai valtuudet teettää arviot puuston ja maapohjan arvosta esittämälleen alueelle mahdollista maakauppaa varten. Hankkeessa Fingrid ostaisi kunnalta n. 3ha:n alueen ja kaikkiaan alue olisi ehkä 30 ha.

Saunamaan alueella Viitassa Teuvan ja Kurikan raja-alueella käynnistettiin yhdessä Kurikan kaupungin ja Megatuuli O:n kanssa alun perin 9 tuulivoimalaa käsittävän tuulivoimapuiston yleiskaavan laadinta. Kaavaluonnos oli nähtävillä 2013 aikana ja kaavaehdotus oli nähtävillä 30.4.–2.6.2014 ja uudelleen 3.9–3.10.2014. Viranomaisneuvottelu pidettiin 17.11.2014. Kunnanvaltuusto hyväksyi kaavan 15.12.2015, mutta siitä valitettiin. Rakennusluvat viidelle Teuvan puolelle voimalalle myönnettiin ehdollisena 25.6.2015, mutta niistä valitettiin. Yhteensä kahdeksasta voimalasta kolme rakennetaan Kurikan puolelle. Hanke on ollut mukana Viiatin tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä; eli lisääkin voimaloita saattaa olla tulossa hankkeen jatkoksi Kurikan puolelle. Varsinainen luvan hakija Saunamaa Wind Farm Oy sai voimaloille muutoslumat 7.2.2018. Muutoksessa voimaloiden kokonaiskorkeus pysyi 210 metrissä, mutta roottorin halkaisija kasvoi 131 metristä 150 metriin. Voimala-alueen tiet on kesällä rakennettu sekä Polvenkyläntieltä voimala-alueelle johtava Itänevantie on kunnostettu voimalan osien kuljetuksen kestävään kuntoon. Voimaloiden pohjatyöt ovat meneillään.

Kantatien pohjoispuolen osayleiskaavan muutos ja asemakaavan laajennustyö hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 10.11.2014. Tälle uudelle teollisuusalueelle on suunniteltu uusi liittymä kantatieltä, mutta sen rakentamista ei ole aloitettu, koska kyseisille teollisuustonteille ei ole ollut riittävää kysyntää.

Kunta osti 2015 nykyisen Äystön asuntoalueen vierestä lisää pelto/metsä – aluetta n. 11 ha, tavoitteena saada alueelle lisää pientalorakentamiseen soveltuvia kaavoitettuja tontteja. Alueen muodon takia on käyty pitkään neuvotteluja tilusvaihdosta, jolloin kaksi maanviljelijää saisi paremmat pelto-kuviot ja kunta puolestaan saisi paremmin etelään suunnatut tontit, sekä säästäisi tien teossa. Tilusvaihto toteutui lopuksi laajempaan kuin alun perin oli suunniteltu. Tilusvaihto on merkitty maastoon, uudet rajaojat on kaivettu ja viljelijät toimivat uusien rajojen mukaisesti, mutta uudet rajat eivät ole vielä maanmittauslaitoksen kartassa näkyvissä. Seuraavaksi ohjelmassa on metsänraivaus Tapiontien päästä ja tienteko ensivaiheessa metsäalueelle.

Kaavoituksen haasteena on nopeasti muuttuvat ja ennalta arvaamattomat toiveet. Lisäksi jos jokin toiminta päätetään siirtää toiseen paikkaan, se vaikuttaa yleensä myös alkuperäisen paikan käytön muuttumiseen. Uusia asemakaavoja laaditaan ja vanhojen kaavojen uudistamisia sekä laajennuksia tehdään tarpeen mukaan.

7.2.7. Maaseutupalvelut

Maaseutupalveluiden talousarviovaraus on 71.555 euroa.

Kauhajoen kaupungin hallinnoimat seudulliset maaseutupalvelut ovat maaseutuelinkeinohallinnosta sekä maatalouden ja maaseudun yleisestä kehittämisestä vastaava palveluyksikkö. Tavoitteena on luoda edellytykset kilpailukykyiselle maatalous- ja maaseutuyrittämiselle sekä viihtyisät asuin- ympäristöt.

Palveluihin kuuluvat mm.

- EU- ja kansallisten tulotukien hallinnointi, tiedotus ja neuvonta
- Perusmaatalouden rahoitusneuvonta
- Tukioikeuksien kauppaan ja vuokraukseen liittyvä neuvonta
- Hirvi- ja petoeläinvahinkojen arviointi
- Eläinrekisterien ylläpito
- Peltokarttarekistereihin liittyvät päivitykset
- Hukkakauraan liittyvät tarkastukset, torjuntaohjeet ja päätökset

7.2.8. Elinkeinojen edistäminen

Elinkeinopalveluiden osalta edessä on muutosten vuosi. Suupohjan elinkeinotoimen kuntayhtymää koskevia muutoksia on kuvattu talousarvion kappaleessa 6.2.

Elinkeinopalvelut ovat muutosvaiheessa, joten elinkeinostrategian päivittäminen on välttämätöntä. Elinkeinopalveluiden uuden toimintamallin valmistelu ja käyttöönotto tulevat vaatimaan sekä ajan- käytöllisiä että taloudellisia resursseja.

Yritysvaikutusten arvioinnin käyttöönottoa päätöksenteossa on valmisteltu vuoden 2019 loppupuolelta. Hankintafoorumi valmistelee asiaa siten, että yritysvaikutusten arviointia päästään pilotoimaan päätöksenteossa vuoden 2020 aikana. Hankintafoorumi keskittyy mallin käyttöönoton jälkeen muihin tehtäviinsä.

7.2.9. Osallisuustyö ja osallistuva budjetointi

Teuvan kunnassa toteutettiin ensimmäinen osallistuvan budjetoinnin kokeilu vuonna 2019. Ideoita haettiin Teuvan kuntastrategian painotuksen mukaisesti, eli niiden tuli kohdistua lapsiin ja nuoriin. Ideoita saatiin yhteensä 47 kappaletta. Kuntalaiset äänestivät osallistuvassa budjetoinnissa toteutettavaksi jokirannan läheisyyteen, keskustan alueelle noin kilometrin pituisen merkityn reitin, jonka varrelle rakennetaan esimerkiksi nuotiopaikka ja oleskelukatos.

Osallistuvan budjetoinnin kokeilun saaman palautteen perusteella kokeilu koettiin toimivaksi ja osallistavaksi, joten sen toteuttaminen uudelleen kohdistuen eri-ikäiseen kuntalaisryhmään on perusteltua. Kunnanhallitus päätti 7.10.2019 (169 §) toteuttaa osallistuvaa budjetointia Teuvan kunnassa vuonna 2020 siten, että ideoita haetaan kohdistuen ikäihmisiin. Ideoiden toivotaan olevan hankkeita tai toimenpiteitä, jotka lisäävät yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia. Osallistuva budjetointi vuonna 2020 rahoitetaan Maija ja Johannes Keskin testamenttirahoituksesta. Ehdotuksissa ideoik-

si tulee ottaa huomioon, että niiden tulee toteutua Teuvalla. Ideoiden tulee olla toteutettavissa enintään osallistuvan budjetoinnin enintään 30 000 euron rahoituksella.

Osallisuuden eri muotoja kokeillaan rohkeasti kunnassa myös vuoden 2020 aikana. Valmistelussa oleva osallisuusohjelma antaa eväitä niiden valmisteluun.

7.2.10. Viestintä

Teuvan kunnan viestintätiimi kokosi vuoden 2020 keskeiset toimenpiteet viestinnässä.

- Sisäinen viestintä otetaan viestinnän kehittämisen painopisteeksi. Henkilöstölle tehtiin sisäisen viestinnän kysely loppuvuodesta 2019. Sen perusteella valmistellaan intranetin päivittämistä sekä pilotoidaan mallia kunnan henkilöstötiedotteen toteuttamiseksi.
- Kriisiviestintäsuunnitelman valmistelu.
- ”Kuvapankki kuntoon” -projekti. Kunnalla on runsaasti kuvamateriaalia, joka kootaan ja keskitetään yhteiselle verkkoasemalle tai muuhun kuvapalveluun, josta kuvat ovat niitä käyttävien työntekijöiden saatavilla.
- Sosiaalisen median koulutus luottamushenkilöille. Tätä on toivottu luottamushenkilöiden taholta. Koulutukseen voidaan yhdistää myös muita viestinnällisiä teemoja.
- Teuva-mobiilisovellus otetaan käyttöön tammikuussa 2020. Mobiilisovelluksen markkinointi, uudistaminen ja sisällön kehittäminen ovat viestinnällisesti aikaa vieviä toimenpiteitä.
- Seutukunnan yhteinen Citynomadi-sovellus on varattu Teuvan kesätapahtumissa (kesätaapahtumaviikonloppu kesäkuun alkupuolella ja Eloystit heinä-elokuun vaihteessa) käytettäväksi.
- Markkinointisuunnitelman pohjalta nousevat toimenpiteet. Markkinointisuunnitelma valmistuu vuoden 2020 alkuun, joten sen täytäntöönpano on tärkeää.

Lisäksi seurataan ja tartutaan aktiivisesti digitaalisuutta edistäviin toimenpiteisiin. Niitä voidaan toteuttaa nopeallakin aikataululla usein ilmaiseksi tai hyvin pienin kustannuksin.

Teuvan kunta osallistuu Suupohjan seutuviestinnän toimenpiteisiin.

7.2.11. Hanketoiminta

Suupohjan Kehittämisyhdistys ry/Leader Suupohja

Leader Suupohjan toiminta-alueeseen kuuluvat Isojoen, Karijoen ja Teuvan kunnat sekä Kauhajoen ja Kurikan kaupungit. Yhdistyksellä on toimisto sekä Teknologiakeskus Logistiassa Kauhajoella, että Yrityspalvelupiste Formussa Kurikassa.

Leader Suupohjan rahoittamista hankkeista päättää yhdistyksen 15 jäseninen hallitus, joka muodostetaan kolmikannan mukaisesti eli kolmannes jäsenistä edustaa kuntia, kolmannes yrityksiä sekä yhteisöjä ja kolmannes maaseudun asukkaita. Alueen joka kunnasta on hallituksessa edustus mutta yhdistyksen viimeisessä vuosikokouksessa paikkajako uudistui ja on nyt seuraava: Isojoki kaksi paikkaa, Karijoki kaksi paikkaa, Teuva kolme paikkaa, Kurikka neljä paikkaa ja Kauhajoki neljä paikkaa. Jokaisella hallituksen jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Leader Suupohja on yksi Suomen 54:sta paikallisesta maaseudun kehittämisyhdistyksestä. Leader Suupohja myöntää hanke- ja yritystukia paikalliseen strategiaansa perustuen. Rahoitusta voi hakea mm. päätoimisen yrittäjyyden aloittamiseen ja kehittämiseen, yritysinvestointeihin, alueen elinvoimaisuuden ja asukkaiden harrastusmahdollisuuksien parantamiseen sekä kansainväliseen toimintaan. EU, valtio ja alueen kunnat vastaavat Leader-hankkeiden julkisesta rahoituksesta.

Teuvan kunta on osaltaan hyväksynyt kehittämisstrategian ja osallistumisensa Leader-ohjelman toteutukseen ja rahoittamiseen vuosina 2014–2020.

Suupohjan Leader-ohjelma vuosille 2014–2020

Uudet tuulet – Suupohjan kehittämisstrategia / LEADER-ohjelma vuosille 2014-2020 pohjautuu laaja-alaiseen, osallistavaan, alhaalta ylös -periaatteiden mukaisesti tehtyyn työhön. Strategia on muotoutunut paikallisten toimijoiden ehdotusten, ideoiden ja visioiden pohjalta. Strategian perustana on Suupohjan alueen vahvuuksien, heikkouksien, mahdollisuuksien ja uhkien tarkastelu. Tämän analyysin sekä aikaisempien kehittämiskokemusten ja ohjelmien pohjalta on rakennettu visio, joka on alueen haluttu tahtotila tulevaisuudessa.

Suupohjan LEADER-ohjelman visio 2020 on seuraava:

”Suupohja on vuonna 2020 elinvoimainen ja innovatiivinen maaseutualue, joka tarjoaa yrittäville ja yritteliäille asukkailleen ajanmukaiset palvelut viihtyisässä asuinympäristössä. Alueen asukkaat ja kilpailukykyiset yritykset ovat aktiivisesti mukana kestävässä kehitystyössä ja verkottuvat alueelliseen, kansalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön. Omaleimainen, vahva kulttuuritarjonta vahvistaa asukkaiden identiteettiä ja viihtyvyyttä sekä alueen vetovoimaisuutta.”

Vuonna 2020 rahoitetaan hankkeita vielä ihan normaalisti rahoituskehityksen mahdollistamassa laajuudessa. Hankkeiden toteutusajat voivat jatkua aina 31.12.2022 asti. Ensi vuonna alkaa myös seuraavan ohjelmakauden valmistelu ja strategiatyö.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakorkeakoulu

Etelä-Pohjanmaan maakuntakorkeakoulu on Seinäjoen ammattikorkeakoulun maakunnallista toimintaa, joka toimii myös Suupohjassa. Maakuntakorkeakoulu tarjoaa koulutusten lisäksi palveluita yritysten ja elinkeinoelämän kehittämiseen. Korkeakouluasiamiehet järjestävät yrityksille muun muassa seminaareja, koulutustilaisuuksia sekä työpajoja. Maakuntakorkeakoulu tarjoaa erilaisia koulutuksia. Tarjolla on muun muassa AMK-tutkintoon johtavia koulutuksia sekä Avoin AMK ja Avoin yliopisto -opintoja. Maakuntakorkeakoulussa opiskelu tapahtuu eri tiloissa maakunnassa ja myös verkko-opintoina.

Vanhus- ja vammaisneuvoston käynnistämä hankevalmistelu

Vanhus- ja vammaisneuvosto on ideoinut Teuvabiili-hankevalmistelun, jonka omarahoitusosuus mahdollistetaan kunnan saamin testamenttivaroin. Hankkeen esiselvitys on vielä talousarvion valmisteluhetkellä kesken. Mikäli esiselvityksen tulokset ovat hankkeen toteuttamisen kannalla, niin hanke käynnistetään vuoden 2020 aikana.

7.2.12. Muut yhteistoimintaosuudet

Teuvan kunnan osuudet ja jäsenmaksut mm. Etelä-Pohjanmaan liiton, Suomen Kuntaliitto ry:n, KT Kuntatyönantajien ja Etelä-Pohjanmaan Rautatieyhdistys ry:n kustannuksiin on varattu hallintoon muihin yhteistoimintaosuuksiin.

7.3. Hyvinvointipalvelut

Toimiala vastaa esi- ja perusopetuksesta, lukio-opetuksesta, varhaiskasvatuksesta, kirjastosta, kansalaisopistosta, liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalveluista sekä hyvinvointipalveluiden hallinnosta.

7.3.1. Tavoitteet vuodelle 2020

Kuntastrategian painopisteeksi valittu Lasten ja nuorten ennaltaehkäiseviin palveluihin panostaminen toteutuu vuodelle 2020 valittujen toimenpiteiden kautta. Talousarviovuonna keskitytään erityisesti harrastusmahdollisuuksien edesauttamiseen sekä tukipalveluiden oikea-aikaisuuden parantamiseen. Lisäksi jatketaan vertaistuen tarvitsijoiden kartoituksen perusteella esiinnousseiden teemojen mahdollistamista sekä lapsivaikutusten arvioinnin käyttöönoton tukemista.

Talousarviovuonna analysoidaan toteutetun sähköisen kyselyn avulla vertaistuen tarvitsijoita sekä kyselyn perusteella etsitään vertaisryhmätoiminnalle toteuttajia. Lapsivaikutusten arvioinnin käyttöönottoa edesautetaan toteuttamalla arviointeja vuoden mittaan päätöksenteon yhteydessä soveltuvien osin.

Erityisesti perusopetuksen tavoitteena on psykologi- ja yleensä perheneuvolan palveluiden saatavuuden parantaminen siten, että lapset ja nuoret saavat asiantuntevan tuen riittävän ajoissa sekä lisäksi nuorisotyön vahva jalkauttaminen oppilaiden pariin arkipäivän koulutyöhön ja samalla linkin rakentaminen koulusta vapaa-ajalle. Vertaistuelle luodaan mahdollisuuksia myös vertaissovittelutoiminnan jatkamisen ja vertaissovittelutoiminnan tukemisen kautta perusopetuksessa.

Niin perusopetuksessa kuin lukio-opetuksessa oppilas- ja opiskelijahuoltoa kehitetään edelleen, keskittyen erityisesti yhteisölliseen opiskeluhuoltoon sekä tarjoamalla tukea elämänhallinnassa. Myös lukiolla huolehditaan psykologipalveluiden oikea-aikaisesta saatavuudesta ja toimivuudesta. Lukion positiivista imagoa vahvistetaan markkinoinnin lisäämisellä ja aktivoimalla nuoria somen ylläpitäjinä.

Varhaiskasvatuksessa tavoitteina ovat huoltajien ja lasten osallisuuden lisääminen, tila-ratkaisujen eteenpäinvieminen ja kehittäminen sekä liikunnallisen ja terveellisen elämäntavan edistäminen.

Kirjaston tavoitteena on edistää kaikenikäisten lukemista ja lisätä yhteistyötä paikallisten yhdistysten kanssa. Kansalaisopiston tavoitteena on kurssitarjonta, joka vastaa kuntalaisten toiveisiin ja tarpeisiin huomioiden tarvittaessa myös vertaistukitoiminnan toteuttamisen. Liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalveluissa tavoitteena on harrastusmahdollisuuksien edesauttamisen ohella asiakasmäärien ja -kontaktien määrän kasvu.

Käyttötalous	TP2018	TA2019 + MUUTOS	TA2020	TS2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Toimintatulot	589 888	606 000	620 200	630 000	630 000	630 000	630 000	630 000
Toimintamenot	-7 574 860	-7 545 700	-7 612 085	-7 512 700	-7 484 200	-7 484 200	-7 484 200	-7 484 200
Toimintakate	-6 984 972	-6 939 700	-6 991 885	-6 882 700	-6 854 200	-6 854 200	-6 854 200	-6 854 200

7.3.2. Hyvinvointipalvelujen hallinto

Talousarviovuoden merkittävimpana hankkeena toteutetaan uuden päiväkodin suunnittelu ja toteutus, jossa myös lapsivaikutusten arviointia käytetään osana pihasuunnittelua. Lapsivaikutusten arvioinnin käyttöä tuetaan kunnan eri tulosalueilla ja lava-työryhmän toimintaa jatketaan.

Lapsiperheiden vertaistuentarpeen kyselyn perusteella selvitetään ja luodaan mahdollisuuksia vertaistuen tarjonnalle kunnassa. Kumppanuussopimusta MLL:n pohjanmaanpiiriin kanssa jatketaan ja yhteistyössä korostetaan vertaistukikyselyssä esille nousseita teemoja.

Hallinnon toimesta osallistutaan erilaisten kohde-, erityis- ja hankeavustusten hakuprosesseihin huomioiden kunnan strategiset painopisteet. Ikäihmisten liikkuvan aktivointi- ja palvelumallin jatkoa haetaan, mikäli esiselvityshanke osoittaa hankkeen olevan toteutuskelpoinen.

Talousarviovuonna tulee suunnitella myös liikunta- kulttuuri- ja nuorisopalveluiden hallinnon toteuttaminen vapaa-aikasihteerin eläköitymisen jälkeen.

7.3.3.Peruskoulutus

Vuoden 2020 ensimmäisenä tavoitteena perusopetuksessa on psykologi- ja yleensä perheneuvolan palveluiden saatavuuden ylläpitäminen siten, että lapset ja nuoret saavat asiantuntevan tuen riittävän ajoissa. Perhetyön ja koulun yhteistyön edelleen vahvistaminen.

Toisena tavoitteena on toimivan yhteisöllisen oppilashuoltotyön vakiinnuttaminen. Yhteisöllisen oppilashuollon tavoitteena on kouluyhteisön ja oppilasryhmien hyvinvoinnin ja turvallisuuden parantaminen, oppilaiden ja huoltajien osallisuuden edistäminen sekä lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa tehtävän yhteistyön edistäminen

Kolmantena tavoitteena on nuorisotyön jalkauttamisen kehittämistä ja vahvistamista koululaisten pariin arkipäivän koulutyöhön ja samalla linkin rakentaminen koulusta vapaa-ajalle. Iltapäivien harrastustoiminnan kehittäminen yhdessä nuorisotoimen ja järjestöjen kanssa.

Neljäntenä tavoitteena on vertaissovittelutoiminnan jatkaminen ja vakiinnuttaminen perusopetuksessa. Vertaissovittelu on menetelmänä selkeä toimintamalli, jossa osapuolia hieman vanhemmat sovittelijoiksi koulutetut oppilaat auttavat osapuolina olevia oppilaita löytämään itse ratkaisun ristiriitaansa.

Edellä kuvattujen tavoitteiden onnistumista mitataan seuraavasti:

Psykologi- ja yleensä perheneuvolan palveluiden saatavuutta arvioidaan sillä, miten nopeasti lapsi tai nuori pääsee avun pariin.

Perhetyön ja koulun yhteistyön onnistumista arvioidaan yhteisissä palavereissa. Seurataan onnistuneiden tapausten määrää.

Oppilashuollon vakiinnuttamista mitataan yhteisöllisten oppilashuoltokokoonantumisten määrällä ja omavalvontana.

Nuorisotyön vahva jalkauttaminen koululaisten pariin mitataan kontaktien määrällä perusopetuksessa. Seurataan montako aktiviteettia on käynnistynyt.

Vertaissovittelutoiminnan käynnistämisen toimivuutta arvioidaan toiminnan yleisellä arvioinnilla.

7.3.4.Lukio

Teuvan lukio on lähilukio, jonka opiskelijamäärä on tällä hetkellä n. 60 opiskelijaa. Lukio pyrkii turvaamaan opiskelijoille mahdollisimman korkeatasoisen opetuksen. Erityisesti opiskelijarekrytointiin panostetaan. Lukio oli edustettuna 9. luokkien Yhteishaku -vanhempainillassa. Rehtori vieraillee 9. luokkien luona esittelemässä lukiota. 9. luokkalaisille tarjotaan mahdollisuus osallistua seuraamaan lukion oppitunteja. Lukion uusi esite on saatavana kirjastosta, Teakilta ja uimahallilta. Opiskelijat käyvät myös esittelemässä lukiota ennen kevään yhteishakua. Medianäkyvyyttä haetaan mainosten, lehtijuttujen ja somekanavien välityksellä, joissa pyritään vahvistamaan lukion positiivista imagoa sekä positiivista Teuva -kuvaa.

Lukion yhteisöllinen opiskeluhuoltoryhmä osallistuu opiskelun ennaltaehkäisevien palvelujen, kuten ryhmäytämisen ja hyvinvointipäivän, suunnitteluun. Toimintaa arvioidaan opiskeluhuoltoryhmäs-

sä/opiskeluhoollon ohjausryhmässä sekä mitataan opiskelijoilta saadun palautteen perusteella. Huolehditaan terveydenhoitajan, kuraattorin ja psykologin palvelujen saatavuudesta ja toimivuudesta. Terveystoiminta, kuraattori ja psykologi osallistuvat lukion vanhempainiltoihin, joissa toimintaa esitellään huoltajille sekä tiedottavat toiminnastaan lukiolaisille. Terveystoiminta, kuraattori ja psykologi keräävät tilaisuuksien yhteydessä palautetta huoltajilta ja opiskelijoilta. Vahvistetaan lukion positiivista imagoa toimimalla edelleen aktiivisesti lukion some -kanavilla. Toimintaa arvioidaan Instagram- ja Facebook -seuraajien määrän kasvulla.

Erillistä opintokokonaisuutta liikuntalinjaa jatketaan. Siten annetaan urheilullisille opiskelijoille tilaisuus suorittaa lukio-opinnot omalla paikkakunnalla. Pätevillä opettajilla, verkko-opiskelulla sekä alueen lukioiden ja ammatillisen koulutuksen lisääntyvällä yhteistyöllä pyritään mahdollistamaan korkea-/laajatasoinen opetus, joka antaa opiskelijoille mahdollisimman hyvät valmiudet ylioppilastutkinnon suorittamiseen. Näin turvataan opiskelijoille hyvät valmiudet jatko-opintoihin. Korkeakouluyhteistyötä Vaasan yliopiston kanssa jatketaan. Kieltenopiskelua edistetään verkkokurssien sekä Svenska Kulturfondenin rahoittaman 3-vuotisen hankkeen kautta yhteistyössä Närpiön lukion kanssa. Riskun stipendiraaston turvin keväällä 2018 perustettu oppikirjapankki takaa kaikille lukiolaisille ilmaiset pakollisten kurssien kirjat. Lukiolla on opiskelijoiden lainattavissa 3 kannettavaa vuodeksi kerrallaan. Sähköisten kokeiden ja kirjoitusten sujuvaan käyttöön panostetaan sähköisten laitteiden, opettajien perehdyttämisen ja opiskelijoiden ohjaamisen osalta.

7.3.5. Varhaiskasvatus

Ensimmäisenä tavoitteena lisätään huoltajien ja lasten osallisuutta. Erityisesti uuden päiväkodin piha-alueen suunnitteluun otetaan lapset ja huoltajat mukaan. Tavoitteen toteutumista mitataan sillä, onko päiväkodin piha-alueen tuleville käyttäjille tehty asiasta kyselyä.

Toisena tavoitteena on varhaiskasvatuksen palvelurakenteen uudistustyön aloittaminen. Uuden päiväkodin valmistuminen ajoittuu alkuvuoteen 2021, ja uuteen päiväkotiin siirtyy henkilöstöä kolmesta eri yksiköstä. Palvelurakenteen muutos vaikuttaa myös muuhun varhaiskasvatuksen järjestämiseen.

Henkilöstölle järjestetään prosessikoulutusta muutostilanteessa toimintakulttuurin yhtenäistämiseksi. Tavoitteen toteutumista mitataan sillä, onko prosessikoulutusta järjestetty, ja paljonko siihen on osallistuttu.

Kolmantena tavoitteena pidetään edelleen liikunnallisen ja terveellisen elämäntavan edistämistä varhaiskasvatuksessa, jonka mittareina ovat liikunnallisuuden lisääminen eri yksiköissä (havainnointi, keskim.h/pvä) sekä Sapere – menetelmän tai Makuaakkosten käyttöönotto. Ruokakasvatuksen osalta tehdään yhteistyötä ruokapalveluiden kanssa.

Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja Teuvalla ovat päivähoito eri muodoissaan (perhepäivähoito, ryhmikset ja päiväkoti), ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta. Eskaritalolla järjestetään esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta kokopäivähoitoa tarvitseville esiopetusikäisille Perälän ja Äystön esioppilaita lukuun ottamatta.

Lasten varhaiskasvatus sekä lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuki ovat perheille subjektiivisia oikeuksia. Varhaiskasvatuslaissa ja asetuksessa lasten päivähoidosta säädetään mm. varhaiskasvatuksen tavoitteista, ryhmäkoosta, varhaiskasvatussuunnitelman laatimisesta, osallisuudesta, lasten päivähoitopaikkojen hakuajoista, sekä hoidossa olevien lasten ja hoitohenkilökunnan välistä suhdeluvusta. Myös henkilöstön kelpoisuudesta säädetään laissa.

Varhaiskasvatuksen johtoajatuksena on kasvatuskumppanuus vanhempien kanssa. Yhdessä kodin kanssa huolehditaan lapsen hyvinvoinnista, kehityksestä ja oppimisesta. Omalta osaltaan var-

haiskasvatus tarjoaa lapselle jatkuvat ja turvalliset ihmissuhteet. Toimintaa järjestetään niin, että se tukee lapsen kehitystä monipuolisesti, lapsen yksilöllisyys ja erityistarpeet huomioiden.

Yhteistyötä perusopetuksen kanssa jatketaan mm. lasten joustavan siirtymisen edesauttamiseksi varhaiskasvatuksen palveluista esiopetuksen kautta kouluun. Erityisesti tämä näkyy Eskaritalon arjessa.

Varhaiskasvatuksen palvelurakenteen uudistamisen myötä palveluita keskitetään tulevaisuudessa uuteen päiväkotiin. Samalla luovutaan keskustan alueen ryhmikistä. Henkilökunnan käyttö tehos-
tuu ja toimintoja saadaan yhtenäistettyä.

Liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi varhaiskasvatuksessa haetaan jatkorahoitusta Opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Hanketta varten varataan riittävä määräraha vuoden-2020 talousarvioon.

7.3.6. Kirjasto

Kirjastolain mukaan yleisen kirjaston tehtävänä on

- 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin;
- 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa;
- 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta;
- 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen luku-
taitoon;
- 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan;
- 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Edellä määriteltyjen kirjaston tavoitteiden konkreettiset toimet ja mittarit ovat seuraavat.

1. Lukemisen edistäminen
 - Satuhetkiä noin kerran kuussa. Mittari: satuhetkien määrä vuodessa ja osallistujamäärä
 - Eskarilaisten kirjastoon tutustuminen. Mittari: Tutustumiskäyntien määrä ja osallistuneiden lasten määrä.
 - Kirjavinkkauksia koululaisille (vähintään kaikille nelosluokkalaisille). Mittari: vinkkausten määrä ja niihin osallistuneiden lasten määrä.
 - Seiskaluokkalaisille kirjastonkäytön opetusta. Mittari: opetuksen määrä tunteina ja osallis-
tuneiden oppilaiden määrä.
 - Kirjallisuustapahtumien järjestäminen asiakkaiden toiveiden mukaisesti. Pyrimme selvittä-
mään kyselyillä sitä, millaisia kirjailijavierailuja asiakkaat haluaisivat ja mahdollisuuksien
mukaan toteutamme niitä. Kirjasto hakee AVI:n kehittämisavustusta vierailujen toteuttami-
seen. Mittari: Järjestettyjen kirjailijavierailuiden määrä ja tyytyväisyyskysely osallistuneille.
2. Kirjaston ei-käyttäjien tavoittaminen
 - Ei-käyttäjien tavoittaminen osallistumalla kirjaston ulkopuolella tapahtuviin tilaisuuksiin ja
tapahtumiin kirjaston resurssien mukaan. Mittari: Tapahtumiin osallistumisien määrä ja niis-
sä saatujen uusien asiakkaiden määrä tai tavoitetut kontaktit.
3. Yhteistyön lisääminen yhdistysten kanssa
 - Kirjasto kartoittaa ja selvittää mahdollisuuksia tehdä yhteistyötä erilaisten paikallisten yhdis-
tysten ja muiden toimijoiden kanssa. Yhteistyö voi liittyä tapahtumatoimintaan tai muuhun
hyväksi havaittuun toimintamuotoon. Mittari: Toteutuneiden yhteistyökumppaneiden määrä.

Kirjasto pyrkii ylläpitämään käytössään olevilla resursseilla mahdollisimman ajantasaista ja laadu-
kasta kokoelmaa. Tiivis yhteistyö Eepos-kirjastojen kanssa toimii hyvin ja kokonaisuus laajentaa
sekä täydentää Teuvan kirjaston kokoelmaa.

7.3.7. Kansalaisopisto

Laki vapaasta sivistystyöstä määrittelee, että vapaan sivistystyön tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Lisäksi lain mukaan vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.

Teuvan kansalaisopisto pyrkii näiden periaatteiden mukaisesti järjestämään monipuolisia kursseja kunnan asukkaille siten, että kaikki ikäryhmät otetaan huomioon ja opetusta tarjotaan eri puolilla Teuvaa.

Tavoitteena on kurssitarjonta, joka vastaa ajankohtaisiin toiveisiin ja tarpeisiin. Kuntalaisilta ja opiskelijoilta kerätään palautetta kurssitarjonnasta ja huomioidaan toiveet resurssien puitteissa. Mittarina pidetään toiveiden perusteella toteutettujen kurssien määrää. Opisto osallistuu myös tarvittaessa vertaisryhmätoiminnan toteuttamiseen. Lisäksi opisto huolehtii osaltaan kunnan tehtävistä hyvinvoinnin edistäjänä, huomioiden kuitenkin kunnassa järjestettävän muun harrastustoiminnan tarjonnan.

Toimintavuonna haetaan opetushallituksen opintoseteliavustusta, jonka turvin yleishyödyllisten kurssien tarjoamista voitaisiin jatkaa ilmaiseksi eläkeläisille ja työttömille. Lisäksi Kauhajoen ja Kurikan kansalaisopistojen kanssa jatketaan "Näytäksä vähä" -hanketta, jossa tuetaan aikuisten alkeis- ja perustason digitaitojen vahvistamista.

7.3.8. Liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalvelut

Liikuntapalvelut ohjaa ja kannustaa kuntalaisia omaehtoiseen liikkumiseen järjestämällä vuoden aikana liikuntakampanjoita, mm. koko kesäkauden kestävät postilaatikkopyöräilyt sekä talviaikana lumitilanteen mukaan kannustetaan kuntalaisia hiihtämiseen.

Uimahallilla kehitämme jatkuvasti terveysliikunnan palveluita ottaen huomioon eri ikä- ja erityisryhmät. Erityisesti kannustetaan seniori-ikäisiä arjen aktiivisuuteen ja on saatukin hyviä asiakasmääriä eläkeläisten omiin kuntosaliryhmiin ja vesijumppaan sekä omaan eläkeläisten uintivuoroon. Vesijuoksuryhmät ovat erikseen miehille ja naisille ja näin on saatu miehiä mukaan toimintaan. Uutuutena kuntosalilla ohjataan viikoittain mummo ja pappa jumppaa, joka on lyhyempikestoisen ja verkkaisempi tahtinen verrattuna muihin senioriryhmiin. Kesän uimakouluissa teuvalaislapset saavat pätevien ohjaajien opetuksessa uimataidon ja myös vahvistetaan lapsilla jo olemassa olevaa uimataittoa uintimerkkejä suorittaen. Talousarviovuonna juhlistetaan myös 50 vuotta täyttävää uimahallia.

Kulttuuripalveluiden suurimpia vuosittaisia tapahtumia ovat Kulttuuri- ja kesätapahtumaviikko Elo-lystit ja maakunnallinen taidenäyttely Ars Nova Botnica. Myös isänmaalliset juhlat järjestetään vuosittain kansallisena veteraanipäivänä ja itsenäisyyspäivänä seurakunnan kanssa yhteistyössä. Kulttuuripalvelut järjestävät vuoden aikana kulttuuritapahtumia yksin ja yhdessä kulttuuritoimijoiden kanssa.

Nuorisopalvelut on laajentanut toimintaansa avoimen toiminnan lisäksi myös koulunuorisotyöhön. Yhteistyötä kehitellään myös seurakuntien kanssa.

7.4. Yhdyskuntarakenne

Toimiala vastaa ruokapalvelusta, kunnallistekniikasta, tilapalveluista, yleisten alueiden hoidosta, katujen ja yksityisteiden kunnossapidosta, vesi- ja jätevesihuollosta, väestönsuojelusta ja liikenneturvallisuudesta, kartoituksesta ja mittauksesta sekä hallinnosta.

7.4.1. Tavoitteet vuodelle 2020

Yhdyskuntarakennetoimialan tavoitteena on kunnan kiinteistökannan säätäminen tarvetta vastaavaksi. Vajaakäytössä olevien kiinteistöjen käyttöastetta nostetaan tai niistä luovutaan. Tarpeettomista kiinteistöistä luovutaan joko myymällä, purkamalla tai kylmilleen jättämällä.

Toisena tavoitteena on saada yhteistyöyhteyksiä ja uusia toimijoita kunnalle ja samalla lisätä tarjottavien määrää ja saada aikaan lisää kilpailua, sekä tutustua teuvalaisten yritysten toimintaan ja sitä kautta kartoittaa yhteistyömahdollisuuksia. Tavoitteena on neljä yritysvierailua vuoden 2020 aikana teuvalaisiin yrityksiin.

Lisäksi tavoitteena on parantaa harrastusmahdollisuuksia lisäämällä uimahallin viihtyvyyttä ja samalla kustannustehokkuutta.

Uusiutuvan energian mahdollisuuksien käyttöä investointien muodossa jatketaan mm, Kiinteistöjen kustannussäästöjä haetaan panostamalla aurinkoenergian ja muiden vaihtoehtojen lisäämiseen.

Yhdyskuntarakenteen ja hallinnon yhteistyönä toteutettavan omaisuuskartoituksen täytäntöönpano.

Tulevinakin vuosina suurimpia haasteina tulevat olemaan talouden tasapainottaminen, kunta- ja palvelurakenteen muutosten aiheuttamiin muutoshasteisiin vastaaminen sekä koko toimialan kustannusrakenteen hallinta siten, että toimintaa voidaan harjoittaa laadukkaasti ja kustannustehokkaasti kestävän kehityksen periaatteella siten, että korjausvelan syntyminen saadaan minimoiduksi.

Pienet ja vähäisiä resursseja vaativat parannus- ja kehittämistoimet tehdään kulloinkin voimassa olevan talousarvion rajoissa toimintakauden aikana. Suurempien, paljon resursseja vaativien korjaus-, muutos- ja parannustöiden vaatimat toimenpiteet ja resurssit otetaan huomioon aina vuosittain talousarviota laadittaessa. Niille pyritään varaamaan määrärahoja kiireellisyyden mukaan viisivuotiskaudelle laadittavassa taloussuunnitelmassa.

Ruoka- ja puhtauspalveluissa tavoitteena on tuottaa laadukkaita ruokapalveluita, joilla tuetaan hyvinvointia ja ohjataan terveelliseen ravitsemukseen sekä puhtauspalveluita, joilla oikein mitoitettuna edistetään viihtyvyyttä ja parannetaan tilojen käytettävyyttä. Päämääränä on asiakastytyväisyys, kannattavuus ja toiminnan vastuullisuus.

Tavoitteena on myös lisätä viestintää toiminnastamme ja sen periaatteista sekä yhteistyötä eri asiakasryhmiemme kanssa. Niin että pystymme kehittämään palveluitamme sekä ohjaamaan varsinakin lapsia ja nuoria terveyttä, kasvua ja hyvinvointia edistäviin ruokatottumuksiin sekä tietoisuutteen jokaisen tilojen käyttäjän vastuusta viihtyvyyden ylläpitämisessä.

Hankinnoissa tavoitteena on edelleen kiinnittää huomiota tuotteiden alkuperään ja suosia mahdollisuuksien mukaan paikallisia ja lähialueen tuotteita ja palveluita.

Käyttötalous	TP2018	TA2019 + MUUTOS	TA2020	TS2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Toimintatulot	2 872 040	2 807 190	3 019 547	2 850 000	2 850 000	2 850 000	2 850 000	2 850 000
Toimintamenot	-4 879 598	-4 721 551	-4 847 543	-4 622 219	-4 622 219	-4 622 219	-4 622 219	-4 622 219
Toimintakate	-2 007 558	-1 914 361	-1 827 996	-1 772 219	-1 772 219	-1 772 219	-1 772 219	-1 772 219

7.4.2. Yhdyskuntarakenteen hallinto

Talouden tasapainottamisohjelman toteuttamista seurataan säännöllisesti, ja pyritään löytämään uusia tai korvaavia kohteita joko toteutumattomien tilalle tai lisäksi.

Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä toteuttaa Elinvoimainen taajama -hanketta. Hankkeen tavoitteena on kehittää toiminnallinen palveluverkko, jossa Suupohjan taajamilla on kullakin omia erikoispalveluja, ja kehittää taajamia niin että ne pysyisivät elinvoimaisina. Teuvan kunnalla on Suupohjan kuntien edustajista kootun ohjausryhmän ja ydinryhmän puheenjohtajuus.

Yhdyskuntarakennetoimialan yksityistämisselvitystä valmistellaan, prosessin arvioitu kesto noin vuosi 2020.

Yritysvaikutusten arviointia valmistellaan päätöksenteossa. Lapsivaikutusten arvioinnin käyttöönottoa jatketaan ja toteutetaan vuoden mittaan päätöksenteon yhteydessä soveltuvin osin.

7.4.3. Tilahallinto

Tavoitteena on kunnan omistamien kiinteistöjen taloudellinen ja kustannustehokas ylläpito ja hoito siten, että kunnalla on tarjota viihtyisiä vuokra-asuntoja asumiseen ja kunnallisten ja seutukunnallisten palveluyksikköjen tarpeisiin niiden vaatimustason mukaisia palvelutuotannon toimitiloja. Lisäksi tilahallinto tuottaa kunnan toiminnoissa tarvittavat kustannustehokkaat, laadukkaat ja terveysnäkö-kulmat huomioon ottavat laitoshuoltopalvelut.

Kiinteistöjen ylläpitopalvelulla pyritään asiakaslähtöisesti ja käytettävissä olevien resurssien rajoissa säilyttämään kiinteistöjen kunto, arvo ja toiminnalliset ominaisuudet parhaalla mahdollisella tasolla.

Tilahallinto hoitaa kunnan omistamissa kiinteistöissä olevien asuntojen ja toimitilojen vuokraustoimintaa.

Seutukunnallisena yhteistyönä kilpailutetaan suurempia hankintoja kuten öljy, sähkö ja laitoshuollon käyttämät aineet ja -tarvikkeet.

Tavoitteena on kiinteistöjen ja ulkoalueiden kunnossa- ja puhtaanapidon toteuttaminen nykyvaatimustasoa noudattaen. Talonrakennuspuolella toiminta keskittyy pääasiassa rakennusten peruskorjaukseen ja kunnossapitoon.

Erityistä huomiota kiinnitetään kosteus- ja sisäilmaongelmien ennaltaehkäisyyn ja mahdollisten ongelmien aiheuttajien poistoon sekä korjausrakentamisessa rakennusfysikaalisesti toimivien rakenneratkaisujen käyttöön, energiatehokkuuden parantamiseen, toiminnallisten ominaisuuksien parantamiseen sekä tilojen käytön optimointiin. Eri toimintamuotojen ja palveluiden vertailua tehdään talousarviovuoden aikana.

Talousarvioksi (ulkoinen) vuodelle 2020 on esitetty 1 494 980 euroa ja tuloiksi 1 409 660 euroa, investointibudjetiksi on esitetty 1 590 000 euroa.

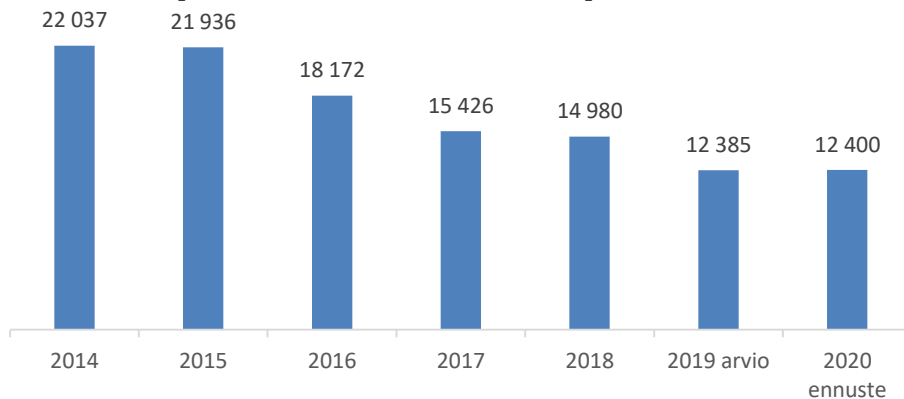
Kunnan omistuksessa olevat kiinteistöt, joissa vuokra-asuntoja 88 kpl

	kpl	kerrosala m ²	tilavuus m ³
Toimistorakennukset	1	996	2 988
Asuinrakennukset	8	4 061	12 960
Sosiaalitoimen kiinteistöt	9	13 141	43 164
Hyvinvointipal. kiinteistöt	8	15 093	58 414
Liikuntatoimen kiinteistöt	5	1 718	6 403
Teollisuusrakennukset	2	3 811	25 509
Muut rakennukset	13	3 467	11 999
Yhteensä	46	42 287	161 437
euroa/m ² /m ³ (ulkoinen)	7,43 €/m ²	19,48 €/m ³	

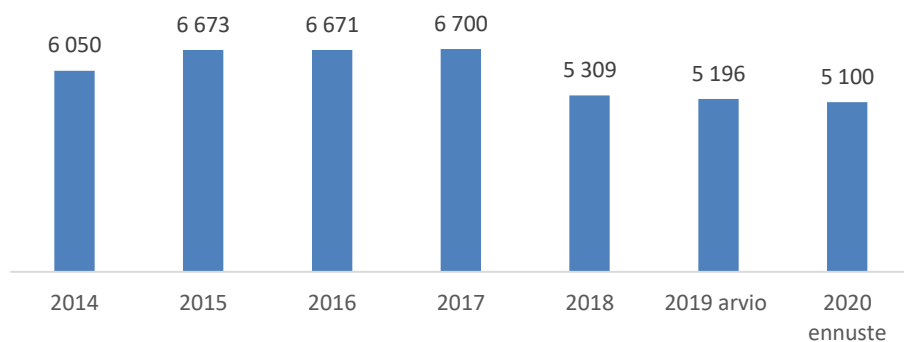
Vuoden 2019 aikaan kiinteistökanta on vähentynyt n. 3 445 kerrosalam²:llä.

Tilahallinnon henkilöstö: Kirvesmiehiä kolme, talonmiehiä neljä sekä talonrakennusmestari.

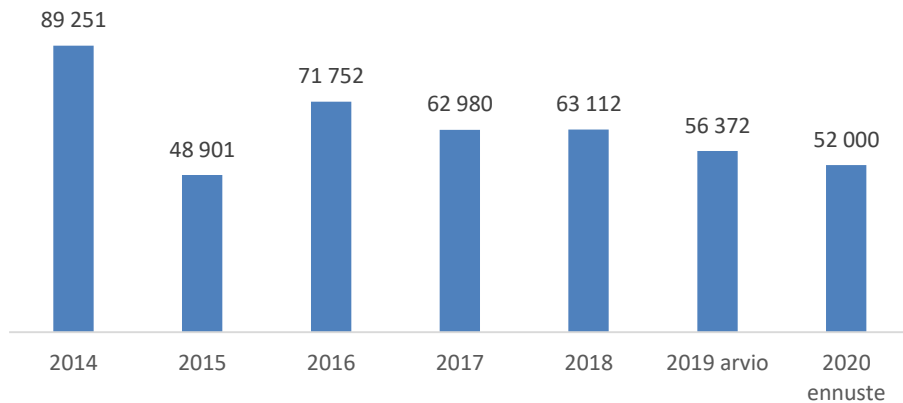
Vedenkulutus kiinteistöillä (laskutetut kuutiot) m³/vuosi

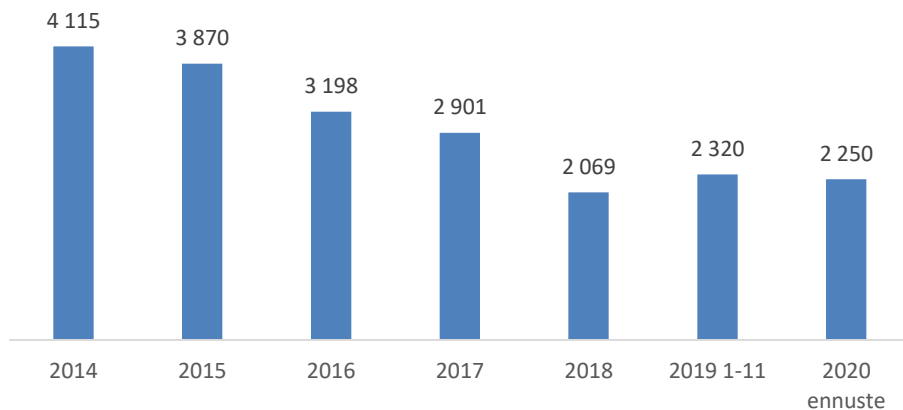
Kaukolämmön kulutus kiinteistöillä (laskutetut megawatit) MWh/vuosi

Öljyn kulutus kiinteistöillä l/vuosi

Sähkön kulutus kiinteistöillä MWh/vuosi

Tilahallinnon tavoitteena on tuottaa aurinkoenergialla 4 % kiinteistöjen sähköstä.

Yleiset alueet

Tavoitteena on liikennealueiden, tievalaistuksen sekä liikunta- ja puistoalueiden hoitaminen käytävissä olevien määrärahojen rajoissa. Liikuntapaikkojen osalta Parran reitistöjen kesä- ja talvikunnossapidon taso pyritään pitämään viime vuosien tasolla.

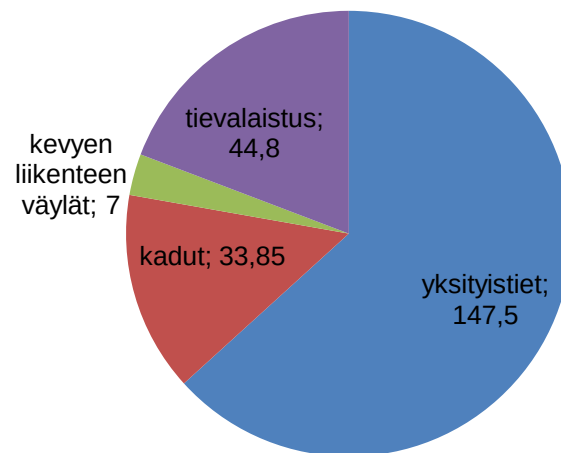
Puistojen, istutusten ja leikkikenttien hoitotaso pysyy nykytasolla.

Liikennealueet

Merkittävä asia on Teuvan rataliikenteen lisäraiteen jatko 197 000 euroa, josta kuntaosuuden summaksi jää 59 000 euroa. Etelä-Pohjanmaan rautatieyhdistyksen hallitus käsitteli kokouksessaan 6.9.2019 Teuvan lastausraiteen pidentämistä ja päätti edetä hankkeessa laaditun yleissuunnitelman pohjalta. Hankkeen rahoituksesta hallitus päätti esittää Teuvan kunnalle, radanvarsikunnille, Kaskisten satamalle sekä metsänhoitoyhdistys Lakeudelle ja Österbottenille, että ne osallistuisivat lastausraiteen rahoitukseen. Teuvan kunnanvaltuusto hyväksyi 30.9.2019 (31 §) hankkeen.

seen osallistumisen 59.000 euron kustannusosuudella edellyttäen, että muutkin rahoitustahot siihen sitoutuvat. Kunnanvaltuusto hyväksyi myös sen, että Teuvan kunta toimii investoinnin rakentajana.

Hoidettavana olevat kilometrit jakaantuvat seuraavasti

– tievalaistus, jossa valaisimia n. 1051 kpl

Puistot, istutukset, leikkikentät
Hoidettavana olevat

– puistoalueet n. 15 ha
– leikkikentät (kk, Parra) 6 kpl
– istutukset n. 40 kohdetta

Liikuntapaikat

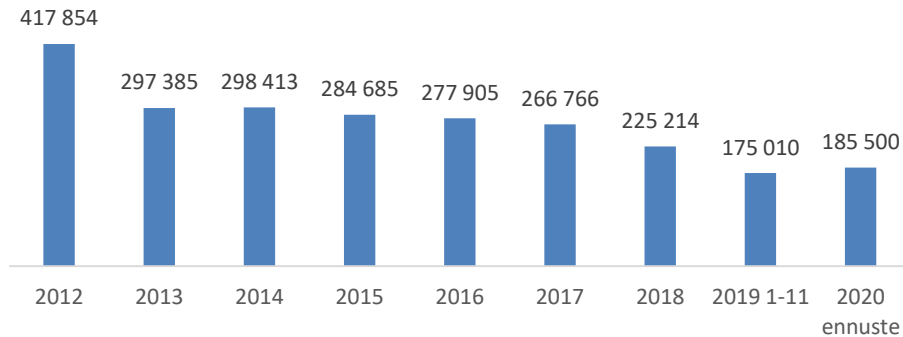
Hoidettavana olevat

- kylien jääalueet (Horo, Nori) 2 kpl
- koulujen kentät ja jääalueet 3 kpl
- Kafin pallokenttä 1 kpl
- kylien kentät 4 kpl
- keskusurheilukenttä 1 kpl
- Parran ladut/reittiverkosto n. 60 km
- skeittiparkki

Muut alueet

- matonpesupaikka
- tori
- romuajoneuvot

Teiden ja pururatojen valaistukseen käyty sähköenergiamäärä kWh

7.4.4. Vesilaitos

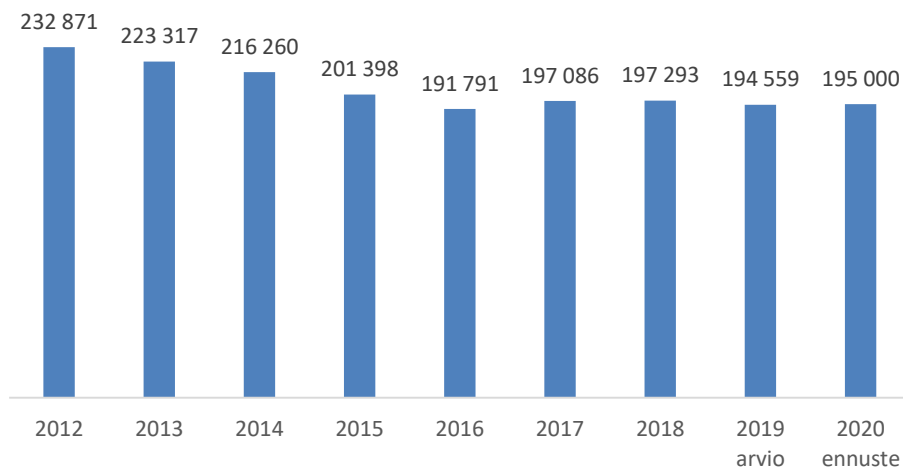
Vesilaitoksen osalta tavoitteena ovat hyvän talousveden laatuvaatimukset täyttävän käyttöveden häiriötön sekä määrältään riittävä tuotanto ja jakelu vesilaitoksen asiakkaille.

Vuonna 2018 vesihuoltolaitos kokeili sitä, että vesimittarilukemat voidaan ilmoittaa netissä. Ilmoituksia tuli 316 kpl. Vuonna 2019 ilmoittajia oli jo 384 kpl. Tavoitteena on nostaa ilmoittajien määrää edelleen vuonna 2020.

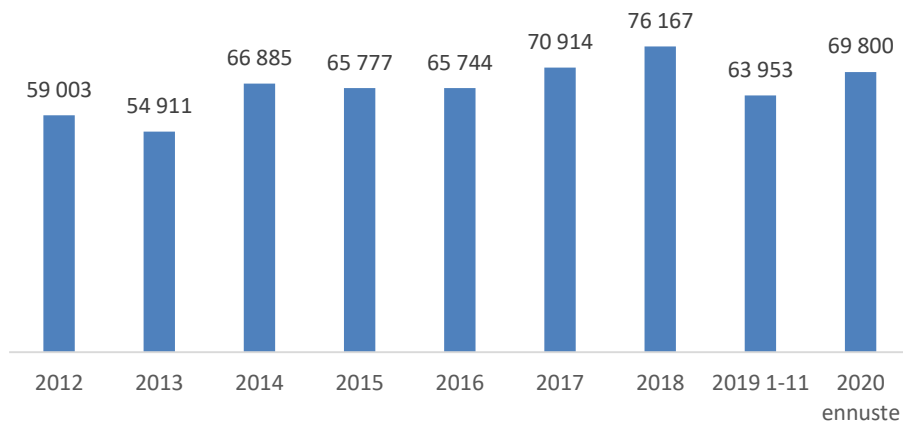
Hoidettavana oleva

- vesijohtoverkosto n. 236,8 km
- pumppaamot 5 kpl
- pohjavedenottamot/kuilukaivot 20 kpl
- ylä- ja alavesisäiliöt 3 kpl

Käyttöveden myynti m³/vuosi

Vesilaitoksessa käytetty sähköenergiamäärä kWh/vuosi

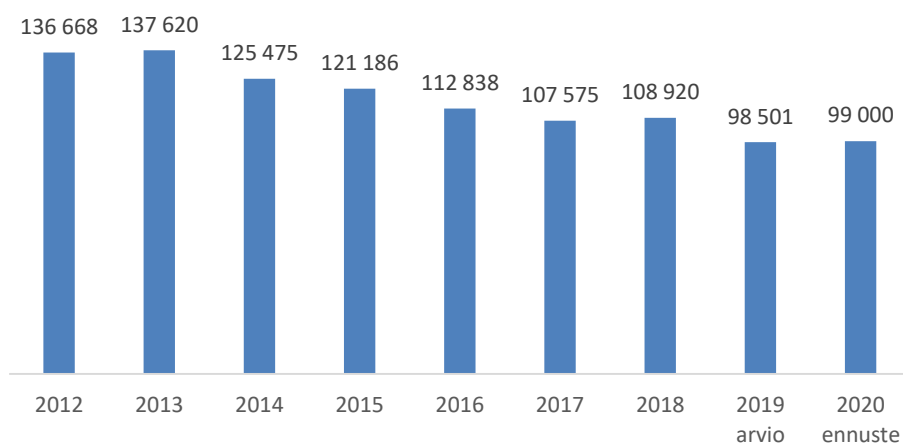
7.4.5. Viemärlaitos

Viemärlaitoksen tavoitteena on laitoksen verkostoon liittyneiden kiinteistöjen jätevesien häiriötön johtaminen siirtoviemäriverkon kautta Kaskisiin yhteispuhdistamoon.

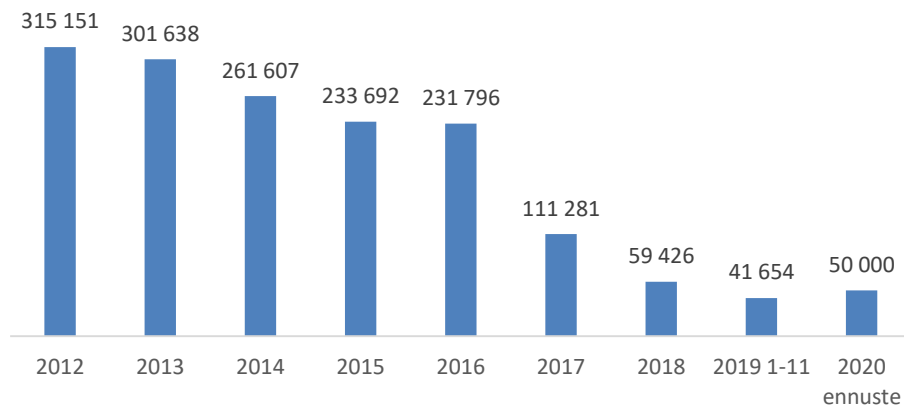
Hoidettavana oleva

- viemärijohtoverkosto n. 58,6 km
- verkostokaivot n. 1000 kpl
- maasuodatinpuhdistamot:
 - Äystö, Kauppila ja Parra 3 kpl
- jätevesipumppaamot 12 kpl

Jäteveden myynti m³/vuosi

Viemärlaitoksessa käytetty sähköenergiamäärä kWh/vuosi

7.4.6. Turvallisuuspalvelut

Turvallisuuspalvelut siirtyivät Etelä-Pohjanmaan alueellisen pelastuslaitoksen hoidettavaksi 1.1.2004 alkaen. Yhteistoimintasopimus on uudistettu v. 2007, ja uusi sopimus on astunut voimaan 1.1.2008. Kustannuksista vastaavat Etelä-Pohjanmaan alueelliseen pelastustoimeen liittyneet kunnat asukasluvun mukaisessa suhteessa.

Asukasluvun mukainen osuus (e/asukas) muodostuu pelastuslaitoksen hallinnosta, investoinneista sekä vuosittaisista käyttötalousmenoista.

Turvallisuuspalvelujen kuntaosuus vuonna 2019 on yhteensä 506 459 euroa.

Lisäksi peruskuntien tulee edelleen vastata kunnan johtokeskuksen ylläpidosta, huolehtia sammutusveden saatavuudesta korvausta vastaan sekä tarvittaessa yleisten väestönsuojien rakentamisvelvollisuudesta.

7.4.7. Toiminnan ja talouden merkittäviä muutoksia

Yleiset alueet

Rakentamishjelmassa on määräraha Säntinkadun loppuosan rakentamiseen ja päällystykseen sekä Koulukujan rakentamiseen ja päällystykseen. Huonokuntoisia kevyenliikenteenväyliä päällystetään tavoitteena parantaa kevyen liikenteen liikenneoloja. Lisäksi rakentamishjelmassa on kaavateiden valaistusta.

Investointimääräraha on yleisten alueiden osalta yhteensä 316 000 euroa.

Liiketoiminta

Vesi- ja viemärlaitosten osalta on varauduttu liittymisjohtojen rakentamiseen.

Vesilaitoksen investointimääräraha vuodelle 2020 on 95 000 euroa.

Viemärlaitoksen investointimääräraha vuodelle 2020 on 155 000 euroa.

7.4.8. Ruoka- ja puhtauspalvelut

Ruoka- ja puhtauspalvelut tuottavat palveluja Teuvan kunnan ja Suupohjan peruspalveluliikelaitos-kuntayhtymän eri toimipisteisiin sekä lisäksi ruokapalveluja kunnan, LLKY:n, Suomen Yrittäjäopiston ja Seutupalvelukeskuksen henkilökunnalle sekä Suomen Yrittäjäopiston opiskelijoille.

Ruokapalveluissa toimii neljä valmistuskeittiötä ja kaksi palvelukeittiötä. Vuosittain tuotettujen ateriasuoritteiden määrä on noin 320 000 suoritetta.

Siivottavia tiloja on noin 20 000 m².

Yhteistyö Suupohjan alueella on tiivistä mm. hankinnoissa ja henkilökunnan koulutuksessa.

Tavoitteena on tuottaa laadukkaita ruokapalveluita, joilla tuetaan hyvinvointia ja ohjataan terveelliseen ravitsemukseen sekä puhtauspalveluita, joilla oikein mitoitettuna edistetään viihtyvyyttä ja parannetaan tilojen käytettävyyttä. Päämääränä on asiakastyytyväisyys, kannattavuus ja toiminnan vastuullisuus.

Tavoitteena on myös lisätä viestintää toiminnastamme ja sen periaatteista sekä yhteistyötä eri asiakasryhmiemme kanssa. Niin että pystymme kehittämään palveluitamme sekä ohjaamaan varsinakin lapsia ja nuoria terveyttä, kasvua ja hyvinvointia edistäviin ruokatottumuksiin sekä tietoisuuteen jokaisen tilojen käyttäjän vastuusta viihtyvyyden ylläpitämisessä.

Hankinnoissa tavoitteena on edelleen kiinnittää huomiota tuotteiden alkuperään ja suosia mahdollisuuksien mukaan paikallisia ja lähialueen tuotteita ja palveluita.

7.4.9. Jätelautakunta

Kahdeksan kunnan yhteinen lautakunta, jossa Teuva on vastuukuntana. Lautakunta käsittelee jätelainsäädännössä kunnan päätettäväksi määritellyt viranomaisasiat.

Käyttötalous	TP2018	TA2019 + MUUTOS	TA2020	TS2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Toimintatulot	52 111	64 153	64 217	64 153	64 153	64 153	64 153	64 153
Toimintamenot	-52 111	-64 153	-64 217	-64 153	-64 153	-64 153	-64 153	-64 153
Toimintakate	0	0	0	0	0	0	0	0

7.4.10. Viranomaislautakunta

Vuoden 2009 alusta lukien Teuvan kunnan rakennusvalvonnan viranomaistehtävistä ja maa-aineslupa-asioista on vastannut rakennuslautakunta. 1.6.2017 lähtien näistä tehtävistä on vastannut viranomaislautakunta.

Käyttötalous	TP2018	TA2019 + MUUTOS	TA2020	TS2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Toimintatulot	35 964	40 000	34 700	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
Toimintamenot	-98 242	-108 000	-103 640	-108 000	-108 000	-108 000	-108 000	-108 000
Toimintakate	-62 278	-68 000	-68 940	-68 000	-68 000	-68 000	-68 000	-68 000

7.4.11. Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnan tavoitteena on valvonnan, mutta myös neuvonnan ja ohjauksen avulla saavuttaa tuloksia rakentamisen laadun parantamisessa ja ympäristöön sopeuttamisessa. Rakennusvalvonta pyrkii edesauttamaan rakennushankkeiden aloittamista, sekä antaa neuvoja edulliseen ja laadukkaaseen toteutukseen.

Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus on tuonut monia muutoksia ja paljon opeteltavaa.

Uudistuksen tavoitteena on ympäristöministeriön mukaan yksinkertaistaa alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää, kehittää rakentamisen ohjausta ja helpottaa lain toimeenpanoa. Uudistuksessa otetaan huomioon alueidenkäytön suunnittelun ja rakentamisen ohjauksen tulevaisuuden näkymät, aluehallinnon muutokset ja jatkuvasti muuttuva toimintaympäristö. Näköpiirissä olevia laajoja ilmiöitä ovat muun muassa ilmasto- ja energiakysymykset, aluerakenteen erilaistuminen, kaupungistuminen, liikkumisen murros, elinkaari- ja vähähiilisyysnäkökohdat, digitalisaatio sekä hallinnon muutokset.

Maankäyttö- ja rakennuslain lisäksi monet muut lait vaikuttavat alueidenkäyttöön ja rakentamiseen. Uudistuksessa kirkastetaan eri säädösten roolia. Euroopan unionin lainsäädäntö vaikuttaa merkittävästi rakentamisen ohjaukseen muun muassa energiatehokkuuden osalta. Lainsäädännön kehittämiselle luovat puitteita myös kansainväliset sopimukset, joihin liittyy merkittäviä alueidenkäyttöliisiä ulottuvuuksia, kuten Pariisin ilmastopöytäkirja.

Jätevesiasioista on kysytty paljon, mutta melko vähän on vasta tehty suunnitelmia ja haettu lupia. Jätevesilaki ja asetus on siis toteutunut melko heikosti, vaikka määräaika 31.10.2019 on jo umpeutunut. Vapautushakemuksia on tullut muutamia ja ympäristösihteeri on ilmoittanut käsittelevänsä ne.

Karijoelle myydään edelleen yksi päivä viikossa rakennustarkastajan työpanosta.

Myönnetty rakennus- ja toimenpideluvat

	2014	2015	2016	2017	2018	Ennuste 2019
Kpl	77	79	70	190	99	65
Krs.ala m²	7 000	8 500	6 000	3 200	3 000	3 000
Tilavuus m³	40 000	81 300	30 000	77 500	72 000	40 000

Rakennusjärjestyksen 2 §:n mukaiset ilmoitukset

	2014	2015	2016	2017	2018	Ennuste 2019
Kpl	18	20	17	21	12	20

Liite 1. Selvitys henkilöstömäärän kehityksestä vuosina 2016–2019 ja –suunnitelma vuodelle 2020

Virat ja toimet toimialueittain

Virka- / toiminimike	2016	2017	2018	2019	2020
HALLINTO					
Kunnanjohtaja	1	1	1	1	1
Hallintojohtaja	1	1	1	1	1
Toimistosihteeri	3	3	2,5	2	1,5
HALLINTO YHTEENSÄ	5	5	4,5	4	3,5
HYVINVOINTIPALVELUT	2016	2017	2018	2019	2020
Sivistysjohtaja	1	1	1	1	1
Rehtorit	2	2	2	2	2
Apulaisrehtori	1	1	1	1	1
Yhtenäiskoulun lehtorit	15	12,5	12,5	12	10
Tuntiopettajat (perusk./lukio)	3	6,5	6,5	6	8
Opinto-ohjaaja	1	1	1	1	1
Luokanopettajat	19	18	18	18	18
Erityisopettajat	3	3	3	3	3
Koulukuraattori	1	1	1	1	1
Erityisluokanopettajat	6	6	6	6	6
Esiopettajat	4	4	4	4	4
Toimistosihteeri	3	3	3	3	3
Koulunkäyntiav./kouluavustajia	9,3	10,5	10,5	10,5	12
Lukion lehtorit	3	3,25	3,25	3	3
Kirjastonjohtaja	1	1	1	1	1
Kirjastovirkailija	3	3	2	2	2
Uinninvalvoja/ohjaaja	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Lipunmyyjä/kahvionhoitaja	1	1	1	1	1
Vapaa-aikasihteeri	1	1	1	1	1
Nuorisotilanvalvoja	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Iltapäiväkerhon ohjaaja	2	2	2	2	2
Päiväkodin johtaja	1	1	1	1	
Lastentarhanopettaja	4	4	4	4	
Varhaiskasvatuksen opettaja					6
Erityislastentarhanopettaja	1	1	1	1	
Kiertävä varh.kasv. erityisopettaja					1
Lastenhoitaja	9,5	9,5	9,5	10,5	
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja					9
Varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1	1	1
Varhaiskasvatuksen alue-esimies					2
Ryhmäperhepäivähoidon ohjaaja	1	1	1	1	
Perhepäivähoitaja	26,2	25	25	22	21
Päiväkotiapulainen/pk-avustaja	4	5	5	4	3,5
HYVINVOINTIPALVELUT YHTEENSÄ	128,8	130,05	129,05	124,8	125,3
YHDYSKUNTARAKENNE	2016	2017	2018	2019	2020
Kunnaninsinööri	-	-	-		-
Maanrakennusmestari	1	1	1	1	1
Talorakennusmestari	1	1	1	1	1,5
Laitospalveluohjaaja	1	1	1	1	1
Toimistosihteeri	2	2	2	1	1,5
Laskentasihteeri	1	1	1	1	1
Laitoshuoltaja	12	12	12	12	12
Talonmiehet	4	4	3	3	3
Laitosmiehet	3	3	3	2	1
Ammattimies	1	1	1	1	1

Tuntipalkkaiset	4,17	4	4	4	4
Rakennustarkastaja	1	1	1	1	1
Ruokapalvelupäälikkö	1	1	0,65	0,65	0,65
Ruokapalveluesimies	3	3	3	3	3
Ravitsemustyönjohtaja	0,5	0,5	0,5	0	0
Ravitsemistyöntekijä	17,5	14,5	14,5	14,5	14,5
YHDYSKUNTARAKENNE YHTEENSÄ	53,17	50	48,65	46,15	46,15
 HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	 186,97	 185,05	 182,2	 174,95	 174,95

TEUVAN KUNTAKONSERNI

Teuvan kunta

Tytäryhteisöt (omistus 100 %)

Asunto Oy Tanulanrivi	Asunto Oy Horonrivi	Asunto Oy Norinrivi	Teuvan Vuokratalot Oy	Kiinteistö Oy Teuvan Kafiaari	Teuvan Kaukolämpö Oy	Teak Oy
--------------------------	------------------------	------------------------	-----------------------------	-------------------------------------	----------------------------	---------

Osakkuusyhteisöt

Vapaa-ajankes- kus Parra Oy, omistus 37,6%	Aqua Botnica Oy, omistus 31,5 %	Asunto Oy Teuvan Nou- seva Kuuhu, omistus 48,4 %	Asunto Oy Kaupanmäki, omistus 25 %	Suupohjan Seutupalvelu- keskus Oy, omistus 27,5 %
--	---------------------------------------	---	--	--

Kuntayhtymäosakkuudet

Suupohjan elinkeinotoimen ky	Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri ky	Eskoon sosiaalipal- velujen ky	Seinäjoen koulutus- kuntayhtymä	Suupohjan koulutus- kuntayhtymä	Etelä-Pohjan- maan liitto ky	Suupohjan peruspalvelu- liikelaitos- kuntayhtymä
------------------------------------	---	--------------------------------------	---------------------------------------	---------------------------------------	---------------------------------	---

Lisäksi Teuvan kunta omistaa 13,5 %:n osuuden Suupohjan kahdeksan kunnan yhteisestä jäte-
huoltoyhtiöstä Oy Botniasrosk Ab:sta sekä 17,8 %:n osuuden Suupohjan Seutuverkko Oy:stä.

Liite 3. Vesilaitos

Vesilaitos								ennuste	arvio
25.11.2019	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kuluttajia									
- Kk	1416	1419	1421	1422	1412	1412	1413	1413	1413
- Parra	59	59	59	59	59	59	59	59	59
Yhteensä 31.12.	1475	1478	1480	1481	1471	1471	1472	1472	1472
Myyty vettä									
- Kk, muut	198 498	193 473	192 112	177 703	171 591	179 904	176 933	176 891	176 891
- osuuskunnat (Äystö, Riippi, Perä- lä, Lyyski)	4 027	975	3 433	421	1 188	1 379	4 156	4 053	4 053
- sisäiset (r: 50)	29 028	27 732	19 479	21 936	18 055	14 444	14 445	11 735	11 735
- Parra (r: 70 + Parramaja)	1 318	1 137	1 236	1 338	957	1 359	1 759	1 230	1 230
Myynnit yht. m³	232 871	223 317	216 260	201 398	191 791	197 086	197 293	193 909	193 909
Henkilöstön määrä (kk- palkkaiset)	1,9	1,9	1,9	1,25	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
TOIMINTATUOTOT									
Vesimaksut ulkoiset	192 274	193 843	196 751	183 592	176 073	183 962	184 082	178 928	178 928
Vesimaksut sisäiset	27 585	27 487	22 457	21 835	18 535	14 921	14 899	11 968	11 968
Vesi perusm. ulkoiset	79 872	73 669	80 230	79 698	73 149	77 986	76 694	74 539	74 539
Vesi perusm. sis.	13 376	12 341	11 297	12 124	13 135	10 720	9 399	4 873	4 873
Liittymismaksutulot	34 695	5 980	2 535	8 950	14 300	3 445	0	0	0
Muut maksutuotot ulk.	3 350	18 986	3 075	2 917	5 714	3 730	2 967	3 457	0
	351								
Tulot yht.	152	332 307	316 345	309 116	300 906	294 764	288 041	273 766	270 308
TOIMINTAMENOT									
Muiden palv. osto	-39 004	-57 858	-23 317	-23 382	-37 483	-37 982	-30 591	-31 186	-50 000
Aineet ja tarvikkeet	-53 839	-56 225	-50 143	-17 852	-60 466	-57 046	-56 008	-52 171	-55 200
- ostot, sis.	-326	-458	0	-371	0	-101	-110	0	0
Muut sis. palvelut	-11 605	-14 288	-10 623	-12 251	-11 126	-1 552	-2	0	0
Varaston muutos	0	3 445	-2 810	-641	-434	-9 177	-6 759	0	0
Vuokramenot	-40	-40	-80	-40	0	0	0	0	0
Henkilöstömenot									
- palkat	-70 438	-74 512	-68 155	-63 553	-58 505	-56 797	-53 269	-34 394	-34 394
- sos.vak.maksut	-19 014	-20 807	-21 900	-19 907	-19 873	-16 127	-15 237	-12 596	-12 596

Menot yht.	-194 266	-220 743	-177 028	-137 997	-187 887	-178 782	-161 976	-130 347	-152 190
Netto	156 886	111 564	139 317	171 119	113 019	115 981	126 065	143 419	118 118
Poistot	-27 905	-27 266	-26 200	-25 809	-23 108	-21 114	-18 890	-12 684	-12 684
Liikelylijäämä	128 982	84 298	113 117	145 310	89 911	94 868	107 175	130 735	105 434
Rahoitustuotot ja -kulut	-422	-43	531	909	801	843	1 359	1 335	1 335
Tilikauden alijäämä/ylijäämä	128 560	84 255	113 649	146 219	90 712	95 711	108 534	132 070	106 770
Tasearvo (2001-2004 yht. v+jv)	253 657	249 318	243 500	223 523	239 972	184 416	165 526	165 000	165 000
Sijoitetun pääoman tuotto	50,7 %	33,8 %	46,7 %	65,4 %	37,8 %	51,9 %	65,6 %	80,0 %	64,7 %
Omakustannushinta €/m³	0,95	1,11	0,94	0,81	1,10	1,01	0,92	0,74	0,85
Taksan mukainen hinta €/m³	1,00	1,00	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02
Investointimenot	17 325	20 078	3 234	1 960	5 115	0	0	0	0
H:löstömenot/myyty m³	0,38	0,43	0,42	0,41	0,41	0,37	0,35	0,24	0,24
% / myyntihinta	38,4 %	42,7 %	40,8 %	40,6 %	40,1 %	36,3 %	34,0 %	23,8 %	23,8 %
H:löstömenot/miestyövuosi	47 080	50 168	47 398	66 768	65 315	60 770	57 089	39 158	39 158
Käyttökate-%	36,73	25,37	35,76	47,01	29,88	32,18	37,21	47,75	39,01

Liite 4. Viemärilaitos

Viemärilaitos

								ennuste	arvio
25.11.2019	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kuluttajia									
- Kk	695	709	712	712	714	714	714	714	714
- Parra	59	59	59	59	59	59	59	59	59
Yhteensä 31.12.	754	768	771	771	773	773	773	773	773
Laskutettu jätevesiä									
- Kk, muut	105 212	106 469	103 191	98 214	93 932	91 753	92 886	85 136	85 136
- sisäiset (r: 50)	30 138	30 014	21 048	21 634	17 949	14 463	14 437	12 136	12 136
- Parra (r:70 + Parramaja)	1 318	1 137	1 236	1 338	957	1 359	1 597	1 230	1 230
Laskutukset yht. m³	136 668	137 620	125 475	121 186	112 838	107 575	108 920	98 501	98 501
Henkilöstön määrä (kk-palkkaiset)	1,65	1,65	1,65	1,60	1,60	1,60	1,60	1,60	1,60
TOIMINTATUOTOT									
Jätevesimaksut ulkoiset	261 009	268 123	261 609	257 552	239 812	236 997	203 025	235 528	235 528
Jätevesimaksut sisäiset	60 878	59 342	53 446	50 801	46 667	39 186	37 650	31 400	31 400
Jätevesi perusm. ulkoiset	67 334	64 152	68 662	70 407	65 403	66 665	54 572	61 042	61 042
Jätevesi perusm. sis.	12 052	12 475	12 214	12 152	14 058	13 728	12 563	6 472	6 472
Sakokaivoliett. käs.m.	5 547	6 111	4 504	7 472	7 675	384	0	0	0
Liittymismaksutuotot	37 112	7 524	4 408	9 484	27 056	1 672	7 904	0	0
Muut maksutuotot ulk.	0	0	0	-10	-2 079	3 337	9 757	1 964	1 964
Tulot yht.	443 931	417 728	404 843	407 857	398 592	361 968	325 472	336 405	336 405

TOIMINTAMENOT

Valmistus omaan käyttöön									
Muiden palv. osto	-93 216	-95 143	-88 490	-119 807	-86 191	-298 840	-149 540	-87 774	-149 540
Aineet ja tarvikkeet	-63 182	-62 382	-50 011	-56 885	-44 652	-13 217	-13 633	-14 565	-13 633
Muut sis. palvelut	-4 042	-8279,02	-4323	-5678,32	-4831	-1552,4	0	0	0
Varaston muutos	0	-15 375	-1 509	-916	7 481	-6 743	-2 643	-2 643	-2 643
Vuokramenot	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Henkilöstömenot									

- palkat	-71 343	-73 196	-75 507	-77 346	-73 175	-71 182	-54 122	-13 823	-13 823
- sos.vak.maksut	-19 091	-20 060	-20 327	-19 606	-19 708	-17 110	-13 639	-6 275	-6 275
Menot yht.	-250 874	-274 435	-240 167	-280 238	-221 076	-408 644	-233 576	-125 081	-185 914
Netto	193 057	143 293	164 676	127 619	177 516	-46 675	91 896	211 324	150 491
Poistot	-140 162	-155 587	-147 626	-143 063	-131 185	-122 029	-109 697	-74 509	-74 509
Liikelylijäämä	52 896	-12 294	17 050	-15 443	46 331	-168 704	-17 801	136 815	75 982
Rahoitustuotot ja -kulut	0	-43		-2		0	0	0	0
Tilikauden alijäämä/ylijäämä	52 896	-12 336	17 050	-15 445	46 331	-168 704	-17 801	136 815	75 982
Tasearvo (2001.2004 yht. v+jv)	1 474 698	1 426 754	1 398 495	1 285 215	1 212 197	1 091 499	992 438	992 438	992 438
Sijoitetun pääoman tuotto	3,6 %	-0,9 %	1,2 %	-1,2 %	3,8 %	-15,5 %	-1,8 %	13,8 %	7,7 %
Omakustannushinta €/m³	2,86	3,12	3,09	3,49	3,12	4,93	3,15	2,03	2,64
Taksan mukainen hinta €/m³	2,4	2,5	2,55	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6
Investointimenot	328 785	107 643	114 765	35 613	58 166	45 000	45 000	45 000	45 000
H:löstömenot/myyty m³	0,66	0,68	0,76	0,80	0,82	0,82	0,62	0,20	0,20
% / myyntihinta kuutiolta	27,6 %	27,1 %	30,0 %	30,8 %	<u>31,7 %</u>	31,6 %	23,9 %	7,8 %	7,8 %
H:löstömenot/miestyövuosi	54 808	56 519	58 081	60 595	58 052	55 182	42 350	12 561	12 561
Käyttökate-%	11,92	-2,94	4,21	-3,79	11,62	-46,61	-5,47	40,67	22,59

Liite 5. Rakentamishjelma 2020–2024

RAKENTAMISOHJELMA 2020-2024

1195

Hankkeen nimi	Hankkeen aloittamis- vuosi	Kokonais- kustannus- arvio 1000€	2020	2021	2022	2023	2024	Rak.kohteen valtion- rahoitus 1000€
Hallinto								
Jäsenkuntien maksuosuudet investoinneista	2020	105	35	35	35			
Asuinrakennukset								
Myllyrivi julkisivu panelointi	2020	13	13					
Ailintupa Kuohu tilojen palautus asunnoiksi	2020	16	16					
Vuokra-asunnot peruskorjaus	2020	125	25	25	25	25	25	
<i>Yhteensä</i>		154	54	25	25	25	25	0
Sosiaali- ja terveystoimen rakennukset								
TK ilmanvaihto perusparannus terve ilma	2020	26	11	15				
Tk huopakatto-osien uudelleen pinnoitus ja singel poisto	2020	11	11					
Tk sisäpiha maanpinnanlasku ja sokkelilevyt	2020	18	18					
<i>Yhteensä</i>		55	40	15	0	0	0	0
Hyvinvointipalveluiden rakennukset								
Päiväkotito syreeni	2020	1300	1300					
Päiväkotito apk laitostalli	2020	25	25					
Päiväkodin irtokalusteet	2020	53	53					
Kirjasto valvontakamerat ja kalustus	2020	18	18					
Uusiutuva energia	2020	300	100	100	100			
<i>Yhteensä</i>		1696	1496	100	100	0	0	0
Teollisuushallirakennukset								
<i>Yhteensä</i>		0	0	0	0	0	0	0
Muut rakennukset								
<i>Yhteensä</i>		0	0	0	0	0	0	0
TALONRAKENNUS YHTEENSÄ		2010	1625	175	160	25	25	0

TEUVAN KUNTA

RAKENTAMISOHJELMA 2020-2024

Yleiset alueet

Hank- keen nro		Hankkeen aloittamis- vuosi	Kokonais- kustannus- arvio 1000€	Määrärahojen käyttö euroina					Hankinnan valt.rahoitus 1000 €	Huom.! Vuosi- poisto	
				2020	2021	2022	2023	2024			
LIIKENNEALUEET											
9082	Kaavatiet, rakentaminen										
925	Syreeninkuja (200 jm) sis. sv-viemärin rakentamista n. 150 jm	2020	50	50							
919	Säntinkatu (massanvaihto/rakennekerrokset 2-vaihe (200 jm)	2020	23		23						
	Säntinkatu jk+pp tie	2020	17		17						
	Koulukuja	2020	11	11							
	Filppulankuja	2020	22	22							
	Suksen sillan kannen uusiminen ja palkkien vaihto	2020	35	35							
	Yhteensä		158	118	40	0	0	0			
9084	Kaavatiet, päällystäminen										
26	Säntinkatu päällystys	2020	10		10						
	-säntinkatu jk+pp tie päällystys	2020	4		4						
	Pitkätie väli Tuokkolantie-Luovantie 3000 m2	2019	11	11							
	Koulukuja	2019	6	6							
	Lossanmäentie: Metsätähden-, Vipukelkan-, Lammashaan ja Kankurintie	2020	46		46						
	Liikenneturvallisuuksuunnitelma, pienkohteetjk-pptiet	2019									
	-Pitkätie jk-pptiet	2019		20							
	-järvitie jk+pptie ab+verkko; liikenneturvallisuus Tuokkolantie	2019		20							
	Tehtaantie päällysteen uusiminen 1800 m²	2020	30	30							
	Yhteensä		107	87	60	0	0	0			

Hank- keen nro		Hankkeen aloittamis- vuosi	Kokonais- kustannus- arvio 1000€	Määrärahojen käyttö euroina					Hankinnan valt.rahoitus 1000 €	Huom.! Vuosi- poisto
				2020	2021	2022	2023	2024		
9086	Kaavatiet, valaistus									
	Kaavatiet, valaistus	2020	57	57						
	<i>Yhteensä</i>		57	57	0	0	0	0		
	Kaavatiet yhteensä		322	262	100	0	0	0		
9088	Suunnitteluhankkeet / yhteishankkeet tiepiiri/kunta									
917	Suunnitteluvaraus	2020	50	20	10	10	10	10		
	Suunnitteluhankkeet yhteensä		50	20	10	10	10	10		
	LIIKENNEALUEET YHTEENSÄ		372	282	110	10	10	10		
9090	URHEILU- JA LIIKUNTA-ALUEET									
	Talviparra latusilta ylitys	2020	18	18						
	Pururatojen valaistuksen muuttaminen led-valoiksi, Parra	2020	30	30						
	Urheilu- ja liikunta-alueet yhteensä		48	48	0	0	0	0		
9092	PUISTOT, ISTUTUKSET JA LEIKKIPAIKAT									
920	Keskustaajama, leikkikenttävälineiden turvallisuusasiat/hankinnat	2020	40	10	10	10	10			
	Leikkikenttien ylläpito ja kehittäminen	2020	50	15	15	10	10			
	Puistot, istutukset ja leikkipaikat yhteensä		90	25	25	20	20			
9020	Maa- ja metsäalueet									
9026	Metsä-alueiden hankinta									
	Metsä-alueiden myynti			-30						
	Maa- ja metsäalueet, menot yhteensä				0	0	0	0		
	Maa- ja metsäalueet, tulot yhteensä		0	-30	0	0	0	0		
	YLEISET ALUEET, menot (1000 €) yhteensä		510	355	135	30	30	10		
	YLEISET ALUEET, tulot (1000 €) yhteensä		0	-30	0	0	0	0		
				Liiketoiminta						
Hank-		Hankkeen	Kokonais-	Määrärahojen käyttö euroina					Hankinnan	Huom.!

keen nro		aloittamis- vuosi	kustannus- arvio 1000€	2020	2021	2022	2023	2024	valt.rahoitus 1000 €	Vuosi- poisto
VESILAITOS										
9096	Kaava-alueen vesihuolto									
932	Liittymisjohdot	2020	50	10	10	10	10	10		
933	Automatisointi / putki / vesimittarien uusiminen	2016	30	10	10	10	0	0		
	Mannilanmäki veden laadun parantaminen, alkalointi	2020	40	40	0	0	0	0		
			120	60	20	20	10	10		
	<i>Yhteensä</i>									
9098	Haja-asutusalueen vesihuolto									
932	Liittymisjohdot	2016	25	5	5	5	5	0		
	<i>Yhteensä</i>		25	5	5	5	5	0		
9100	Parran vesihuolto / vedenhankinnan tehostaminen (lisävesi)	2017	30	30	0	0	0	0		
	<i>Yhteensä</i>		30	30	0	0	0	0		
VESILAITOS YHTEENSÄ			175	95	25	25	15	10		
VIEMÄRILAITOS										
9102	Kaava-alueen viemärihuolto									
932	Liittymisjohdot	2016	50	10	10	10	10	0		
	Sadevesiviemärin runkojohtolinjan rakentaminen. Aloitus väliltä	2017	300	100	100	100	0	0		
	Teuvanjoki-koulukeskus, jatko Orrentienvarsi ja Saksanalue									
937	Automaatiotyöt	2020	50	10	10	10	10	10		
	Hulevesien johtaminen pois viemäriverkostosta	2016	50	25	25	0	0	0		
	Viemäriverkon laajennus suunnittelu- ja rakentaminen	2016	820	0	50	250	250	250		
	<i>Yhteensä</i>		1270	145	195	370	270	260		
Hank- keen		Hankkeen aloittamis-	Kokonais- kustannus-	Määrärahojen käyttö euroina					Hankinnan valt.rahoitus	Huom.! Vuosi-

nro		vuosi	arvio 1000€	2020	2021	2022	2023	2024	1000 €	poisto
9104	Haja-asutusalueen viemärihuolto									
932	Liittymisjohdot	2016	50	10	10	10	10	0		
	Hajavesialueen jätevesihankkeiden rakentaminen; avustusvaraus	2016	150	0	0	50	100	0		
	Maasuodatin, Kauppila paineviemärin rakentaminen	2018	108	0	0	108	0	0		
	Pumppaamo ja linjat Perälän asuntoalue	2017	50	0	50	0	0	0		
	Viemäriverkosto + pumppaamo Kt 67 pohjoispuolen kaava-alue	2017	106	0	66	40	0	0		
	Maasuodatin, Riippi	2019	70	0	0	70	0	0		
	<i>Yhteensä</i>		534	10	126	278	110	0		
	VIEMÄRILAITOS YHTEENSÄ		1804	155	321	648	380	260		
	VESI- JA VIEMÄRILAITOS yhteensä		1979	250	346	673	395	270		
LIIKETOIMINTA (1000 €) yhteensä			1979	250	346	673	395	270		
Teknisen toimen irtaimisto										
TEKNISEN TOIMEN HALLINTO (1000 €) yhteensä				0	0	0	0	0		
TEKNINEN TOIMI MENOT (1000 E) YHTEENSÄ			4499	2230	656	873	495	315		
TEKNINEN TOIMI TULOT (1000 E) YHTEENSÄ				-30	0	0	0	0		
IRTAIMISTO										
<i>Kalustoa tekniselle toimelle</i>										
	GPS-mittauslaite + kaapelitutka	2019	12	12						
	Siivousrobotti	2017	30	30						
			42	42						

Liite 6. Talouden tasapainottamisohjelman toteutuma

Teuvan kunnan talouden tasapainottamisohjelma 2, toimenpiteet 2019-2023							
	2019	2020	2021	2022	2023	Toimenpiteet/toteutus	Päätökset
Hallinto							
Talouden tasapainottamisohjelmasta 2018-2019 jatkuvat toimenpiteet							
Hallinnon keskittäminen yksiin tiloihin	30 000,00 €	30 000,00 €	43 000,00 €	43 000,00 €	43 000,00 €	Muutto on toteutunut 1.11.2018. Eläköityminen Asiointipisteestä 1.4.2020 alkaen.	Vuokrasopimus on hyväksytty KH 5.11.2018 § 181.
Päivitys talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteisiin							
Työllisyydenhoidon toimenpiteet (Työllisyydenhoidon ostopalvelusopimus Vuoksin kanssa, varaus palkkatukityöllistämiseen, Kelalle maksettavat kustannukset pitkäaikaistyöttömistä)		5 000,00 €	10 000,00 €			Passiivitukilistan aktiivinen läpikäynti, yhteistyön jatkaminen ja syventäminen Vuoksi työllisyydenhoitopalveluiden kanssa, pitkäaikaistyöttömien työkykyselvitysten laatimisesta sopimuksen laatiminen.	
Elinkeinopalvelut: erillispanostus elinkeinoasiamieheen	20 000,00 €	20 000,00 €	20 000,00 €	20 000,00 €	20 000,00 €	Erillispanostusta elinkeinoasiamiestoimintaan ei budjetoida vuodelle 2020. Teak Oy:n roolin selkiyttäminen elinkeinopalveluissa.	Erillispanostus elinkeinoasiamiestoimintaan on irtisanoittu päättymään 31.8.2019 KH päätöksellä 18.2.2019 § 40.
Elinkeinopalvelut: SEK:n kuntarahaosuuden leikkaaminen		40 000,00 €	40 000,00 €	40 000,00 €	40 000,00 €	Leikkaus tehdään elinkeinopalveluiden kuntarahaosuudesta.	
Kokouskustannusten pienentäminen		30 000,00 €	30 000,00 €	30 000,00 €	30 000,00 €	Toimenpiteinä mm. talkookokoukset, sähköisen päätöksentekomenettelyn lisääminen, kokousten määrien vähentäminen.	
Hallinto päivitetyt toimenpiteet yhteensä	20 000,00 €	95 000,00 €	100 000,00 €	90 000,00 €	90 000,00 €		
Hallinto yhteensä	50 000,00 €	125 000,00 €	143 000,00 €	133 000,00 €	133 000,00 €		
Hyvinvointipalvelut							
Talouden tasapainottamisohjelmasta 2018-2019 jatkuvat toimenpiteet							
Uusi päiväkotito			57 000,00 €	57 000,00 €	57 000,00 €		
Päivitys talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteisiin							
Hyvinvointipalvelut päivitetyt toimenpiteet yhteensä	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €		
Hyvinvointipalvelut yhteensä	0,00 €	0,00 €	57 000,00 €	57 000,00 €	57 000,00 €		

Yhdyskuntarakennepalvelut							
Talouden tasapainottamisohjelmasta 2018-2019 jatkuvat toimenpiteet							
Kiinteistösuunnitelman toteutus	251 343,00 €	293 000,00 €	293 000,00 €	293 000,00 €	293 000,00 €		
Valvonnan ja päivystyksen uudelleenjärjestely	54 693,00 €	62 000,00 €	62 000,00 €	62 000,00 €	62 000,00 €	Yksi eläköityminen + ylityö, iltatyö, yötyö ja varallaolo	26.3.2019 aloitus
Päivitys talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteisiin							
Kiinteistösuunnitelman toteutuksen lisätoimet; sulkemiset, myynnit, kylmilleen panot, tehostus	30 142,00 €	30 000,00 €	30 000,00 €	30 000,00 €	30 000,00 €		
Päivystyksen osaulkoistus/alueurakka		11 000,00 €	11 000,00 €	11 000,00 €	11 000,00 €		
Ruokapalvelupäällikön tehtävän uudelleenjärjestely			17 000,00 €	17 000,00 €	17 000,00 €		
Ylityöselvityksen aiheuttamat jatkotoimenpiteet		10 684,00 €	10 684,00 €	10 684,00 €	10 684,00 €		
Puistojen hoito		1 500,00 €	1 500,00 €	1 500,00 €	1 500,00 €	Puistoja pois 6700m2.	Nurmikoiden leikkaamista vähennetään, luonnonniittyjä ja kukkapeltoja lisätään.
Leikkikenttästrategian toteuttaminen		4 000,00 €	4 000,00 €	4 000,00 €	4 000,00 €	Lähinnä investointien väheneminen.	Keskitetään strategisesti taajama-alueen leikkikentät neljäksi suuremmaksi, kolme leikkipuistoa jätetään.
Kaatopaikan valvontamaksun väheneminen			500,00 €	500,00 €	500,00 €	Etelä-Pohjanmaan laajuiseen yhteistarkkailuhankkeeseen osallistuminen	v 2020 jo sovittu vanhalla tavalla, säästösumma tarkentuu hankkeen edetessä.
Vesi- ja viemärilaitos	5 000,00 €	5 000,00 €	5 000,00 €	5 000,00 €	5 000,00 €	Kaivoja korjattu lopullinen summa 12/2019; kaivojen korjausta + kattovesiä pois	Vuotovedet.
Erilaisten julkaisujen ja tilausten lopettaminen	500,00 €	2 200,00 €	2 200,00 €	2 200,00 €	2 200,00 €	Peruttu lehtien tilauksia, sekä sääohjelma (153euroa/kk)	
Sakokaivolietteen kuljetustuen lopettaminen		4 000,00 €	4 000,00 €	4 000,00 €	4 000,00 €	Vaatii luopumispäätöksen.	
Pappilankankaan vesilähteen käyttö		6 500,00 €	6 500,00 €	6 500,00 €	6 500,00 €		Enemmän vedenkäyttöä omista lähteistä.
<i>Energia-asiat</i>							
Energiainvestoinnit 100 000 euroa/vuosi talousarvioon vuosille 2020-2023, säästövaikutus esim. aurinkopaneeleilla		14 300,00 €	28 600,00 €	42 900,00 €	57 200,00 €	Tutkitaan myös maalämpö, lämpöpumput	
Kiinteistöjen energiatehokkuushanke, säästövaikutus; jos sähkön kulutus -5%			14 000,00 €	14 000,00 €	14 000,00 €	Asiaa on tutkittu alustavasti, investointien takaisinmaksuaika on 4-7 v	
- jos lämmityskustannuksia saadaan laskettua -5%			22 334,85 €	22 334,85 €	22 334,85 €		
Yhtenäiskoulu virtausrajoitin	400,00 €	4 300,00 €	4 300,00 €	4 300,00 €	4 300,00 €	asennettu virtausrajoitin	

Yhtenäiskoulu aurinkosähkö	4 300,00 €	7 200,00 €	7 200,00 €	7 200,00 €	7 200,00 €	aurinkopaneelit	asennettu v 2018/2019
Sähkön kilpailutus		16 800,00 €	16 800,00 €	16 800,00 €	16 800,00 €	sähkösovimuksen mukaan	Kilpailutettu 2019
Yhdyskuntarakennepalvelut päivitetty toimenpiteet yhteensä	40 342,00 €	117 484,00 €	185 618,85 €	199 918,85 €	214 218,85 €		
Yhdyskuntarakennepalvelut yhteensä	346 378,00 €	472 484,00 €	540 618,85 €	554 918,85 €	569 218,85 €		
<i>Yhdyskuntarakennepalvelut - tuloja</i>							
Kiinteistöveroselvitys			30 000,00 €	30 000,00 €	30 000,00 €		
Omaisuuksikartoituksen perusteella tehtävä luopumissuunnitelma		10 000,00 €	10 000,00 €			Myydään peltoa ja metsää	
<i>Yhdyskuntarakennepalveluiden tulot yhteensä</i>	<i>0,00 €</i>	<i>10 000,00 €</i>	<i>40 000,00 €</i>	<i>30 000,00 €</i>	<i>30 000,00 €</i>		
Yhdyskuntarakennepalvelut säästöt ja tulot yhteensä	346 378,00 €	482 484,00 €	580 618,85 €	584 918,85 €	599 218,85 €		
Tasapainottamisohjelma yhteensä	396 378,00 €	607 484,00 €	780 618,85 €	774 918,85 €	789 218,85 €		